

Barcelona. Casa Convalescència, 5 de maig de 2010

Memòria de la
**PRIMERA JORNADA DE
CODESENVOLUPAMENT**

A L'ÀFRICA

Jornada de Treball Catalunya a l'Àfrica
La cooperació catalana a l'Àfrica
Codesenvolupament al Senegal, Marroc i Gàmbia

25 ANYS
1986-2011

FONS CATALÀ
DE COOPERACIÓ
AL DESENVOLUPAMENT

**Memòria de la
PRIMERA JORNADA DE
CODESENVOLUPAMENT A L'ÀFRICA**

**Jornada de Treball Catalunya a l'Àfrica
La cooperació catalana a l'Àfrica
Codesenvolupament al Senegal, Marroc i Gàmbia**

Barcelona, 5 de maig de 2010

Relatoria: Tecum
Textos i traduccions: Tecum, Joan Solà Clariana i Clara Xifra Quintana
Fotografies: Joan Solà, Paolo Leotti i equip Fons Català
Col·laboradors: Equip Tècnic del Fons Català

Memòria de la PRIMERA JORNADA DE CODESENVOLUPAMENT A L'ÀFRICA

1a edició, març 2011
© Fons Català de Cooperació al Desenvolupament
Dipòsit Legal: B-11.752-2011

Editat per:

En conveni amb:

Agència Catalana
de Cooperació
al Desenvolupament

Via Laietana, 33 9è 2a
08003 Barcelona
Telèfon: 93 412 26 02
Fax: 93 301 90 88
Correu electrònic: fonscat@pangea.org
Web: www.fonscatala.org

www.cooperaciocatalana.cat

Maqueta i disseny: Santi Artigas
Impressió: IGOL S.A.

Sumari

Presentació	4
Introducció de l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament (ACCD)	5
Primera Jornada de Codesenvolupament a l'Àfrica	7
Paraules de benvinguda a càrrec de David Minoves	8
Paraules de benvinguda a càrrec de Teo Romero	10
Intervenció d'Andrea Costafreda	12
Ponència a càrrec d'Artur Colom Jaén	18
Intervenció de Khady Dieng GAYE	20
Ponència a càrrec d'Imma Ortiz Montegordo	22
Intervenció de Mohamed Sefiani	24
Intervenció de Mohamed Saadoun	25
Intervenció de Nouzha Maknin	26
Intervenció de Juan Antonio del Moral Vizcaíno	28
Taules de treball a càrrec de Cristina Saiz	30
Intervenció de José Bonilla	36
Intervenció de Toni Garrido	38
Cloenda de la Jornada a càrrec de Joan Solà	40
Document complementari sobre codesenvolupament	42
Dades tècniques dels països	56
Anàlisi de dades	62

Presentació

La publicació que teniu a les mans recull el resultat de la 1a Jornada de codesenvolupament a l'Àfrica que va organitzar el Fons Català de Cooperació al Desenvolupament, en conveni amb l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament, i que es va celebrar el passat maig a la Casa Convalescència de l'Hospital de Sant Pau a Barcelona. La Jornada va comptar amb la participació de representants dels governs locals i del programa de NNUU ART-GOLD del Marroc, representants de la Direcció de la Cooperació Descentralitzada del Govern senegalès i una delegació diplomàtica de l'Ambaixada de Gàmbia. I més de 40 ajuntaments i altres ens locals. A tots ells volem agrair des d'aquí la seva assistència i participació.

La Declaració de París sobre l'eficàcia de l'ajut al desenvolupament, va establir uns principis vertebradors per a la cooperació, també la descentralitzada. Aquests principis són l'Apropiació, l'Harmonització, l'Alineació, Gestió orientada a resultats i Mútua responsabilitat.

Amb aquesta trobada hem volgut que els ajuntaments coneguin una mica millor els països amb els que cooperen i entenguin que per fer-ho s'ha de comptar amb les autoritats dels països on anem i intentar harmonitzar-nos a les polítiques estratègiques de cada país per tal d'obtenir-ne millors resultats que els beneficiïn encara més. L'esforç de coordinació que realitzen els tres països convidats haurien de ser recolzats des d'aquí. I aquest és un dels papers que el Fons Català vol i pot realitzar.

En aquesta publicació no us oferirem cap conclusió. Només hem volgut mostrar-vos una foto que pugui resultar un punt de partida cap a una millor cooperació. També volem deixar clar que són trobades com aquesta, de reflexió conjunta i de participació de tots els actors implicats, que fan que la nostra cooperació descentralitzada pugui millorar. Si haguéssim de treure alguna conclusió, seria que el codesenvolupament és un procés lent i que la Declaració de París ha de servir també de reflexió a les associacions per reorientar el seu camí.

La cooperació descentralitzada i el codesenvolupament van íntimament lligats. I des del coneixement mutu creiem que han d'emprendre junts aquest procés de reflexió.

Teo Romero

President del Fons Català de Cooperació al Desenvolupament

Introducció de l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament (ACCD)

És un plaer poder presentar-vos aquesta publicació, que recull els resultats dels debats tinguts durant la I Jornada de Codesenvolupament a l'Àfrica celebrada a Barcelona el passat 5 de maig, una iniciativa del Fons Català de Cooperació al Desenvolupament (FCCD) que ha comptat amb el suport de l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament de la Generalitat de Catalunya (ACCD).

En els darrers anys el fenomen de les migracions internacionals ha vingut experimentant una important acceleració, justament a mesura que avança el procés de la globalització. En aquesta relació bidireccional que existeix entre desenvolupament econòmic i dinàmiques demogràfiques, és evident que el desequilibri en els nivells de vida entre el Nord i el Sud ha incentivat els processos migratoris.

Aquest procés amaga tot un seguit de dinàmiques que sovint queden invisibilitzades darrera de les macroestadístiques. Algunes d'elles són la vulnerabilitat que deriva de les situacions d'irregularitat en què es donen els moviments migratoris, fruit de les restriccions a la mobilitat internacional de les persones; l'excessiu èmfasi que es dóna a les remeses com a mecanisme per afavorir el desenvolupament dels països emissors de persones migrades, tot obviant les condicions en les quals aquesta renda (que després s'envia com a remesa) ha estat obtinguda, i que està vinculada a unes relacions de producció determinades; o la manca d'una anàlisi de gènere en profunditat de les migracions que, en el seu cas, evidenciaria la feminització de les migracions (sobretot de la procedent d'alguns països) i les pautes de doble i triple discriminació que pateixen les dones migrants en els països d'acollida (també en el nostre), fet que contribueix a aprofundir les desigualtats entre els homes i les dones.

Des de la cooperació catalana ens apropem a aquesta relació a partir del concepte de codesenvolupament, en referència a aquelles polítiques i actuacions encaminades a gestionar de manera positiva la relació entre desenvolupament i migració, entenent que es tracta d'una interacció amb múltiples direccions i dimensions. En aquest sentit, la política de cooperació de la Generalitat contempla el codesenvolupament com un dels seus instruments per fer-la efectiva, tot disposant com a objectiu central l'aprofitament del potencial de les migracions com a motor de desenvolupament humà als països d'origen amb un paper actiu de les persones migrades que contribueixi a la inclusió social a Catalunya.

L'interès mostrat per part dels actors de la cooperació catalana i la concepció estratègica dels processos de planificació de la política de cooperació al desenvolupament per part del Govern van refermar la voluntat d'impulsar l'elaboració d'una estratègia de codesenvolupament.

L'estratègia reconeix la importància de l'àmbit local, com un espai privilegiat per posar en marxa algunes actuacions de codesenvolupament i recolzar actuacions en aquest àmbit. Actuacions com les què aquesta publicació

recull són un bon reflex d'aquesta voluntat. Efectivament, els ens locals són actors clau a l'hora de fomentar la participació i la mobilització de la ciutadania i, per tant, a l'hora de construir política pública, com ara en l'àmbit de la cooperació al desenvolupament. En aquest sentit, aquest fet es fa encara més palès quan fem referència a la sensibilització, l'educació per al desenvolupament o el codesenvolupament, on la proximitat dels ens locals els hi confereix un paper molt rellevant.

L'ACCD ha vingut articulant en els darrers anys instruments ad hoc per promoure i acompanyar les iniciatives que des de l'espai local s'impulsin tant en l'àmbit de l'educació per al desenvolupament com del codesenvolupament, bé sigui a través del recolzament al FCCD o mitjançant convocatòries específiques adreçades als ens locals, tot posant l'accent en la incorporació activa i efectiva de les persones migrades que reforci els seus vincles amb la societat.

Des del Govern de la Generalitat valorem molt positivament la realització d'una jornada com aquesta, alhora que la publicació de les discussions i debats tinguts durant la sessió. La visibilització d'experiències, com també ha estat la recent publicació del 4t Estudi sobre la cooperació descentralitzada catalana o l'estudi sobre sistematització d'experiències locals promoguts pel FCCD, esdevenen eines d'anàlisi sobre la pertinença, eficiència, eficàcia, impacte i viabilitat del desenvolupament, alhora que el procés d'aprenentatge que incorpora les lliçons apreses per a futurs exercicis de planificació i gestió de les actuacions per part dels ens locals. De fet, entenem que la gestió per resultats, un dels principis de l'agenda internacional sobre l'eficàcia i qualitat de l'ajuda, només es pot fer sobre la base d'una evidència objectiva obtinguda de sistemes d'informació: necessària per millorar les polítiques, mesurar el seu impacte i fer els ajustaments que calguin.

En definitiva, la publicació que aquí es presenta té per a nosaltres un doble valor. D'una banda, per la informació que aporta respecte a la cooperació al desenvolupament que s'està impulsant en aquests tres països prioritaris i preferents de la cooperació catalana (Marroc, Senegal i Gàmbia) en termes de concentració sectorial i geogràfica i tipus d'intervenció. Com dic, aquesta informació s'ha d'entendre com una eina a disposició dels ens locals per alimentar els seus exercicis de planificació estratègica a l'hora de plantejar-se la seva política de cooperació al desenvolupament. De l'altra, perquè espero que contribueixi a consolidar un espai de diàleg i reflexió sobre la cooperació al desenvolupament municipal i municipalista.

David Minoves i Lluçà

Director General de Cooperació al Desenvolupament i Acció Humanitària
Generalitat de Catalunya

PROGRAMA

9.30 - 10.15h

Inauguració de la Jornada Catalunya a l'Àfrica

Paraules de benvinguda a càrrec del Director General de Cooperació al Desenvolupament de la Generalitat de Catalunya:

David Minoves

Paraules de benvinguda a càrrec del President del Fons Català:

Teo Romero

10.15 - 11.00h

Presentació de l'estratègia de Codesenvolupament de la Generalitat de Catalunya

a càrrec d'**Andrea Costafreda**, Tècnica de Planificació de l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament

11.00 - 11.45h

Ponència: La cooperació al desenvolupament. Compassió o drets de ciutadania? a càrrec d'**Artur Colom Jaén**, Docent del Departament d'Economia Aplicada de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB) i de l'Agrupament de Recerca i Docència d'Àfrica (ARDA)

11.45 - 12.15h

Pausa Cafè

12.15 - 14.00h

Grups de Treball per país:

Presentació (per tots els participants) del Context polític, econòmic i social i Metodologia de treball i línies estratègiques per a la cooperació catalana al Senegal, al Marroc i a Gàmbia.

A càrrec de:

SENEGAL: Direcció General de la Cooperació Descentralitzada.

Khady Dieng GAYE, Cap de la Divisió d'Accords et Partenariats i

Inma Ortiz Montegordo, Consellera Tècnica.

MARROC: **Nouzha Maknin**, Responsable de cooperació a Chefchaouen del Programa ART-GOLD Marroc. PNUD.

Mohamed Sefiani, Alcalde de Chefchaouen i **Mohamed**

Saadoun, Alcalde de la Comuna rural de Bab Taza.

GÀMBIA: **Juan Antonio del Moral Vizcaíno**, Cònsol Honorari de Gàmbia a Barcelona.

14.00 - 15.30h

Dinar

15.30 - 19.30h

Taules de treball Senegal, Marroc i Gàmbia

Experiències d'Ajuntaments catalans en treball de codesenvolupament als països esmentats. Intercanvi d'experiències. (Hi haurà pausa cafè).

19.30 - 20.00h

Cloenda de la Jornada

Primera Jornada de Codesenvolupament a l'Àfrica

Aquest document presenta la sistematització de la Primera Jornada de Codesenvolupament a l'Àfrica, realitzada a Barcelona el 5 de maig de 2010. Aquesta jornada organitzada pel Fons Català de Cooperació al Desenvolupament s'emmarca dins de l'estratègia de codesenvolupament de l'Agència Catalana de Cooperació Internacional i de la feina que des de fa anys estan portant a terme una trentena d'ajuntaments de Catalunya en codesenvolupament amb el Senegal, Marroc i Gàmbia.

S'ha plantejat com una primera sessió de treball, d'intercanvi d'experiències i d'anàlisi de les estratègies establertes per diferents nivells de l'administració catalana per tal de millorar les pràctiques realitzades fins ara i facilitar la possibilitat de coordinació entre els diferents actors de la cooperació al desenvolupament i el treball en xarxa.

Hi han participat representants tècnics i polítics de l'Agència Catalana de Cooperació, del Fons Català de Cooperació al desenvolupament i tècnics d'ajuntaments d'arreu de Catalunya, així com alguns representants d'organitzacions no governamentals.

El present document ha estat elaborat per Tecum Consultoria en Programes de Desenvolupament, i recull les diferents ponències e intervencions així com els debat generats per les mateixes al llarg de la jornada.

INAUGURACIÓ DE LA JORNADA

Paraules de benvinguda a càrrec de **David Minoves**, director general de Cooperació al Desenvolupament de la Generalitat de Catalunya

El director general de l'Agència Catalana Cooperació al Desenvolupament, ACCD, va inaugurar la Jornada comentant que parlar de codesenvolupament avui és una necessitat, una realitat i un objectiu.

En la seva intervenció el Sr. Minoves va explicar que durant els últims anys han arribat a Catalunya un milió nou-cents mil persones de tot el món, especialment d'aquests 3 països (Senegal, Gàmbia i el Marroc), i que per tant, parlar de moviments migratoris avui és molt habitual, perquè han comportat un canvi a l'estructura social del país. Un canvi on, comunitats de població d'origen molt divers, al costat de la població autòctona, han anat construït una nova societat en la qual la diversitat és un factor clau. En aquesta construcció, el compromís de la societat catalana envers la cooperació al desenvolupament i la solidaritat internacional, (un compromís que ve de lluny, especialment en l'àmbit local), s'ha hagut de refermar justament cap aquests col·lectius de persones migrades.

En al seva intervenció el Sr. Minoves va destacar que en els darrers anys, la cooperació econòmica s'ha incrementat substancialment gràcies al impuls

i la fortalesa de les persones migrades i els vincles que aquestes persones tenen avui amb les ONGs per al desenvolupament, amb un denominador comú, que és aprofitar el potencial dels fluxos migratoris amb l'objectiu del desenvolupament.

I és en aquest context, comenta, que la Generalitat de Catalunya recull, potencia i fomenta les activitats ja existents al voltant de la estratègia de codesenvolupament. Una estratègia que ha tingut molt en compte la feina que ha fet durant molts anys la cooperació catalana en l'àmbit local.

En parlar d'aquesta estratègia el Sr. Minoves va indicar que l'objectiu d'aquesta és posicionar-se a partir de com la societat s'ha anat construint per poder definir prioritats i concretar actuacions a emprendre en l'àmbit del codesenvolupament tenint en compte precisament aquesta potencialitat de la migració a Catalunya.

El govern català ha volgut encarar aquesta relació històricament difícil: migració i desenvolupament, creient que és important veure-la perquè avui és una realitat que també forma part de la cooperació catalana, perquè implicar a les poblacions migrades en el procés de desenvolupament dels seus països d'origen, i també suposa enfortir el paper de Catalunya com a país d'acolliment

La cooperació al desenvolupament ha de contribuir justament, va destacar el Sr. Minoves, en aquesta vinculació, no només en l'àmbit del desenvolupament en general, sinó *"a aquesta vinculació sentimental del que és la solidaritat dels catalans envers els països d'origen d'aquestes persones que han vingut aquí, aquests nous catalans"*.

La definició del codesenvolupament de l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament fa una referència especial a l'àmbit local, i per això un dels objectius de l'estratègia del codesenvolupament és promoure l'àmbit local com a espai privilegiat de treball. Per una banda, perquè el govern local és la primera administració, la que té més relació amb les persones que han vingut de nou, els nous immigrants i, per altra banda, perquè facilita la interacció entre aquests nous catalans, nous actors de la cooperació catalana, amb aquells actors que ja han estat rellevants històricament, sigui amb el món municipal, si-

gui amb organitzacions no governamentals, sigui amb l'administració catalana.

En aquest sentit el municipalisme s'ha d'enfortir, i aquesta és bona part de l'estratègia catalana: donar suport a aquest espai local de interacció per poder treballar iniciatives conjuntes, estant les municipalitats el vincle amb les accions al sud, perquè treballeu en l'àmbit local també al sud. Aquell treball de proximitat, d'enfortir diferents actors, de treballar en xarxa aquí, a Catalunya, entre els nous actors i els actors tradicionals, cal fer-ho també al sud.

El Sr. Minoves, va destacar aquest com un dels temes centrals, el trobar de quina manera s'ha de fer tot això. Mirar de quina manera hem d'enfortir els nous actors de la cooperació, de quina manera hem d'enfortir el codesenvolupament, de quina manera hem de començar a treballar en xarxa, de quina manera hem de començar a treballar en l'àmbit local, i que aquesta jornada ha de servir per millorar, per fer intercanvi d'experiències i aprendre: *"És impossible millorar sense primer escoltar, conèixer i aprendre. I per això serveixen aquestes jornades"*.

El Sr. Minoves ha fet una referència més amplia sobre el compromís de la cooperació catalana amb el codesenvolupament, va més enllà de l'estratègia de codesenvolupament, destacant que estan a punt de concloure el Pla Director de Cooperació. Un Pla Director que ha enfortit algunes de les seves línies. Concretament el que és la concentració geogràfica i sectorial de la cooperació catalana. Els tres països als que es refereix la present jornada (Marroc, Gàmbia i

Senegal) són prioritat per a la cooperació catalana, tradicionalment el Marroc i Senegal, però Gàmbia també ho serà. A més a més, des d'una perspectiva internacional, tot el que és l'Àfrica occidental passarà a ser una regió preferent de la cooperació catalana i aquesta vinculació no és espontània sino que s'ha volgut que la prioritat sigui corresponent als països d'origen d'aquests nous catalans.

Finalment el Sr. Minoves fa referència a una enquesta realitzada a través dels centres d'estudis d'opinió de Catalunya en la que s'indica que fins i tot en època de crisi, més del 85% de la ciutadania vol que la Generalitat de Catalunya dediqui part dels seus recursos a la cooperació al desenvolupament, la qual cosa és molt satisfactòria, però a més a més, la vinculació de la ciutadania cap a l'Àfrica és molt més gran, i de fet la major part dels catalans i catalanes demanen que cada vegada més el pes de la cooperació catalana estigui centrada a l'Àfrica, no en detriment del compromís adquirit amb Amèrica Llatina, que és força conegut per tots, sino com una mostra d'adhesió de la ciutadania cap a aquesta implicació de Catalunya amb el continent africà i *"és evident que el primer lloc on hem de començar a enfortir aquesta vinculació, aquesta solidaritat, aquesta adhesió de la ciutadania és als països d'origen dels nous catalans. I això ho haurem de fer cada cop millor"*, i fer-ho millor només pot passar per fer-ho des de l'àmbit local, amb el municipalisme i comptant amb aquests col·lectius de nous actors de la cooperació catalana que són els immigrants, que són els nous catalans.

Paraules de benvinguda a càrrec de **Teo Romero**, president del Fons Català de Cooperació al Desenvolupament

El president del Fons Català de Cooperació al Desenvolupament, FCCD, va donar la benvinguda als representants dels diferents col·lectius dels països en els que es va concentrar aquesta jornada, com són el Senegal (a la direcció general de cooperació descentralitzada senegalesa), al Consol i primera secretaria de l'ambaixada de Gàmbia a Espanya i els representants del Marroc, (especialment als alcaldes del Marroc que van estar presents), i a tots els assistents, representats d'una trentena d'ajuntaments de Catalunya que ja fa temps que treballen en els àmbits del codesenvolupament i concretament amb aquests tres països en els que es va centrar la Jornada.

El Sr. Romero planteja aquesta com una jornada d'intercanvi, una de les primeres organitzades conjuntament entre l'ACCD i el Fons Català de Cooperació, que mantenen, com tothom sap i com és lògic i necessari, una relació molt estreta des de fa molts anys, de fet des de la creació de la mateixa ACCD, donat que el FCCD va ésser una de les institucions que va impulsar la creació d'una agència de cooperació al nostre país, destacant especialment aquesta jornada, com a mostra d'aquesta voluntat de coordinació màxima entre dos nivells de l'administració del nostre país; l'àmbit local i l'àmbit de la Generalitat de Catalunya.

Va comentar que en pròximes jornades voldrien demanar també la presència i participació coordinada amb el món de les ONGs que treballen a l'Àfrica i també, molt especialment, amb els col·lectius d'immigrants.

El Sr. Romero comenta que aquesta és una jornada en la que es vol escoltar també la veu del sud, la veu de representants d'aquests tres països que hi són presents, amb un enfocament des de la proximitat, enfocament que el Fons Català, l'any vinent farà 25

anys, té com a filosofia, i que demana una cooperació descentralitzada més propera al ciutadà.

El president del Fons Català comenta que és molt escaient parlar d'aquest nivell local *"i més quan en els últims temps, potser per la proximitat de les eleccions, hem vist algunes actituds xenòfobes des del món local, per part d'algunes autoritats locals. Jo crec que hem de reivindicar, hem de cridar ben fort aquest paper que l'àmbit local ja fa molts anys que està fent. La majoria tenim només una vocació i un objectiu amb la nostra feina, i és la convivència als nostre municipis, a les nostres ciutats, la convivència per sobre de tot. I especialment en moments difícils, en moments de crisi. Per això encara té més valor que treballem i parlem dels nostres nous ciutadans que estan fent la seva nova vida al nostre país i a les nostres ciutats i viles."*

El Sr. Romero destaca la importància de la coordinació també amb l'àmbit local per saber què estem fent cadascun d'aquests 30 municipis i aquells que s'hi vulguin sumar, i si bé *"la tradició del Fons comença a Centramèrica i té un gran esforç de molts anys a Amèrica llatina"* – va aclarir el president del Fons – *"també és cert que en els últims anys aquesta mirada cap a l'Àfrica és molt important i a ningú se li escapa que és per la vinguda d'aquesta nova ciutadania que arriba a les nostres ciutats i que lògicament també ens preocupa, com a alcaldes"*.

Va aclarir que la primera acció és la interlocució; poder tenir interlocució, i l'altre, la consideració molt clara de qui podrien ser els millors coneixedors de la realitat als seus països d'origen i que en aquest aspecte és fonamental i en això s'emmarca aquesta jornada, la sensibilització a la població, que és de les tasques més importants que podem fer des de la proximitat dels ajuntaments.

Així explica el Sr. Romero explica que en el marc d'aquesta jornada es podrà conèixer la estratègia de codesenvolupament de la Generalitat de Catalunya, *"que també hem fet nostre i a la que ens hi sumem"*, perquè, la voluntat és treballar cadascú des del seu àmbit però amb una estratègia conjunta i amb la màxima coordinació, i que podrem escoltar sobre tot les experiències dels diferents ajuntaments que fa temps que treballen en codesenvolupament per enfortir els enllaços de cooperació més orientada al món local del nostre país però també amb altres ins-

titucions, amb altres organitzacions. De fet comenta que recentment el FCCD va signar un acord de cooperació amb el programa Art Gold del PNUD que d'alguna manera ha d'estar present amb la nostra pràctica perquè hi ha una vocació molt clara, una voluntat decidida, política diríem una obligació de coordinar-nos al màxim amb tota aquesta tasca que s'està fent des del món local també al sud i especialment a l'Àfrica.

D'aquesta manera El Sr. Romero dona per inaugurada aquesta primera sessió organitzada per aquestes dues institucions, amb la voluntat de que els resultats puguin ésser aplicables i traslladables al món local i que també donem aquesta visió que és fonamental en aquests moments de que des del món local es treballa per la integració i pel desenvolupament sostenible dels territoris del sud i que això ho hem de fer de forma coordinada i conjunta.

Presentació de l'estratègia de codesenvolupament de la Generalitat de Catalunya

A càrrec d'**Andrea Costafreda**, tècnica de Planificació de l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament

La representant de l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament va centrar la seva exposició en explicar el procés i el document d'estratègia de codesenvolupament de la cooperació al desenvolupament de la Generalitat de Catalunya.

Segons va explicar, aquest document liderat per la Direcció General de Cooperació al Desenvolupament i Acció Humanitària ha suposat un procés d'un any de durada, iniciat al maig 2008 i que va finalitzar el juny de 2009 amb la seva aprovació i dictamen al Consell de Cooperació de la Generalitat de Catalunya”.

Aquesta estratègia té diferents contribucions respecte al que s'estableix en el Pla Director de Cooperació 2007-2010 com a mínim en 3 sentits:

- Per una banda perquè considera el Codesenvolupament com una interacció entre 2 fenòmens i que va una mica més enllà de la concepció estrictament d'instrument, com una modalitat més de cooperació. Per tant supera aquesta concepció instrumental del codesenvolupament per a una construcció més integral entre 2 fenòmens.
- Per una altra banda perquè recorden que el codesenvolupament no s'aplica només a la política de cooperació al desenvolupament sinó que s'aplica a diferents polítiques; a la política d'integració, a la construcció de ciutadania, cohesió so-

cial,... i per tant hem de fer un esforç per delimitar quins són els àmbits de treball que interactuen en cada una d'aquestes polítiques i delimitar el mandat.

- I en tercer lloc perquè reivindica la importància de l'àmbit local com un espai privilegiat i un espai natural de treballar les experiències de codesenvolupament i per tant hem d'entendre el paper de la Generalitat més com un rol de acompanyament i de facilitació d'experiències que bàsicament s'estan desenvolupant en l'àmbit local.

La Sra. Costafreda va presentar l'estratègia, el procés i el seu marc d'acció amb

una presentació estructurada en:

- I. Procés d'elaboració de l'estratègia, la justificació i el punt de partida d'aquest procés.
- II. Fonaments i marc teòric de que parteix aquesta estratègia
- III. Marc de referència
- IV. Anàlisi de capacitats, reptes i oportunitats a Catalunya
- V. Marc d'acció
- VI. El desplegament de l'estratègia

I. Procés d'elaboració de l'estratègia, la justificació i el punt de partida d'aquest procés

El procés d'elaboració de l'estratègia de codesenvolupament de la política de desenvolupament de la Generalitat, va iniciar bàsicament per tres motius:

- Perquè recull un interès creixent per part de diferents actors de la cooperació catalana, per part de diferents ajuntaments i entitats locals i també per part dels col·lectius de immigrants sobre el codesenvolupament.
- La proliferació d'experiències, de modalitats, d'instruments... feia necessària una reflexió conjunta sobre la idea de codesenvolupament, i de

quines han estat les bones i les males pràctiques sobre codesenvolupament.

- El pla director de la cooperació al desenvolupament 2007-2010 que considera el codesenvolupament com un instrument, ja defineix la necessitat de que per part del govern s'elabori una estratègia de codesenvolupament en l'àmbit de la cooperació al desenvolupament. Per tant el que fem es donar aplicació a un mandat definit al Pla Director.

L'evolució del concepte de codesenvolupament amb les últimes aportacions teòriques dels darrers anys també justifiquen aquest esforç col·lectiu de reflexió entre tots per veure què entenem per codesenvolupament i quins serien els límits.

Per tant tindriem, per una banda el definir conceptes de què entenem per codesenvolupament, on són els límits i, sobre tot, quins són els límits per una política de cooperació al desenvolupament i, per una altra, veure també quina volem que sigui la seva aplicació, i per tant que ens ajudi a fer operatiu el codesenvolupament.

Per a fer-ho és necessari arribar a un consens sobre alguns temes de forma de participar i involucrar a tots els actors que poden estar implicats en iniciatives de codesenvolupament. És necessari també fer una diagnosi de qui es qui, qui són els actors, quines són les nostres experiències, què ha funcionat i què no ha funcionat i això realment ha estat difícil ja que a part de poquíssimes excepcions, no hi ha un esforç de sistematització de totes les experiències de codesenvolupament a Catalunya, per la qual cosa ha estat una aproximació a la realitat.

És necessari delimitar l'enfocament de com es veu el codesenvolupament i això ens requeria un procés d'elaboració de l'estratègia lent, que ens permetés involucrar a tots els actors implicats en aquests tipus d'experiències. Per tant ha sigut un procés participatiu i ajustat als temps i a les dimensions dels diferents actors.

Per promoure el debat i la reflexió sobre codesenvolupament, des de la Direcció General es va encarregar l'elaboració d'un "**Llibre verd**" de codesenvolupament per generar un debat que permetés iniciar aquestes línies participatives sobre quins són els enfocaments, els límits i les pràctiques del codesenvolupament.

1a fase elaboració del llibre verd del codesenvolupament (llibre de reflexió i debat per veure enfocaments, límits, pràctiques del codesenvolupament)

2a fase sessions participativa de treball a diferents punts del territori (Barcelona, Girona, Tortosa, Lleida i Vic, on es va convidar a col·lectius d'immigrants, a ONGs, a universitats, agent del món local, a tècnics municipals, a regidors, etc. en que es pretenia reacció davant els postulats d'aquest llibre verd). amb qüestions força provocadores; sobre si les experiències es poden considerar o no codesenvolupament, si es poden considerar iniciatives de cooperació al desenvolupament,...per veure de capturar què entenia cada actor per codesenvolupament.

Hem sistematitzat la recollida d'opinions, d'aquesta fase de debat. A l'estratègia de codesenvolupament que està penjada a la pàgina web de l'Agència es veu com aquesta estratègia sistematitza les principals troballes d'aquests exercicis participatius, les quals han servit per elaborar un document de posicionament que ha estat l'embrió de l'estratègia de codesenvolupament que avui presentem.

Aquest document de liniments va estar debatut un altre cop, ara a Barcelona amb tots els actors implicats i a partir d'aquí ha estat debatut i dictaminat entorn els consultors de la cooperació catalana.

II. Fonaments i marc teòric dels quals parteix aquesta estratègia

Sobre els continguts de l'estratègia (i respecte els fonaments i marc teòric) que deriven d'aquest primer treball coordinat per Rafael Grassa, del llibre verd. Neix del fet de la constatació que el codesenvolupament bàsicament es deriva de la relació entre dos fenòmens, entre immigració i desenvolupament, però que aquesta relació no és ni unidimensional ni unidireccional. Per tant les relacions poden ser en sentit positiu, les trameses econòmiques poden tenir un efecte revulsiu sobre creixement dels països socis, les remeses socials poden ser un revulsiu de transferència de coneixement, d'impuls d'iniciatives i de noves idees als països on estem treballant,... però també pot tenir una direcció en termes negatius, forçant llaços de dependència econòmica entre el nord i el sud, els fluxos migratoris poden estar vinculats a processos de capitalització dels països on estem treballant,... per tant la relació no és unidireccional i això ho havíem de tenir en compte com a punt de partida.

Tampoc és unidimensional ni unidireccional perquè el fenomen del desenvolupament i de la immigració interactua amb moltes dimensions i molts actors del

context econòmic, social, cultural dels països amb els que estem treballant i també a Catalunya el codesenvolupament no aplica només a la política de cooperació sinó també a la d'integració i ciutadania.

Respecte al marc teòric o el concepte de codesenvolupament, el llibre verd i l'estratègia reconeix que és un concepte que està en permanent evolució des dels plantejaments que el codesenvolupament és una manera de cooperar tradicionalment i distribuir responsabilitats i deures entre països del nord i del sud, fins a concepcions més restringides de que el codesenvolupament té a veure amb una gestió satisfactòria dels fluxos migratoris, fins a incorporacions més recents de que el codesenvolupament és, una relació entre migracions i desenvolupament, molt vinculada al fenomen de la migració on es dona la creació de comunitats transnacionals, intercanvi de coneixements, iniciatives, etc. I que també podrien arribar-se a resumir dues accepcions; una que posa l'accent de la migració com un fenomen en un món globalitzat que relaciona el nord i el sud i per tant aquí hi ha tot un espai per treballar en cooperació al desenvolupament, i una altra que posa l'accent en el paper que poden jugar els immigrants i els col·lectius de immigrants en les iniciatives de cooperació al desenvolupament.

La visió d'aquesta estratègia és transcendir una mica la visió instrumental i el rol dels actors, és a dir, entenem el codesenvolupament com la relació positiva que es dona entre els dos fenòmens més enllà de les iniciatives protagonitzades pels col·lectius d'immigrants, que lògicament són bona part de les iniciatives de codesenvolupament.

Es derivarien de tres dimensions: una que té a veure amb el desenvolupament i la transnacionalitat, i dues dimensions més que tenen a veure amb la construcció de ciutadania i de promoció a la participació i amb la integració dels immigrants. Aquests àmbits queden fora tot i que estan al límit, de la política de cooperació al desenvolupament i per tant no formen part de l'objecte d'aquesta estratègia de codesenvolupament.

Per tant hi ha àmbits del codesenvolupament que, en som conscients, transcendeixen el que podem anomenar Ajuda Oficial al Desenvolupament o que transcendeixen el mandat de la cooperació al desenvolupament, i es defineix codesenvolupament: "Qualsevol intent i instrument per activar positivament la relació entre migració i desenvolupament, fent de la primera un factor o un motor del segon".

Si apliquem la perspectiva de cooperació al desenvolupament implica una sèrie de requisits, pel que fa a contribuir a la transnacionalitat en les relacions de la cooperació, pel que fa a enfortir la participació activa dels col·lectius d'immigrants, una generació del teixit social català, pel que fa a buscar sempre en les iniciatives de codesenvolupament un impacte positiu en termes de desenvolupament sostenible als països socis on estem treballant, pel que fa a l'augment de la promoció i la protecció dels drets de les persones, especialment dels drets de les dones (els principis podrien ser la política de cooperació al desenvolupament catalana; els objectius transversals: la promoció de la governança democràtica, els drets humans i l'equitat dels homes i les dones). Les iniciatives de codesenvolupament no poden quedar fora d'aquests principis.

III. Marc de referència

En el marc de referència tenim: el Llibre verd de codesenvolupament, com un document de reflexió i per incentivar el debat, i el Pacte per la immigració, del Departament d'Acció Social i Ciutadania, que d'alguna forma actuen com a paraigua de les diferents actuacions de codesenvolupament que es poden liderar des del govern.

Els diferents àmbits: de l'àmbit de construcció de ciutadania, de l'àmbit d'integració social i de cohesió social i de l'àmbit de cooperació al desenvolupament

Pel que fa a les línies d'actuació, està el Pla de ciutadania i immigració que fa referència als dos primers àmbits (ciutadania i immigració) i l'Estratègia de codesenvolupament de la cooperació, que s'aplica a l'àmbit de la cooperació al desenvolupament, tot i que hi ha moltes relacions i interaccions entre els diferents àmbits.

L'altra part que trobarem en l'estratègia de la Generalitat, és una breu anàlisi de les capacitats, reptes i oportunitats del codesenvolupament a Catalunya. S'ha fet un anàlisi de la realitat a través d'una anàlisi documental i també de les sessions participatives que vam tenir en el territori.

Alguns trets bàsics de l'impacte que ha tingut el fenomen migratori a Catalunya:

- Com el fenomen migratori ha transformat demogràficament Catalunya (la població estrangera ha passat de suposar gairebé el 3% en 2000 a un 15% a 2008)

- Aquesta transformació, aquests nous nous es concentren en un 40% en 5 nacionalitats que coincideixen en les prioritats de la cooperació catalana a excepció de Romania (Marroc, Equador, Bolívia i Colòmbia)

- Aquesta transformació demogràfica ha registrat un impacte en la transformació també del teixit social català en referència a la proliferació de noves associacions, fundacions que integren aquest moviment amb les organitzacions i fundacions i actors tradicionals de la cooperació. I també ha imposat nous reptes pel que fa a les polítiques públiques del govern. Tant pel que fa les polítiques de ciutadania, integració immigració i les de cooperació al des.

A Catalunya, òbviament aquesta estratègia no parteix de zero. Hi ha una experiència important acumulada en els darrers anys d'iniciatives de codesenvolupament. I en destaquem algunes experiències, algunes liderades pel FCCD, altres liderades per la Fundació Pagesos Solidaris, la Fundació un sol món, i d'altres municipals com les dels ajuntaments de Girona i Lleida. De la coordinadora d'immigrants senegalesos a Catalunya, UAB,...

IV. Anàlisi de capacitats, reptes i oportunitats a Catalunya

Pel que fa a les oportunitats, es van destacar:

- Existeix un interès important per part dels actors tradicionals de la cooperació i també dels col·lectius d'immigrants per treballar amb codesenvolupament.
- Coincidència de les prioritats de la cooperació catalana amb els principals països d'origen de la migració (Colòmbia, Marroc, Bolívia...)
- Que la Generalitat és una administració de proximitat i això suposa un valor afegit.

Límits o requisits a destacar:

- les capacitats dels col·lectius d'immigrants de cara a la cooperació o codesenvolupament encara són limitats. Queda tasca per capacitar-los en els estàndards de cooperació que es promouen des del Govern.
- Són col·lectius molt heterogenis. Amb peculiaritat molt diferents.
- Falta de relació entre ONGD, els actors tradicionals de la cooperació al desenvolupament i col·lectius d'immigrants; falten iniciatives conjuntes,

falten espais de trobada, fins i tot un llenguatge compartit entre aquests dos col·lectius.

- No hi ha una demanda concreta d'acció de govern. Aquí el paper del govern es més de facilitador, coordinador

- Es detecten visions sobre el desenvolupament i la cooperació entre actors tradicionals més assistencial del que la política de cooperació al desenvolupament està intentant promoure, sobre una perspectiva de capacitats.

- Importància de treballar la coherència de polítiques.

De les recomanacions que s'extreuen del llibre verd i el diagnòstic per l'estratègia, la representant de l'Agència en va destacar una, i és que el rol del govern és més d'acompanyament que d'impuls de iniciatives de codesenvolupament. Les primeres fases del codesenvolupament tenen més a veure amb la construcció de ciutadania i d'integració al país d'acolliment i en la segona fase ja sí es pot jugar un rol actiu com a agents de codesenvolupament i aquí és on han de ser facilitadors. Però en cap cas ho volen imposar com un mandat.

V. Marc d'acció

Pel que fa l'enfocament i la visió de l'estratègia, en coherència amb la política de cooperació al desenvolupament de la Generalitat, es vol veure el codesenvolupament des d'un enfocament de drets i de capacitats, i el codesenvolupament ha incorporat integrar els principis, valors i objectius transversals que la regeixen i dels que se'n poden destacar dos: promoció dels drets humans i enfortiment del teixit social, i la promoció de l'equitat entre les dones i els homes. Totes les iniciatives de codesenvolupament a les que es donarà suport des de la Generalitat hauran de promoure o no entrar en cap contradicció amb la promoció dels drets humans i especialment els drets de les dones.

Dins de la visió més estratègica del document, es defineix l'objectiu d'aprofitar el potencial de les migracions com a motor de desenvolupament humà als països socis, amb un paper actiu de les persones migrants que contribueixi a la integració social a Catalunya.

I presenta tres objectius específics que defineixen el pla d'acció de la Generalitat:

OE1: Incorporar la dimensió de migracions i desenvolupament

lupament en les prioritats geogràfiques i sectorials de la cooperació catalana.

OE2. Facilitar espais i enfortir capacitats entre els actors de la cooperació catalana per treballar el desenvolupament amb una incorporació activa de les persones migrades i reforçant els seus vincles amb la societat d'origen. Que és un objectiu dirigit a enfortir capacitats i crear espais de trobada.

OE3. Vetllar per la coherència de l'acció del govern que afecta aquesta vinculació positiva entre migracions i desenvolupament. Aquest objectiu va més dirigit a la coherència política.

En relació a l'OE1, pel que fa les prioritats sectorials, s'han detectat 3 sectors prioritaris on es pot acompanyar a desenvolupar iniciatives de codesenvolupament. Una és la governança, els drets humans i el teixit social. Contribuir a la promoció dels DDHH. Per una altra banda les capacitats productives, l'ocupació i els drets laborals. I el tercer espai sectorial privilegiat de treball és el d'empoderament de les dones. Tot i que som conscients de que la migració pot promoure la reproducció de la divisió sexual del treball que sobrecarrega les dones, és a dir, dels efectes negatius que hi pot haver entre els dos fenòmens...

Pel que fa a la incorporació de la dimensió de migracions i desenvolupament a l'educació pel desenvolupament, cal incorporar els col·lectius de immigrants en l'educació formal, no formal i informal per a contribuir en el coneixement de la relació nord-sud, les desigualtats, contribuir al coneixement de les seves societats d'origen. Una línia important en l'àmbit de l'educació per al desenvolupament és que col·laborin en la recerca sobre quines són les interaccions entre el fenomen de la migració i el desenvolupament. I la recerca sobre la realitat del codesenvolupament a Catalunya; qui és qui, quines són les bones pràctiques, qui hi està treballant, les iniciatives que estan funcionant,...

Pel que fa a la interacció entre les migracions i el desenvolupament amb les prioritats geogràfiques de la cooperació catalana, hi ha dos grups de països que coincideixen amb les prioritats que són els països d'origen de bona part de immigrants, que són Marroc, Colòmbia, Senegal i Equador i el segon grup que són Perú, Palestina, Bolívia i Gàmbia.

El tercer objectiu específic que tracta d'enfortir capacitats i la generació d'espais de trobada, identifiquem 3 grans línies d'actuació:

- Potenciar la participació de les persones migrades com actors de desenvolupament i de la coo-

peració catalana: Recolzament a xarxes transnacionals com a actor/ motor de desenvolupament. Col·laboració Dept. Acció Social i Ciutadania- DG-CDAH- ACCD per millorar el coneixement i enfortir el teixit associatiu dels immigrants. Enfortir capacitats en l'àmbit de la cooperació al desenvolupament (objectius transversals de la cooperació catalana).

- Potenciar el coneixement i el treball en xarxa dels diferents actors de la cooperació catalana en codesenvolupament: Promoure el vincle entre organitzacions de la diàspora, organitzacions de immigrants i organitzacions amb experiència en cooperació. Promoure organitzacions mixtes amb valor afegit que integren ciutadania i cooperació. Promoure espais de trobada entre actors per intercanviar experiències i explorar partenariats: sindicats/ agents empresarials/ universitats...

- Promoure l'àmbit local com un espai privilegiat de treball en codesenvolupament facilitant la tasca dels diversos actors: Recolzar iniciatives dels ens locals que vinculin cooperació al desenvolupament/immigració/ ciutadania en l'àmbit del codesenvolupament. Contribuir a sistematitzar i difondre iniciatives de codesenvolupament promogudes per ens locals amb possibles rèpliques posteriors. Identificar espais de diàleg, comunicació i coordinació entre els ens locals per intercanviar experiències i coordinar actuacions.

Finalment en l'àmbit que li toca a la Generalitat de Catalunya, que és vetllar per la coherència de l'acció de govern, a l'hora d'establir aquesta relació es sintetitza en 3 grans línies:

- Promoure mecanismes per garantir la coherència i la coordinació de la gestió de fluxos migratoris als objectius de desenvolupament. Hi ha un treball conjunt de la Secretaria d'Immigració amb la Direcció General de Cooperació al Desenvolupament. De manera que les iniciatives no entrin en contradicció amb els principis del desenvolupament humà sostenible.

- Impulsar mecanismes per promoure la coherència i coordinació de la política de ciutadania i integració social amb els objectius de desenvolupament. Integrar els col·lectius d'immigrants a Catalunya en els diferents àmbits i que es faci en concordança amb els principis de la cooperació al desenvolupament, als drets humans, etc.

- En l'àmbit de les remeses, posar en marxa mecanismes per promoure la coherència de polítiques.

Hem entès que les remeses com a flux privats del nord al sud no són objecte de l'ajuda oficial al desenvolupament però sí des de la política pública de cooperació al desenvolupament són un aliat per que tinguin un impacte positiu en termes de desenvolupament i per tant hi ha expectatives de treballar en la reducció dels costos d'enviament i millora del marc regulatori o incrementar la seguretat per aquestes transaccions per tant es tracta de buscar quin és el rol del departament d'economia i finances de la Generalitat per buscar potenciar els efectes positius de les remeses econòmiques.

VI. El desplegament de l'estratègia

Pel que fa al desplegament de l'estratègia, que és la seva part més operativa, tenim els següents mecanismes:

- Pla Director de la Cooperació al Desenvolupament: incorporarà aquesta visió del codesenvolupament més integral, no tant instrumental.
- Plans anuals de Cooperació al Desenvolupament de la Generalitat: hauran de fixar anualment quins recursos es mobilitzaran per a les iniciatives de codesenvolupament, en quins països, en quins sectors.
- Estratègies País Prioritari: de moment en tenen dos, l'estratègia de Nicaragua i la de Colòmbia que està a punt de finalitzar. Hem d'incorporar també el codesenvolupament.
- Documents estratègics de sectors i instruments: Educació per al Desenvolupament.
- Retre comptes del desplegament a les memòries anuals i altres instruments de seguiment.
- Incorporar instruments per mesurar impacte en codesenvolupament en les avaluacions estratègiques i operatives.

Pel que fa al desplegament més operatiu de l'estratègia, la cooperació catalana preveu 4 modalitats de cooperació: una multilateral i de 3 bilaterals: una iniciativa dels altres actors, bàsicament de la societat civil, una iniciativa de la Generalitat que es la directa i una concertada, on la societat civil i la Generalitat es posen d'acord per a dissenyar i promoure una actuació.

Les dues modalitats a prioritzar per desplegar el codesenvolupament són: la iniciativa dels actors, on els col·lectius d'immigrants, les ONGDs, la societat civil, proposin iniciatives de codesenvolupament i la iniciativa de la modalitat concertada pot ser una bona modalitat per a triangular les iniciatives de les administracions públiques, de l'àmbit local i també autonòmic, i la societat civil. Al nord i també al sud. Intentar involucrar a les administracions públiques en les iniciatives de codesenvolupament per buscar un efecte multiplicador i una opció universal a promoure des de la política de cooperació al desenvolupament i fugir dels riscos de les actuacions molt puntuals.

Pel que fa a les capacitats del propi govern, per a poder desplegar aquestes estratègies tant l'Agència com a principal òrgan executor ha d'incrementar les seves capacitats en codesenvolupament, i després 2 espais més per generar més capacitats de treball coordinat, un en el si de la Comissió Interdepartamental de Cooperació al Desenvolupament i l'altre consolidar la interlocució entre els diferents nivells de l'administració, especialment amb els ens locals.

Ponència: La cooperació a l'Àfrica. Compassió o drets de ciutadania?

A càrrec d'**Artur Colom Jaén**, docent del Departament d'Economia Aplicada de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB) i d'Agrupament de Recerca i Docència d'Àfrica (ARDA)

El Sr. Artur Colom va presentar una ponència sobre l'evolució a grans trets del sistema de cooperació amb Àfrica, destacant que la tutela ha estat molt important, encara que en les últimes tendències sembla que s'estan obrint espais que fan pensar que això va canviant.

Aquesta evolució es presenta en tres parts o períodes:

- 1a part com des de l'any 1980-1995: època en que hi ha un ajustament estructural principalment liderat pel BM i FMI amb molt poc marge de maniobra
- 2a etapa: 1995-2005: apareixen nous instruments que han de permetre obrir el marge de maniobra però que no ho fan tant
- 3a etapa: 2005-avui: nous elements que fan pensar que el policy-space pot ampliar-se (presència de Xina, migracions, fiscalitat, regulacions financeres per regular els paradisos fiscals...)

1a: 1980-1995

Van aparèixer 2 grans plans: Pla de Lagos és un intent de resoldre la crisi a partir d'instruments i iniciatives pròpiament africanes. Aleshores el BM elabora un informe que posa l'accent en la necessitat de liberalitzar per tal de fer sortir de la situació de crisi les economies i societats africanes (Informe Berg). Finalment s'aplica el Consens de Washington que implica obertura, desregulació i privatització.

Hi ha alguns intents de presentar alternatives africanes (UNECA, 1989) però que no aconsegueixen ressò i les idees del Consens de Washington continuen endavant.

Els indicadors en aquests moments són decebedors: per exemple, les taxes de creixement del PIB en aquests anys són de les més baixes i les de la població en situació de pobresa també són les pitjors.

2a: 1995-2005: Nova agenda de la cooperació

Producte d'això es genera a partir del 1995 un nou discurs de cooperació que és el que tenim ara. Quan es qüestionen els ajustos anteriors. En el nou discurs es deixa de parlar d'ajust i es comença a parlar de reducció de pobresa. Altres qüestions no tant estrictament econòmiques tenen a veure amb el concepte de governança, que s'amplia en aquests anys amb la introducció de nous elements, com la democratització, la participació, l'apropiació. Aquest concepte ampliat de governança té a veure amb com ajustem i modernitzem les institucions.

Tot això no significa abandonar el Consens de Washington sinó que les polítiques de privatització, per exemple, no s'hagin d'imposar, sinó que això ja vingui incorporat en la idea del nou govern. També hi ha una idea de disminució de la condicionalitat. És a dir que la quantitat de condicions que els grans donants imposaven als receptors comencen a disminuir i això sembla com guanyar autonomia per part dels governs africans.

En aquest període surten nous instruments del BM i FMI:

- Condonació de deute: es coneix com "Iniciativa Hippy". El 2005 es reforça aquesta iniciativa, amb la idea que el deute extern és un pes molt fort per a les administracions africanes

- PRSP: documents estratègics que estan obligats a fer per tal que els països africans puguin optar a aquesta reducció de la pobresa. Aquests PRSP inclouen tot aquest nou vocabulari.

El fet d'haver lligat el concepte del deute amb la reducció de la pobresa vol dir que el pes del deute extern s'ha reduït substancialment.

Ara bé, hi ha algunes contradiccions com la reducció del deute està condicionat a un programa internacional. Fins i tot hi ha hagut països africans que no han acceptat aquests beneficis per no estar condicionats per aquests requisits (Gana ho va rebutjar en un inici).

També la fuga de capitals és un fenomen molt important a Àfrica. Això resta molt de capacitat financera als governs africans. Es genera un discurs entorn a aquesta fuga de capital que es culpa a governants africans, però es parla molt poc de l'oferta dels països del nord que es acostumen a estar aquests paradisos fiscals.

En aquest punt de la ponència el Sr. Colom va reprendre el tema dels PRSP destacant que són una condició per accedir a la condonació de deute i plantegen un propòsit de convergència estratègica, i que "evidentment aquests papers són aprovats de Washington i es curiós veure com aquests requisits que en principi són tècnics, no tenen contingut polític, de desigualtats, etc"

Va destacar que per exemple, el que no apareix als PRSP són:

- La liberalització comercial,
- De l'agricultura: que té un impacte molt directe sobre població rural
- Desregulació de la inversió estrangera directa
- Liberalització del compte de capital

I va llançar la pregunta al aire; "per què"

Va continuar comentant que hi ha nous elements, com l'aprovació l'any 2000 dels Objectius de Desenvolupament del Mil·lenni, que susciten molt consens, perquè són objectius de perfil molt baix, més de subsistència que de desenvolupament, i on no apareixen elements econòmics conflictius.

Un altre nou element és el Consens de Monterrey (2002), una cimera d'estats promoguda per Nacions Unides. Un dels objectius plantejats va ésser el increment de l'AOD, amb un creixement del recurs públic dedicat al desenvolupament, una part important per Irak i Afganistan, i una altra per als països africans. Però aquests recursos queden molt influïts pels condicionants imposats per la qual cosa no generen més autonomia sinó més dependència i influència.

L'Àfrica depèn molt de l'AOD i d'altra banda és interessant observar com el discurs en bona mesura queda internacionalitzat en les estructures africanes. El BM ha dedicat molts recursos en els últims anys per formar estudiants de forma que la quantitat de gent formada per el WBI (World Bank Institut) ha estat creixent.

3a etapa: 2005-avui:

Malgrat tot això, en els últims anys hi ha alguns elements nous que permeten pensar que això es veurà limitat, ja que en els països africans hi ha més pressió fiscal, amb la qual cosa disposen de més recursos. També la migració genera uns recursos que queden fora de l'AOD, i també hi ha nous donants (Xina, Índia, Brasil,...) que promouen menys tutela o intervencionisme.

Per últim, un nou element es l'aparició de noves regulacions financeres que poden limitar la fuga de capitals. Això podria suposar un gran progrés per als governs africans. (Gràfica Development finance: Sub-saharan Africa).

Pel que fa les remeses han evolucionat de forma que ja supera per molt l'AOD. Això representa un % del PIB en aquest països cada vegada més important (taula) i això parlant de remeses enregistrades; les reals poden ser molt superiors.

El Sr. Colom va acabar la seva ponència tal i com l'havia iniciat, remarcant que malgrat tot això, la tutela i les pressions no han desaparegut. La percepció de la ciutadania de veure als països africans com pobles amb necessitat constant de tutela i ajuda, no ha desaparegut, però hi ha vistes de que aquesta tutela pot anar donant pas a altres formes de cooperació.

Presentació del context polític, econòmic i social i metodologia de treball i línies estratègiques per a la cooperació catalana al Senegal, al Marroc i a Gàmbia:

A càrrec de **Khady Dieng GAYE**. Direcció General de la Cooperació Descentralitzada. Cap de la Divisió d'Accords et Partenariats

La Sra. Dieng, representant de la delegació de la cooperació descentralitzada del govern del Senegal, va començar la seva intervenció parlant del seu país i sobretot dels factors claus i eines, per tal de que tant ajuntaments com associacions tinguin coneixement de quins són els processos que s'han de seguir per poder treballar en cooperació, agraint al FCCD el haver-los ajuntat en aquest projecte de cooperació descentralitzada a l'Àfrica.

En la seva presentació, va parlar inicialment del context polític de la descentralització al Senegal i també dels projectes i programes duts a terme per la direcció de cooperació descentralitzada.

Des de la independència en 1960, la política de descentralització al Senegal ha tingut diverses etapes, fins a formalitzar-se l'any 1996 per la llei de descentralització. En aquest any va haver-hi la creació de

noves entitats com comunitats rurals i ajuntaments. Actualment al Senegal hi ha 110 municipis, 43 districtes i 14 regions i 322 comunitats rurals¹, i la descentralització es fa a nivell de regió, de ciutat i a nivell de comunitats locals.

Pel que fa als col·laboradors. Els ens locals poden, en el marc de les seves competències pròpies, establir relacions de cooperació amb col·lectius estrangers fins i tot amb els actors privats. L'autonomia dels ens locals s'ha consagrat per l'article 17 del codi dels col·lectius locals. Les relacions que existeixen són relacions de partenariat, relacions culturals, d'amistat o també els emigrants senegalesos que juguen un paper important en la cooperació descentralitzada perquè estan a la base del partenariat que existeix entre els seus grups d'origen i els col·lectius d'acolliment.

Hi ha una evolució en la cooperació descentralitzada perquè abans el sistema d'agermanament existia però des de fa un temps hi ha hagut una evolució cap a un veritable partenariat, autèntics projectes de desenvolupament, projectes realment estructurats que tenen una incidència en el país..

S'ha donat una modificació del contingut i objectius perquè fins i tot ara els nous socis no volen que es parli de donants, sinó de socis.

El 2003 es va crear la Direcció de Cooperació Descentralitzada, DIRCOD, que té com missió acompanyar als polítics locals en els seus diferents partenariats. No és una tutela, si no un suport que tenen els ens locals en les diferents etapes del partenariat. I els ajuden en la posada en marxa dels projectes, els donen eines i els ajuden a avaluar.

Aquesta direcció consta de dues divisions o oficines: una s'encarrega dels acords de partenariat i l'altra de

¹ Informació de la web

la planificació i del seguiment de les avaluacions, i això és molt important perquè hi ha socis que fan avaluacions a mig procés d'execució per veure quines han estat les dificultats, el que s'ha fet i veure com es poden resoldre els problemes que han sorgit en el curs d'aquest partenariat. També té per missió ajudar a posar en marxa les xarxes.

Tenen una base de dades de "socis", encara que hi ha més dels que hi apareixen perquè alguns no informen i de fet no tenen obligació de fer-ho, doncs es tracta d'un servei d'acompanyament.

Al portal de la Cooperació Descentralitzada de Senegal: www.cooperationdescentralisee.sn es poden trobar unes guies, per guiar a les comunitats estrangeres i senegaleses en les relacions de partenariat i també, les conferències tècniques regionals que s'han organitzat, fins ara tres, amb l'objectiu de posar en contacte al conjunt d'actors que intervenen a nivell de les regions i veure les dificultats que han trobat.

També hi ha informació diversa, pràctiques, tallers, consells, articles, és un portal obert a tothom, a tots els actors de la cooperació descentralitzada. El comitè editorial es reuneix i alimenta la pàgina perquè evolucioni.

Les dades es refereixen no només a la cooperació descentralitzada si no a tot tipus de sistemes de cooperació que existeixen al Senegal. Els socis més actius han estat italians, els francesos i els espanyols, i també els belgues i pel que fa a la cooperació sud-sud, les relacions més freqüents són amb Marroc, Burkina, ..i també amb ens locals senegalesos.

La base ens permet saber per a una regió, quins convenis hi ha, qui intervé en aquella regió. Això interessa perquè hi ha competències que es transfereixen als ens locals: la salut, l'educació, el medi ambient, la joventut, l'esport... i aquest ens locals poden fer partenariats des d'aquest espai.

La Sra. Dieng destaca que la cultura es una part que no es pot negligir i que volen socis que inverteixin en aquesta àrea, que també està transferida als ens locals.

A nivell de la base, també hi ha la cartografia dinàmica, que ens permet donar visibilitat a les intervencions per regió i Informació pel sector d'intervenció i el partenariat, la qual cosa permet una millor coordinació entre els socis i d'aquesta forma quan arriba un

nou agent, se'l recomana que es coordini amb altres agents per que facin una actuació coordinada.

També és una eina d'informació sobre la manera de treballar entre socis; hi ha un model de formació de partenariat i hi ha una reglamentació per al partenariat. Per exemple els vehicles han de ser de menys de 5 anys, i els camions de menys de 10, si no és així no es rep el vehicle. El Ministeri dóna l'autorització per a l'entrada dels materials.

Pel que fa a les conferències tècniques esmentades per la Sra. Dieng amb anterioritat, aquestes han sigut un èxit de participació i han ajudat a veure els problemes que vivia la població de cada regió. Per exemple, la conferència tècnica regional de Saint Louis al mes de desembre, que va tenir una durada de 2 dies, va servir per debatre i coordinar els problemes de la regió. S'havia invitat a tots els actors que intervenen a la regió, incloses les ONGs i el sector privat i això ens permet intercanviar experiències amb els diferents actors. Hi va haver sessions plenàries, presentació d'experiències dels ens locals senegalesos, intervencions dels socis, etc., i en va sortir un pla d'intervenció que es posarà en marxa per veure com es poden arreglar les dificultats que troben els ens locals.

Es tracta de resoldre les especificitats de cada regió. Totes les regions no tenen les mateixes preocupacions. A Saint Louis, per exemple, hi ha molts socis que estan allà i es va veure que els actors estan sobre el terreny i no es coneixen. De vegades intervenen en les mateixes ciutats, pobles i no es coneixen. D'ara endavant s'ha dit que parlaran per veure com coordinar les seves actuacions.

Finalment la Sra. Dieng va comentar que això també permet presentar les actuacions que porta a terme la pròpia Direcció de la Cooperació Descentralitzada, i va fer-ne una petita presentació:

Programa a nivell de la direcció: Art Gold. Acaba d'endegar, els companys del Marroc tenen més experiència, de 3 anys.

Programa de canvi climàtic.

Investigació d'actuació Quebec

També tenen els assumptes europeus senegalesos. Han treballat amb els agents de cooperació al nivell del Senegal

Ponència: El programa Art Gold al Senegal.

A càrrec d'Imma Ortiz Montegordo, consellera tècnica

Com a complement a la intervenció de la Sra. Dieng, la consellera tècnica va presentar el marc general del programa Art Gold, destacat per l'anterior com un dels programes que porta a terme la Direcció de Cooperació descentralitzada de Senegal.

El programa Art Gold pretén donar un marc operatiu posat a la disposició de les xarxes de la cooperació descentralitzada amb l'objectiu de donar suport a l'articulació sobre el territori i en el marc del procés de descentralització de govern local, a les iniciatives polítiques i de desenvolupament dels diferents actors, a tres nivells: internacional, regional i local.

Hi ha 4 efectes que esperem amb aquest programa:

- Millorar la coordinació de les actuacions de la cooperació internacional amb l'articulació amb les polítiques nacionals i els processos locals. El programa depèn del programa nacional de desenvolupament local i el document estratègic de reducció de pobresa que és una iniciativa nacional.
- Reforçar les capacitats dels ens locals. És un aspecte molt important, el reforç de les capacitats locals pel desenvolupament local i articulat que tingui en compte el desenvolupament local de la cooperació descentralitzada.
- La modernització del funcionament de les administracions locals i els col·lectius locals.
- La millora del servei de base de medi ambient de les regions.

La Sra. Ortiz comenta que en aquest programa s'ha definit dos regions pilot, (a més d'un seguit de criteris per escollir-les): la regió de "Louga" al nord-est i la regió de Ziguinchor. S'ha valorat l'experiència en la cooperació descentralitzada a la regió, la necessitat de les regions en aquests aspectes que el programa acull i les potencialitats també en matèria de desen-

volupament local. També la presència d'una articulació amb altres actors de cooperació nacional i internacional.

En aquest punt reprèn els 3 nivells d'intervenció del programa, per fer alguns comentaris al respecte:

- A nivell internacional: Aquest programa Art Gold està present en més de 20 països. Per tant hi ha una gran experiència en aquesta matèria de suport a la descentralització. Representa una gran riquesa en termes d'intercanvi de polítiques internacionals i africanes. És molt important aquest programa, que està dins dels Objectius del Mil·lenni pel desenvolupament en harmonia també amb al nou partenariat pel desenvolupament a l'Àfrica al NEPAD (Nouveau Partenariat Pour le Développement de l'Afrique)
- A nivell nacional: està concentrat en les polítiques nacionals sobre la descentralització. Així que tenim el pla nacional de desenvolupament econòmic i social. També el pla nacional d'ordenament del territori. I és molt important subratllar que aquest programa respon a una aproximació territorial del desenvolupament. Així doncs tenim

un document estratègic de reducció de la pobresa. Es tracta d'articular les iniciatives de desenvolupament local, amb el document d'estratègia nacional.

- A nivell local: Es tracta de projectes locals i de suport a la descentralització. Projectes innovadors, d'estructures, aplicacions a nivell local. Cal dir que al Senegal cada nivell de descentralització disposa de plans de desenvolupament locals, elaborats d'una manera participativa pel conjunt d'actors de desenvolupament.

La Sra. Ortiz va presentar l'articulació en planificació local al Senegal i les iniciatives de desenvolupament regional amb el suport del programa Art Gold.

En primer lloc comenta que la porta d'entrada del programa és la regió i la regió disposa ja de plans regionals de desenvolupament integral. "Louga" i "Ziguinchor" tenen cadascú un pla de desenvolupament local. Així doncs, la representació general de la regió, dels límits i les potencialitats i d'aquest pla es desprèn un document d'identificació d'iniciatives concretes de desenvolupament local. Així el programa Art Gold proposa l'elaboració d'un document de línies directores per la cooperació descentralitzada que es un document de presentació de la regió, de les obligacions, de les potencialitats, de les limitacions de la regió. És un mapa de possibilitats de partenariat que permet ampliar la monitorització en aquest marc de la cooperació descentralitzada.

En segon lloc, en el marc de la concertació a tots els nivells de descentralització hi ha iniciatives per harmonitzar les accions de desenvolupament i de cooperació de tots els actors sobre el territori, a nivell regional, de departament, de municipi, de comunitats rurals i també d'ens regionals al Senegal.

En aquest sentit el programa Art Gold dóna suport a aquestes iniciatives amb la posada en marxa de grups de treball regional i departamental per un treball harmoniós en el marc del desenvolupament local a la regió.

En tercer lloc, el Programa Nacional de Desenvolupament Local, que és iniciativa del govern del Senegal,

que dóna suport als ens locals senegalesos i també el PADEL que és el programa de suport al desenvolupament econòmic local també tenen el suport del programa Art Gold per fer-ho més operatiu i per treballar en accions concretes. El programa Art Gold posarà en marxa "cases de desenvolupament local" que estan en l'espai del suport a les capacitats des actors locals que treballant en el desenvolupament econòmic local.

La Sra. Ortiz va insistir en que en els plans regionals de desenvolupament hi ha iniciatives identificades però que s'han de posar al dia i han de fer-se operatives, i que el programa Art Gold dóna suport a l'actualització i prioritització d'iniciatives concretes de la regió. Per això aquest anys s'han organitzat 2 tallers a les regions de prioritització de projectes.

La Sra. Ortiz va destacar la importància d'aquesta tendència i aquest canvi en la visió de la cooperació en general i de la cooperació descentralitzada en particular. És el canvi de visió dels socis com donadors i com socis en el marc d'una col·laboració amb intercanvi d'experiències i d'una riquesa en termes d'aquest intercanvi i el efecte que te en la comparació sud-sud: *"el programa Art Gold està en molts països i s'ha d'intentar col·laborar; Per exemple, fa dos mesos, el nostre coordinador nacional del programa va anar en missió al Marroc i ha estat una experiència molt interessant perquè el Marroc té molta experiència i ha pogut veure aspectes molt importants per posar en marxa el programa al Senegal"*.

Finalment, va comentar la importància de l'assistència tècnica, perquè hi ha socis que no poden donar suport econòmic però que poden aportar molt a nivell tècnic, donant suport a processos de reforç de capacitats dels actors locals, a formacions professionals en el marc local, etc. Això té un impacte molt important, potser més que alguns suports financers, encara que les dues coses són indispensables: *"la creació d'aliances és fonamental i aquesta es la nova visió de la cooperació descentralitzada que el programa Art Gold ens presenta"*.

MARROC:

Mohamed Sefiani, alcalde de Chefchaouen

Chefchaouen, com ens va explicar el seu alcalde, el senyor Sefiani, és un municipi que es troba al nord del Marroc. Té uns 47.000 habitants i 500 anys d'història. És un municipi amb moltes potencialitats i un teixit associatiu molt dinàmic, molt professional, amb moltes associacions que treballen amb altres ONGs, sobretot espanyoles.

Hi tenen una cultura, un patrimoni, una història. La ciutat, que es va fundar l'any 1461, té un entorn molt ric, ja que està envoltada per dos parcs naturals: el parc natural Jebel Bouhachem i el parc nacional Talassematane. Per això la visió del desenvolupament es basa en dos sectors claus:

- El turisme. Però no volen qualsevol tipus de turisme; volen un turisme ecològic, cultural, responsable i solidari. Per això, han llançat recentment la candidatura de la ciutat i ha estat la primera ciutat declarada ciutat ecològica. Treballen molt amb les associacions per portar projectes endavant. Tenen una comissió que es reuneix per donar valor a aquesta visió.
- Pel que fa la cultura, han presentat, amb altres 3 ciutats europees (Cilento a Itàlia, Koroni a Grècia, Sòria a Espanya) una candidatura comuna per representar la dieta mediterrània, per que es declari

patrimoni de la humanitat per la UNESCO. Els resultats d'aquesta candidatura es tindran al mes de novembre i això tindrà un impacte molt important a nivell de la ciutat.

A més, des de la setmana passada Chefchaouen és candidata per tenir el títol de ciutat reconeguda per UNICEF.

Aquesta ciutat té un índex molt alt d'atur per als joves. Per això, com explica el seu alcalde, tots aquests títols poden suposar per a ells un motor de l'economia local.

El senyor Sefiani va explicar que per posar en marxa la seva estratègia i visió compten amb els recursos locals, regionals i nacionals i també amb la cooperació internacional. Com municipi tenen alguns agermanaments (tenen agermanaments sobretot amb ciutats del sud d'Espanya, tenien amb Catalunya, amb EEUU).

Tenen projectes comuns que els porten les ONGs (com Setem, l'Associació Catalana de Temps Lliure, Sodepau, etc.). També tenen projectes amb Fons Català per donar suport directament a projectes, ja sigui a través del municipi (amb el centre d'educació a distància) o mitjançant el suport a entitats locals. I altres projectes els executen amb la Junta d'Andalusia, l'AECID, etc.

Pel que fa al programa Art Gold, és un programa molt dinàmic. Com a govern fa 9 mesos que dirigeixen la ciutat (des del mes de juny) i tant bon punt van prendre'n possessió, van convidar els representants d'Art Gold a nivell nacional i d'altres projectes per convidar-los a donar acompanyament i suport per als plans municipals de desenvolupament. En aquest marc, se'ls ha exigit també tenir un soci de Catalunya. I és que les experiències espanyoles els interessen molt. Hi haurà molts intercanvis per poder elaborar un autèntic pla comú de desenvolupament; una fulla de ruta de 6 anys, que és de les novetats de la nova carta municipal al Marroc.

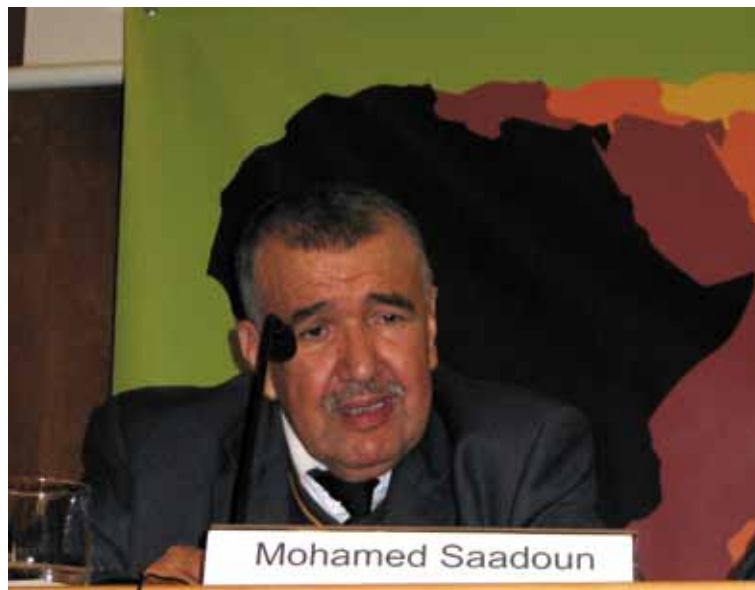
El representant de la ciutat Chefchaouen va emfatit-

zar que creuen molt en la cooperació internacional, la cooperació descentralitzada perquè, segons va explicar “és un partenariat, un intercanvi d’experiències, intercanvi de coneixements”. I va proposar que “els marroquins poden aportar molt per a la integració dels marroquins arribats a Catalunya, que son molts. Poden acompanyar-los, ajudar-los a que s’integrin millor. Poden facilitar les inversions i el seu retorn com inversors a la ciutat”. Perquè a Chefchaouen necessiten inversors potencials que tinguin l’experiència d’haver conegut un món diferent i per tant per promoure l’ocupació. I també va mencionar que ne-

cessiten l’ajuda de la riba nord, “dels nostres amics espanyols” perquè allà hi ha un desenvolupament. El màxim representant de la comuna de Chefchaouen valora que entre Marroc i Espanya, la diferència del PNB es de l’ordre de 20; Espanya és 20 vegades més important que el Marroc. Per això es troben aquests fluxos de migració. I va recordar que abans eren els espanyols que anaven a Suïssa, Itàlia. “Ara és al contrari. Hi ha sempre aquest factor econòmic”. Però hi ha un altre producte que no s’ha de tenir present, i és, en paraules de l’alcalde, “el producte nacional de la felicitat”.

MARROC:

Mohamed Saadoun, alcalde de la comuna rural de Bab Taza

L’acte va comptar també amb la presència de l’alcalde de la comuna rural de Bab Taza (Tanger), que es troba a 23 Km de Chefchaouen i es considera la porta d’entrada al parc natural de Talassemtane, al que va fer referència també l’alcalde de Chefchaouen.

El senyor Saadoun, que va fer la seva intervenció en castellà, va explicar com amb el Fons Català i també amb l’Agència Catalana s’han portat a terme 2 projectes en el municipi: la construcció d’un hospital i la construcció d’un “jit” o casa rural.

Els problemes que tenen al municipi són, per una banda l’escolarització, ja que les escoles son velles i els alumnes fan l’esforç per tenir el transport escolar. I també tenen el problema de la recollida de residus, ja que no tenen camions de recollida.

Per això necessiten dels germans del Fons Català i l’Agència Catalana per que els ajudin en aquest camp.

Le Programme ART GOLD du PNUD Maroc: un instrument au service du développement de la Région de Tanger Tétouan

A càrrec de **Nouzha Maknin**, responsable de cooperació a Chefchaouen del Programa ART GOLD Marroc. PNUD

El programa Art Gold al Marroc es desenvolupa a la regió de Tanger Tétouan, per aquest motiu la Sra. Maknin va començar la seva ponència (Annex 5: Le Programme ART GOLD du PNUD Marroc) exposant les característiques d'aquesta regió, amb una superfície de 11.570 kilòmetres quadrats 2 milions 470 mil habitants distribuïts en 6 províncies i 97 municipis, dels quals 10 són urbans i amb una densitat de 210 habitants per kilòmetre quadrat i on les principals activitats econòmiques són la indústria, el turisme, l'artesania, el comerç de serveis, l'agricultura i la pesca marítima.

La regió presenta condicions específiques favorables com la seva posició geogràfica estratègica, el nord del Marroc, entre la Mediterrània i l'Atlàntic. Una posició que crea una dinàmica nacional, un context natural i mediambiental excepcional (Parc Natural de Bouhachem, Parc de Perdicaris, Jbel Moussa, Zones humides Ramsar de Larache et Tahadart), a més d'un règim fiscal atractiu, una infraestructura de transport molt reforçada en els últims anys, i sobretot la instal·lació del port Tanger-Mediterrani.

La regió també té febleses com un índex d'analfabetisme important, l'extensió de barris perifèrics de forma anàrquica, absència d'una visió estratègia regional, riscos naturals importants, una manca de coordinació entre els actors de desenvolupament, joves poc formats, un sector informal molt feminitzat, amb dificultats d'accés de les dones a càrrecs de responsabilitat, una regió molt tocada per la migració, manca de cobertura de serveis socials, presència de totes les formes de pol·lució, manca de polítiques socials.

En aquest marc la Sra. Maknin va presentar els objectius del programa Art Gold al Marroc;

- Millora de l'estructuració i coordinació de la co-

operació internacional.

- Suport al bon govern local i als processos de descentralització
- Reforç de les capacitats dels actors locals (grups local i associacions) per un major impacte en termes de desenvolupament local.

Va destacar els eixos prioritars del programa per donar suport als processos de desenvolupament de la regió:

- Bon govern i descentralització
- Medi ambient
- Enfoc de gènere
- Serveis socials
- Economia local

I va donar a conèixer els components de la metodologia del programa:

- Els grups de treball
- Les línies directrius
- Els projectes
- La casa del desenvolupament
- EL PCD
- Les iniciatives regional

Començant pels grups de treball, va explicar el funcionament i la composició d'aquests grups i com els grups de treball provincial integren el grup de treball regional, entesos com a grups de treball multisectorial formats per diferents actors del desenvolupament regional i/o provincial.

Pel que fa a les línies directrius són estratègies provincial i regionals per treballar sobre les prioritats del territori en cadascun dels eixos prioritaris del programa ja esmentats, de manera que les línies directrius per la cooperació descentralitzada s'insereixen en l'estratègia regional.

Per respondre a aquestes línies s'identifiquen i formulen els projectes, actualment 15 en execució a la regió. Aquests projectes són essencialment portats per les associacions locals, amb una gran pluralitat d'actors nacionals i internacionals i on els grups de treball són els responsables del seguiment dels projectes, sobre una base territorial.

Dins d'aquests projectes el responsable del programa va destacar:

- La formació de càrrecs electes i directius (GD),
- La promoció del turisme rural a nivell del PNR de Bouhachem (EL),
- La creació d'una pàgina web de la Commune de Chefchaouen (GD),
- La promoció del rec localitzat a nivell de R'mel (Env),
- La lluita contra l'abandonament escolar al CU de Jouamaa (SS),
- La millora de les condicions de vida de la població a través de la promoció de la cria de cabres (EL)

Paral·lelament al procés d'identificació i de formulació de projectes, s'han realitzat una sèrie de formacions com: formulació de projectes, perspectiva de gènere, processos administratius i financers, Objectius del Mil·lenni i seguiment i avaluació de projectes, a més d'un curs d'expert en cooperació descentralitzada, en col·laboració amb la Universitat d'Andalusia, un curs d'estiu sobre la gestió local i el desenvolupament humà, i un intercanvi de càrrecs electes a Andalusia i a Catalunya.

En aquest punt la Sra. Maknin va fer referència al **Fò-**

rum Regional de coordinació de l'acció de la Societat Civil, organitzat per el Conseil Régional amb l'ajuda del GTR i del seu comitè tècnic i des GTP. El fòrum compta amb més de 200 participants (Associacions de tota la regió, Cooperació Internacional...), i té com objectius la millora de la coordinació dels actors de la societat civil, i afavorir l'articulació de les accions de la societat civil amb les institucions públiques, i com resultats: l'adopció d'una declaració d'intencions per part de la coordinació d'accions de la societat civil i la formació d'un Comitè de seguiment del Fòrum.

En parlar de l'altre component: La casa del desenvolupament, el representat del programa explica que aquesta es la seu del grup de treball regional, sota el aixopluc del Conseil Régional de Tanger Tétouan.

Aquesta casa constitueix un espai de reforç de les capacitats dels actors locals de desenvolupament (totes les formacions de GTR han estat realitzades; un espai de concertació i de coordinació dels actors locals de desenvolupament amb els actors locals del desenvolupament amb el socis de la cooperació internacional; la seu de l'equip tècnic del Programa Art Gold Marroc a la regió, i un centre de documentació i animació d'activitats que tenen com objectiu la cooperació al desenvolupament

Pel que fa a les perspectives per a aquest 2010 es plantegen:

1. Reestructuració dels Grups de Treball, amb una representativitat més important de càrrecs electes i de directives locals.
2. Suport a la realització del PCD d'algunes Comunes des més de 35.000 habitants.
3. Posar en marxa una iniciativa regional
4. Formació de càrrecs electes i directives.
5. Actualització de les línies directives
6. Seguiment del Fòrum

Finalment la Sra. Maknin va donar una relació de socis (partenaires) de la Cooperació Internacional i Descentralitzada del Programa Art Gold, 17 en total, mobilitzats a la regió de Tanger Tétouan, entre els que hi ha l'ACCD i el FCCD.

GÀMBIA:

Juan Antonio del Moral Vizcaíno, cònsol honorari de Gàmbia a Barcelona

El cònsol honorari de Gàmbia, va iniciar la seva ponència remarcant la gran importància que té per aquest país una jornada com la desenvolupada. En prova d'això, i davant l'absència de l'ambaixador per causes d'agenda, va fer notar la presència a l'acte de la persona de més autoritat de Gàmbia en el país, la primera secretària de l'ambaixada. Així va voler demostrar l'agraïment per la cooperació en els projectes que s'estan desenvolupant a través de l'Agència Catalana i el Fons a Gàmbia i el suport directe de l'ambaixada de Gàmbia com a interlocutors en aquests projectes.

Va reflexionar sobre el sentit de la paraula cooperació: "Si ens fixem en la terminologia, cooperar és treballar amb".

A Catalunya hi ha uns 20.000 ciutadans de Gàmbia, sense comptar els més de 8.000 nens nascuts aquí de pares gambians. És una població molt important. La importància que té respecte al país d'origen en rela-

ció a l'enviament de divises, relacions amb les seves famílies allà, el que suposa aquesta relació pel que fa l'obertura de mercats, visions de la democràcia, visions diferents del que es podria considerar una visió més africana,... i per tant el que suposa per al desenvolupament d'una zona, la més petita en superfície de l'Àfrica (Gàmbia és com un terç de Catalunya, i té 1,600,000 habitants aprox.). I per això la importància que té per Gàmbia la població que viu fora del país.

Va recordar que una de les primeres ONG catalanes que van treballar a Gàmbia va ser una associació de l'ajuntament de Santa Coloma de Gramanet, sobre l'any 96-97. Va ser el temps en

que es va començar a cooperar a través d'ONG; aquests ens tant importants per al desenvolupament de països com Gàmbia. Actualment hi ha 7 projectes de desenvolupament a Gàmbia, certament molt focalitzats i en sectors molt concrets, com és la salut i l'educació.

Pel senyor Juan Antonio del Moral, "cooperar amb un projecte significa que s'ha d'interactuar amb aquells sectors en els quals la pròpia comunitat, a través de la seva organització política, determina com a sectors prioritaris". Perquè, segons ell, si no es coopera en aquests sectors considerats prioritaris per a la població és possible que no es compleix amb la percepció adequada per part dels destinataris d'aquesta cooperació.

En concret, Gàmbia (que és un país en continua transformació) sectors com la sanitat, l'educació, l'agricultura, la ramaderia, la pesca, el turisme, el comerç, les telecomunicacions, l'energia... té possibilitats, dins

de la seva petitesa, per a desenvolupar-los.

Segons el senyor del Moral, no hem d'oblidar que a la cooperació es dona la globalització. És a dir, que si cooperem en un sector, hem de preveure quins seran els efectes que patirà un altre. O si el projecte que anem a generar pot crear alguna distorsió a algun altre sector. Per exemple: si a una localitat volem construir un hospital però no som conscients que el país no té la capacitat per aportar el personal adequat per atendre aquest hospital, el projecte morirà. Per tant una de les parts fonamentals del projecte és que sigui sostenible, és a dir, que hem de tenir la visió de que ha d'arribar el moment que el projecte s'autofinanci; que no depengui sempre de l'ajut extern per evitar generar situacions dependents.

Un dels elements que es desenvolupen a Gàmbia és revisar la sostenibilitat del propi projecte. Sostenibilitat que requerirà que la pròpia comunitat que desenvolupa el projecte pugui continuar gestionant-lo un cop finalitzi la cooperació.

A Gàmbia la cooperació és força recent, cosa que fa que no estigui consolidada. Per això les autoritats del país estan interessades en col·laborar amb les institucions, en establir relacions institucionals, amb tots els ens que cooperen i col·laboren amb el país. Per això el govern Gambià crearà una agència en el país perquè es puguin executar els projectes, es pugui tenir un control sobre ells i els pugui prioritzar.

Parlant de sectors i prioritats, a Gàmbia l'agricultura és un sector que es prioritza sempre en els seus projectes. Per exemple, Gàmbia té 550.000 has de superfície que es destinen a l'agricultura. D'aquestes només 200.000 (que són d'una terra molt bona) es conreen. És a dir que n'hi ha unes 350.000 que es poden destinar a executar-hi projectes d'agricultura, de

generació de cooperatives que farien que es creessin unitats productives i donarien feina a les poblacions locals i arribarien a ser autònomes amb el pas del temps.

Aquests projectes òbviament requereixen de la formació del personal, com va aclarir el ponent. "No parlem de facilitar maquinària sinó de formació del personal que hi treballarà". A més, va comentar que es pot aprofitar l'experiència i coneixements de la migració que treballa aquí i que han adquirit coneixements que es poden aprofitar en els seus llocs d'origen. El que es necessita és generar unitats productives, que la gent tingui feina.

Pel que fa el sector de la salut, a Gàmbia aquest depèn de metges estrangers. Caldria formar a persones natives per que desenvolupessin aquestes activitats. El problema ve donat perquè quan es desenvolupen projectes, es fa amb la concepció pròpia del que arriba a fer-ho. Per exemple, el concepte que tenim aquí de la sanitat a l'Àfrica no funciona; la gent no va a l'hospital. Allà és l'hospital el que ha d'arribar a la població; han de ser els metges els que es desplacin cada cert temps. Però per exemple, Gàmbia està dividida per un riu. Les comunicacions entre les localitats i els hospitals són molt lentes. Les urgències s'atenen molt malament perquè les distàncies són molt grans. Però es podria aprofitar el riu per transportar la gent en ambulàncies,... És a dir que s'hauria de tenir en compte la situació real de la població a l'hora de plantejar els projectes. I cooperar amb les autoritats del país per portar a terme de forma efectiva els projectes amb els que es decideixi treballar.

L'ambaixada s'ofereix a poder continuar treballant amb les institucions que vulguin col·laborar amb el país.

Taules de treball Senegal, Marroc i Gàmbia Experiències d'Ajuntaments catalans en treball de codesenvolupament als països esmentats. Intercanvis d'experiències

Cristina Saiz, tècnica de Cooperació i Immigració de l'Ajuntament de Lleida

Des de l'Ajuntament de Lleida agraeixen al Fons per haver organitzat aquesta jornada, ja que, pensen que aquest espai en que es reuneixen diferents tècnics i tècniques de diferents ajuntaments els han d'ajudar a unir-se treballar plegats. Ja que tenen moltes coses a compartir importants.

Des de l'any 95 l'Ajuntament de Lleida destina l'1% dels pressupostos a polítiques de cooperació al desenvolupament amb diferents instruments entre els que hi ha el codesenvolupament.

Aquesta experiència de codesenvolupament busca mecanismes de treball amb els col·lectius de persones migrades, que uneixin realment les migracions i el desenvolupament. Per aconseguir aquest propòsit, han tingut en compte la seva realitat local, han volgut apropar-se molt a la seva comunitat i han intentat crear un programa fet a mida.

Amb la seva presentació, la Cristina Saiz va visibilitzar els processos de treball que desenvolupen des de l'Ajuntament de Lleida amb els col·lectius d'immi-

grants. Ja que, segons va dir, "si no existís aquest procés de reforç de capacitats en el nostre municipi no es podrien executar projectes de desenvolupament en els seus països d'origen". I va emfatitzar en que "no es pot començar la casa per la teulada".

Lleida és una de les 4 capitals de província. Aproximadament té uns 135,000 habitants, però el seu treball amb els col·lectius immigrants no se centra tan només a la província sinó que els mateixos col·lectius d'immigrants ja tenen una estructura radial. I, segons la representant de Lleida, això ha de marcar la necessitat d'un treball conjunt entre els diferents municipis, perquè els propis col·lectius tenen aquesta estructura, que sobrepasa les pròpies províncies. Així, el treball que es fa en el tema de codesenvolupament a Lleida té un radi d'influència que abasta una població d'unes 350,000 per-

sones.

Mirant una mica enrere, l'Ajuntament de Lleida va començar a treballar el codesenvolupament l'any 2003. L'Ajuntament es va comprometre a mantenir-ho com objectiu prioritari. I així ho va mostrar en el seu pla de municipal aprovat a 4 anys vista. La ponent va fer una menció especial al fet que en aquell moment Fons Català els va ajudar a desenvolupar el procés i els va donar un cop de ma a definir quines eren les polítiques a aplicar.

Com a trets remarcables en el procés del codesenvolupament, la ponència va ressaltar la importància que aquest sigui un procés lligat a la realitat del municipi, i per això s'ha de fer una diagnosi especial que marqui la línia d'actuació que se'n pot desprendre. I l'altre, que s'ha de plantejar com un procés obert, on s'hi ha d'anar incloent elements necessaris per fer partícips els col·lectius immigrants. Molts d'aquests elements són, a priori imprevisibles per part dels representants de la comuna.

Pel que fa el context i la justificació del codesenvolupament a Lleida, cal remarcar que gairebé el 20% de les persones empadronades provenen d'altres llocs. D'un total de 125 nacionalitats diferents. El 41% són africans (54,7% d'origen magrebí, 31,4% Àfrica occidental i gairebé el 14 % de la resta del continent). Aquest és un fet remarcable que fa que es tingui com prioritat el treball en codesenvolupament a l'Àfrica. De les 3 accions de codesenvolupament que estan treballant actualment, 2 tenen com a país d'origen el Senegal i 1 Gàmbia.

Els objectius de treball en codesenvolupament a Lleida són:

- Capacitar les persones migrades
- Treballar en la elaboració i execució de projectes
- Potenciar la participació social dels col·lectius migrats
- Implicar les entitats i ONGD locals en el procés

Segons Cristina Saiz, a través del codesenvolupament es pot treballar la integració social i en aquest sentit la visibilitat de la comunitat és molt important i una eina a utilitzar.

Pel que fa els actors del codesenvolupament, trobem institucions, col·lectius de persones migrades, entitats i ONG locals i persones individuals. I a l'estratègia de codesenvolupament elaborada es treballa a través de grups mixtes: persones migrades i ONG o persones individuals, que es coordinen amb les institucions.

Això resulta de gran utilitat, ja que, com va afirmar la representant de l'ajuntament, "el col·lectiu migrant coneix la seva realitat al país d'origen i poden aportar al procés i les persones de Lleida tenen major vinculació amb les administracions. Això fa que el treball conjunt sigui un èxit".

El programa de codesenvolupament elaborat es compon de 5 eixos:

1. Participació i cohesió social: per això els grups mixtes han de fer actuacions de sensibilització a Lleida i, per tant, tenen convocatòria pública per poder-ho fer.
2. Codesenvolupament i formació: permet la detecció de nous col·lectius. Ara hi tenen un grup de Bolívia i un de Mali i un altre de grups mixtes, que encara no tenen un projecte concret sobre el que treballen (a més dels 3 grups mixtes que sí en tenen de projecte actiu). Aquests nous

grups reben formacions concretes, sobre el cicle projecte, el Marc Lògic, migracions, etc. Però hi ha d'haver una demanda prèvia del grup mixt i en aquest moment reben la formació, no abans, perquè si no la formació no és aprofitada. La formació se'ls aporta en el moment precís en que la necessiten i no abans. Es tracta d'un aprenentatge recíproc, tècnic, social i cultural, que els permet elaborar programes i donar seguiment.

3. Gènere i codesenvolupament: En un moment donat van veure que les dones no participaven als processos de formació i es van adonar que era perquè els mancava formació en temes d'alfabetització. A més es dona el cas les dones migrades no es relacionen en els espais públics, estan molt tancades a les seves diàspores. Arrel d'això ara les dones fan alguns cursos (d'alfabetització, de gestió i lideratge, de migracions) i després passen als grups mixtes. Les dones després d'aquests cursos reforcen la seva autoestima i dinamitzen molt els seus grups. De fet ara els 3 grups mixtes més forts estan liderats per dones.

4. Reforç de l'estructura interna dels col·lectius de immigrants. A través del programa de reforç de capacitats es tornen a construir les organitzacions amb objectius clars i estructures més eficients. Es va fer una prova i el resultat va estar tot un èxit. L'objectiu d'aquest programa és crear autèntics agents de codesenvolupament, que siguin auto gestors de les seves iniciatives aprofitant les seves singulars formes d'organització.

5. Joves i codesenvolupament: a partir de la diagnosi es va veure que joves fills de persones migrades o immigrants participen en activitats. El programa pretén donar solucions, veu i vot als joves i per això es crea una estructura que és com la dels grups mixtes, i així els joves treballen en codesenvolupament. Els joves són agents de cohesió social i estan en un procés de formació (sobre ciutadania, pau, solidaritat, gestió de projectes, etc.). Actualment hi ha uns 25 joves de Senegal, Gàmbia, Marroc, Bolívia, Equador, Argèlia, i altres països. Aquest programa permet treballar la part cultural, estructura religiosa, ...

Amb aquest programa es pretén aconseguir un impacte tant al nivell local com als països d'origen de

les persones migrades.

L'esquema del procés es fonamenta en la relació social partint del diagnòstic, es fa un procés de formació i es torna a fer un diagnòstic, es torna a formar i torna a la formació. Per l'Ajuntament de Lleida, la formació és la part més important del procés.

En relació als projectes en marxa, es fonamenten en els següents punts:

⊕ Interessa que existeixi aquesta bilateralitat de la informació LLEIDA – SENEGAL - GÀMBIA

⊕ Estructures organitzatives fortes

⊕ Desenvolupament integral de la comunitat

⊕ Empoderament de la comunitat

Dins de les consideracions finals i aspectes remarcables del procés de codesenvolupament, la representant de la Regidoria de Drets Civils, Cooperació i Immigració va destacar: la necessitat d'un gran compromís, que és un requisit per entrar a participar en aquests processos de l'Ajuntament de Lleida.

També va remarcar la necessitat de fugir de l'assistencialisme i que molts dels col·lectius que arriben és el que sol·liciten (una ambulància, ...)

Tot el programa es desenvolupa els divendres, dissabtes i diumenges, ja que aquests són els espais disponibles. Per tant s'ha de veure que cal definir un nou model de funcionariat dins les nostres administracions.

També cal considerar que s'ha anat aprenent dels errors en tot el procés que es porta fet i que s'ha de conèixer bé els col·lectius i les seves formes d'organització i per tant hem d'escoltar més. Però a Lleida s'ha donat una bona predisposició dels diferents agents per a la coordinació de les accions i projectes.

El procés avança a ritme dels col·lectius participants.

I des de l'Ajuntament de Lleida es mostren contents del que han fet fins ara i, afirmen que si no s'ha avançat més és perquè es va al ritme dels col·lectius, ja que no es pot substituir la seva responsabilitat; són ells els que han de treballar, comprometre's i gestionar els projectes. Trigaran el que sigui i quan estiguin preparats, aleshores ho faran.

L'Ajuntament de Lleida ha fet una aposta important per aquest procés i agraeixen al Fons Català de Desenvolupament i l'ACCD que s'ha cregut el seu projecte i els han recolzat.

INTERVENCIONS DELS PARTICIPANTS

Des de la Coordinadora d'ONG solidaries de les comarques de Girona van comentar que estan treballant en codesenvolupament, que ja coneixien la iniciativa de Lleida i els agrada. I volen saber si aquest procés a Lleida ho porta la tècnica de cooperació, algú que s'hi dedica exclusivament,.... i quanta feina suposa de coordinació, etc.

RESPOSTA: Els equips tècnics d'un Ajuntament com el de Lleida són petits i per tant és difícil desenvolupar una tasca com aquesta, evidentment. Les accions de codesenvolupament requereixen d'una implicació de l'administració local. A Lleida, el programa de codesenvolupament de la regidoria de Drets civils, cooperació i immigració, hi ha 5 tècnics i això permet treballar. Molts d'aquests tècnics ja treballen els caps de setmana dins el seu contracte laboral. Ara que tenen recolzament els ha permès contractar més persones, i ho fan tenint en compte les necessitats horàries dins el contracte, perquè és la clau, ja que requereix d'aquests horaris de treball.

A més comenta que el programa de codesenvolupament és una cosa nova, que pretenen mantenir-ho dins de la cooperació. Però una cosa són les polítiques migratòries i una altra és un programa de codesenvolupament. Cal tenir-la clara, aquesta diferència.

L'alcalde Chefchaouen va puntualitzar que, segons les dades aportades per la tècnica, les estadístiques diuen que un alt percentatge de la població de Lleida és d'origen marroquí però que no hi ha cap projecte amb el Marroc.

RESPOSTA: Actualment a Lleida hi ha 6 grups mixtos en funcionament. Els senegalesos i gambians porten més de 30 anys al municipi, estan més organitzats i tenen les necessitats primàries cobertes. Això els permet implica'ls-hi més activament. A la segona fase de grups mixtes hi ha 3 més entre els que hi ha un del Marroc. Aquests grups no tenen encara un projecte definit.

Un problema amb el que es troben és que tots els immigrants volen que el projecte s'executi al costat de cada seva, al seu poble, ... però l'Ajuntament de Lleida els demana fer un programa país. El grup del Marroc es troba ara en aquesta fase; estan en una discussió sobre quin tipus de projecte resulta més adequat.

El president del col·lectiu de senegalesos a Catalunya va preguntar, a nivell de la seva comunitat, si les persones sense papers estan incloses en aquests grups mixtes.

La **RESPOSTA** va ser que sí, que hi entren tots en aquests processos, tot i que darrera del grup mixt ha d'haver persones que apadrinin els projectes, ja que com ajuntament no poden finançar un grup mixt sinó que ho fan a través dels seus representants.

Pregunta: Quins són els criteris per participar en el grup mixt? I si cada grup mixt pot assumir diferents projectes.

RESPOSTA: Pel que fa els criteris, el procés de formació és un filtre natural. Després d'aquest procés es veu qui té interès. Aquí és on ve el tema del compromís. També veuen el temps que els col·lectius poden aportar, etc. A més, no es pot negar que també hi ha temes polítics darrera, de les prioritats que marca l'ajuntament de Lleida i l'ACCD. Però és una mica relatiu. Ara, per exemple hi ha un grup de Mali, que reuneixen el tema de gènere, amb moltes ganes i iniciativa, no es podria dir que no. Encara que podria no ser prioritari. També s'ha de tenir en compte la realitat que viuen.

Per la qüestió de si poden fer diferents projectes, tot el procés és un procés d'aprenentatge. Per tant no es poden engrescar en fer més d'un projecte. Si després d'haver fet un volen presentar-ne un altre, doncs endavant. Però, fent un projecte, des de l'ajuntament es donaria per finalitzat el procés d'aprenentatge.

Una representant de l'**Ajuntament de Vic** va preguntar si tota la política de cooperació de l'Ajuntament és codesenvolupament i com se l'han pres les ONGs, aquesta iniciativa.

RESPOSTA: El programa de codesenvolupament està dins de les línies directes de la cooperació tot i que hi ha una part dins del que es considera indirecta. I això es coordina amb altres iniciatives, com són un agermanament de Lleida amb Colòmbia, la col·laboració amb pobles del Sàhara, també tenen una convocatòria de cooperació i una altra de codesenvolupament (com dues línies diferents). Tenen tota una estructura de cooperació muntada que han anat construint entre tots.

En relació al paper de les ONGs, la Cristina Saiz comenta que la xarxa associativa ha caminat de la mà, des del 1994 i, sobre la base del consens, han pres acords. Tot ha estat consensuat amb la coordinadora d'ONGs. No s'ha de veure això com una pèrdua de l'espai sinó com una oportunitat. Els plans es completen. Dins dels grups mixtes estan les ONGs.

La Clara, **tècnica del Fons** pregunta com es fa la relació amb el sud, amb les institucions locals d'allà.

RESPOSTA: tota la part més transnacional és la part que més deixen de la part de la diàspora, dels col·lectius immigrants, ja que ells són qui més coneixen les seves estructures. Fa poc va arribar un alcalde del Senegal i es va quedar sorprès de la força que tenia el col·lectiu del Senegal a Lleida. Ells són els protagonistes de la seva història i ells han de definir les coses.

En una altra intervenció es comenta que la colònia de senegalesos a Lleida és gran i es pregunta si, com passa a França, quan els immigrants aconsegueixen fons per projectes l'Ajuntament hi aporta també una quantitat, un percentatge d'aquests diners?

RESPOSTA: La representant de Lleida manifesta conèixer aquesta pràctica però que en aquest cas no es dona. No és el mecanisme de treball de l'Ajuntament.

Afegeix que pel que fa el finançament de la cooperació, considera que s'ha de canviar la concepció ja que a través de la cooperació s'ha abusat i s'ha creat males costums. És important que les coses es facin al

cinquanta per cent. Per l'Ajuntament és tant important enfortir les capacitats tant aquí com de les contraparts

El **cònsol honorari de Gàmbia** pregunta si existeix algun mecanisme de control de l'eficàcia del desenvolupament del projecte.

RESPOSTA: Hi ha 3 mecanismes de control:

- a través dels viatges particulars dels immigrants que aprofiten les seves visites per a donar seguiment al país d'origen. Això s'ha donat molt a Gàmbia. Dins dels propis grups s'exerceix un control i el fet de que qualsevol persona de l'associació pugui anar a veure el projecte és important perquè així senten aquesta responsabilitat.
- A través del Fons tenen acordada aquesta tasca de seguiment dels projectes
- A la mida del possible també fan avaluacions pròpies de l'Ajuntament i en el cas dels grups mixtes també han posat en marxa un nou mecanisme d'avaluació a través del mixt. Les persones del grup viatgen perquè allà també es visibilitzi que darrera del projecte que han aconseguit hi ha molta gent treballant, tant connacionals com persones de l'Ajuntament.

Pregunta d'un representant de Mataró: La relació municipi-municipi, com es? I va comentar que l'expe-

riència de Lleida li sembla molt bona però tenen una persona que s'hi dedica! Mataró ha portat alguns projectes de codesenvolupament i s'han trobat moltes dificultats; amb les persones que ho portaven, amb els compromisos,... i en els últims anys s'han creat 10 organitzacions de immigrants. Pregunta si s'ha donat això a Lleida i com es treballa el codesenvolupament en xarxa?

RESPOSTA: Pel que fa la relació institucional a Lleida s'ha començat al revés; primer han estat els col·lectius d'immigrants que s'hi ha relacionat i després l'Ajuntament mateix.

Sobre el comentari de la quantitat de col·lectius que pot haver, la Cristina Saiz va comentar que actualment tenen més de 47 col·lectius de persones migrades. Alguns són de regions, pobles concrets, d'altres relacionats amb alguna ètnia en particular, etc. Quantes associacions de Cuba per, exemple hi ha a Lleida! Però això s'ha de respectar. Des de l'Ajuntament no es pot intervenir en això perquè cadascuna té les seves formes de treball, objectius, etc.

I sobre el treball en xarxa, la representant de Lleida va insistir en la gran dispersió radial que suposa la comunicació a través dels col·lectius de immigrants a nivell de Catalunya. Per això cal parlar-ne tots plegats. A ella li ha arribat una associació de Granollers preguntant-li com ho poden fer ells això al seu municipi. Per això cal recursos i per tant el fons i l'ACCD han de recolzar-los en la formació i en més coses.

En al·lusió a aquest punt, **en Joan, del Fons Català** reitera que aquesta jornada ha estat el primer pas, però es pretén que es creïn aquestes xarxes per veure com els ajuntaments que treballen als mateixos països, es coordinen. El procés que avui comença pot desencadenar en això. Des del Fons la disponibilitat per continuar avançant està oberta. I aquest que és el primer acte Fons- ACCD.

També la **Núria, tècnica de l'ACCD** confirma la intenció de l'Agència de reforçar el treball en codesenvolupament i fer aquest treball conjunt amb el Fons Català per crear xarxes de codesenvolupament. Creuen que aquesta estratègia és prioritària.

La **Paula, de l'Ajuntament de Girona** va explicar que han començat a treballar el tema de codesenvolupament. Porten menys temps que Lleida. Van començar procés de diagnòsi i es van centrar a Senegal i Gàmbia. El col·lectiu del Senegal és el més actiu. Ara ja tenen una convocatòria de codesenvolupament i abans ja finançaven projectes generals de cooperació. Queda el dubte de treballar en xarxa perquè ve-

uen que el que fan són projectes petits i poc coordinats. Comenta que ara estan esperant la convocatòria de subvencions de l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament.

I pregunta el tema de si des de l'Ajuntament de Lleida tenen cooperació entre ajuntaments i comunitats directament.

La **RESPOSTA** va ser que de moment no. La relació establert entre Senegal i Lleida ha estat a través dels col·lectius i després ha començat la relació institucional. Encara no hi ha cap conveni en aquest sentit. Però va considerar que quan es treballa en xarxa, s'ha de fer en dos nivells; en xarxa han de treballar els ajuntaments també. Per això va valorar que els espais com els de la jornada desenvolupada s'han d'aprofitar per veure si surt un grup de tècnics que comencin a veure amb quins grups treballen, quines són les pro-

blemàtiques concretes que tenen, etc. i plantejar alguna cosa concret a l'ACCD. "Si nosaltres ho intentem potenciar i unim caps, també es pot aconseguir" va dir.

La tècnica representant de l'Agència va emfatitzar que alguns ajuntaments, com els Malgrat, Santa Coloma, Olot,... que tenien projectes amb Gàmbia, ja havien portat una proposta conjunta a l'ACCD. Per això, a través del Fons Català es va contractar una tècnica (la Clara) que el que fa és aquest seguiment amb els ajuntament que tenen projectes a Gàmbia.

Finalment es va donar la participació d'un **representant del Col·lectiu de Mauritània** al país, que va voler presentar la seva associació i manifestar el seu desig que en un futur es parlés del seu país en una jornada com aquesta.

El senyor José Bonilla, de l'Ajuntament de Santa Perpètua va presentar la seva experiència a Gàmbia.

Segons ell, el codesenvolupament s'està construint. Genera tot el que genera la feina professional (escoles, carrers, etc.) i també és política.

En les seves paraules: "cal diferenciar el que és acollida del que es codesenvolupament" ja que, segons ell, els tècnics dels ajuntaments reben les tensions de la ciutadania i també dels polítics.

Des de l'any 2004 l'Ajuntament treballa a Gàmbia. En un moment determinat alguns tècnics van reunir-se per reorientar la seva feina a Gàmbia. I es van adonar que tots els que hi estaven treballant feien ambulatores (en un país que té una superfície com la de Girona). La tendència ara és que tots faran pous; quan la meitat del país té una aigua que no serveix per a l'agricultura (que és l'activitat prioritària al país).

Aleshores se'ns planteja demanar-nos què estem fent, qui determina les prioritats,... Es planteja la necessitat del treball en xarxa i moltes vegades oblidem que ens convertim en moneda d'intercanvi. Per això hem de ser curiosos mantenint criteris de qualitat.

El que han fet a l'Ajuntament de Santa Perpètua és trepitjar el fre. Les coses han anat canviant i molts ciutadans que van arribant han adquirit la ciutadania i militen en el municipis.

S'hauria de garantir mecanismes. Primer de Gàmbia arribava la necessitat sanitària, després el tema de l'aigua i ja comencen a arribar demandes d'educació. S'hauria de delimitar aquests interlocutors, i el Fons hauria d'ajudar en això.

Segons el tècnic, cada cop els projectes que es demanden són més tècnics, i sobrepassen les possibilitats dels ajuntaments. I el que queda aleshores és la sensació de dubte de si el que s'està fent és correcte, ja que quan s'actua i es fa un projecte les accions sempre van més enllà del propi projecte. Quan una dona no necessita el 30% del seu temps a

buscar aigua demanarà una cooperativa, després una altra cosa,... quan acaba el recolzament? Es poden plantejar moltes preguntes... Hi ha dobles discursos: ha d'haver organitzacions de dones a l'Àfrica, i si no n'hi ha, les inventem! I amb això nosaltres anem modificant les estructures d'altres llocs...

A l'ajuntament de Santa Perpètua continuen treballant a Gàmbia, també a Mauritània, Mali... però no treballen amb països sinó amb zones identitàries i consideren que hi ha una diferència entre treballar amb organitzacions i treballar amb lideratges.

INTERVENCIONS DELS PARTICIPANTS

Participació del cònsol honorari de Gàmbia: Va comentar la impressió que els països africans tenen l'etiqueta de que són corruptes i que per tant no gaudeixen de la confiança de la cooperació. Però va insistir en que si no es compta amb les prioritats de les autoritats, no podrà funcionar perquè no es disposa-

rà d'interlocutors vàlids a qui exigir la responsabilitat dels projectes i no seran sostenibles. Quan finalitzarà la intervenció externa: mai! Perquè si algú arriba a un lloc i hi construeix un hospital, doncs ha de posar també els metges, si es fa al marge de l'administració local. Els projectes han de tendir a que siguin autònoms. Hem d'oblidar-nos del paternalisme. Hem d'exigir. I per això calen mecanismes de control i s'ha de comptar amb les autoritats del país. Això és cooperar.

El ponent de l'Ajuntament va explicar l'exemple de la construcció d'un ambulatori l'any 2004. Per garantir la qualitat del projecte van fer que hi hagués un metge, i va ser un fracàs. El que calia era una llevadora i fer una casa al costat de l'hospital, cosa que garantia la permanència de la llevadora.

La representant de l'Ajuntament de Lleida (Cristina Saiz) va intervenir explicant un altre exemple de projecte desenvolupat a Gàmbia, aquest per part de Lleida, on a la diagnosi realitzada va sorgir que la majoria de la producció d'aliments al país s'exporta. Es va crear un magatzem per al processament d'aliments per al seu propi consum. El centre l'ha construït el govern i això ho han aconseguit els propis immigrants. I ho han fet trucant a les portes adequades, que coneixen més els gambians que no pas algú de fora.

En relació a la ponència, la tècnica va comentar que també a l'Ajuntament s'han trobat amb demandes del tema d'aigua, però són temes que no s'han prio-

ritzat finalment, sinó més aviat altres relatius als transports. I conclou, que els processos porten a conèixer millor la realitat.

Un representant del **Consell Comarcal de l'Alt Penedès** va narrar l'evolució de la cooperació a la seva regió: des del 98 fins fa un parell d'anys es feia cooperació directa amb el Marroc. Ara es fa convocatòria, aprofitant l'experiència en migració i una xarxa que s'ha anat consolidant. Van venir representats de la zona i es va parlar d'institució a institució. Ara es pretén fer una xarxa entre entitats i ajuntaments. I d'altra banda la col·laboració per part d'ells aporten personal i locals; no és un projecte que depengui de l'aportació exterior. L'ajuntament posarà el suport econòmic i tècnic. Es veu com una oportunitat i es volen aprofitar totes les sinergies.

El cònsol de Gàmbia va intervenir de nou confirmant la creació per part del govern de Gàmbia d'una administració on es puguin canalitzar els projectes que es requereixi prioritzar, "controlant el projecte", va dir.

Una **altra pregunta** que es va fer va ser sobre si existeix algun mecanisme d'articulació d'experiències de cooperació des del sud, al que en Joan Solà, del Fons, va respondre que actualment no n'hi ha cap capaç de coordinar això a Gàmbia, però que l'administració ho està intentant fer. Al que en José Bonilla va explicar que fins ara la vicepresidència del país era la que s'encarregava d'aquest tema.

Toni Garrido, Ajuntament de Cerdanyola del Vallès

El representant de l'Ajuntament de Cerdanyola del Vallès va explicar la cooperació directa d'aquest ajuntament amb el Marroc.

Va exposar que l'ajuntament té un pla director des de l'any 2006 on es defineix la línia estratègica es el co-desenvolupament, però que fins ara no s'ha tirat endavant aquest línia. No obstant en aquest moments estan molt interessats en el col·lectiu de persones del Marroc en engegar un projecte.

El 2007, un cop aprovat el seu Pla Director, van rebre una invitació de la Diputació de Barcelona per a participar en una sessió de bones pràctiques amb alcaldes, tècnics i professors universitaris, sociòlegs, etc. de la regió de Marrakesh. La universitat de Cerdanyola va mostrar una bona pràctica, que en aquest cas era un centre de formació ocupacional. A partir d'aquí es va tenir un contacte, es va constituir un institut municipal al Marroc, amb l'objectiu d'enfortir les capacitats locals i es constitueix també aquest Institut Marroquí de Desenvolupament local (2007-2008) amb seu a la ciutat de Marrakesh.

Aleshores va haver-hi un intent de cooperació multi-lateral en xarxa, amb un grup de municipis (Grano-

llers, Sitges, Vilanova,...) del que se'ls demana el lideratge, que van acceptar. I a partir d'aquí col·laboren en enfortir capacitats locals, a la regió de Marrakesh. Aquestes capacitacions en les que participen inclouen participar en una estada en diversos municipis de la província de Barcelona i això possibilita vincles directes entre ajuntaments.

D'aquesta xarxa actualment són l'únic ajuntament que té un projecte viu.

El 2008 arriben els municipis amb una sèrie de projectes de cooperació directa que havien sorgit d'una detecció de necessitats força participativa i l'any següent es presenta un projecte que es vincula directament amb un d'aquests municipis.

En aquests moments acaben de signar un conveni de col·laboració i es presenta el primer centre de formació ocupacional. La principal problemàtica d'aquest municipi era l'atur juvenil. Des de Cerdanyola consideren que la cooperació municipal no ha d'haver només una transferència de diners, sinó de la tècnica, ja que una de les claus d'aquest projecte ha estat la formació d'un responsable de formació i l'elaboració d'un pla estratègic sobre la ocupació i l'atur. I ara es plantegen una segona fase que requerirà una estada a la regió.

El repte que es planteja ara Cerdanyola és vincular la seva cooperació amb les entitats però també amb governs locals del nord del Marroc, que és l'origen d'una bona part de la seva població immigrant, ja que a part de fer cooperació indirecta a través d'entitats es plantegen fer projectes més de caire municipal amb governs locals.

INTERVENCIONS DELS PARTICIPANTS

L'alcalde de Chefchaouen va aprofitar que es parlava del seu país per reiterar que al seu municipi tenen un cert nombre d'iniciatives, per exemple la idea de ciutat ecològica i un seguit de projectes concrets de formació i d'altres temes. Va emfatitzar que aquestes gestions que impulsen requereixen dels recursos propis i de socis que els vulguin acompanyar.

“Parlem de la ciutat dels joves per als que el paradís està a l'altra banda del mar” va reflexionar. “Volen deixar-ho tot, ficar-se a una patera i no saben si trobaran feina o no, si s'adaptaran a la societat que els acull”. Ell va reconèixer que com alcalde té una gran responsabilitat de dir als joves que hi ha molta feina a fer a casa seva. Que es converteixin en empresaris, que facin treballar als altres. I seria molt bo tenir un acompanyament d'una entitat catalana en aquest camí.

Va evidenciar les diferències culturals i les responsabilitats dient que “la gent que viu aquí vol comprar un bon cotxe per passar les vacances aquí, però nosaltres sabem molt bé que s'han endeutat per poder comprar aquest cotxe. Aquest somni com si fos americà o espanyol és una responsabilitat no només nos-

tra sinó nostra i vostra”. I va somiar amb l'esperança que els marroquins que viuen al nostre país no tinguin por de tornar a les seves ciutats, perquè hi ha moltes oportunitats. Fins i tot per a les persones que estan integrades aquí serà una oportunitat el retorn. “Per això convido tothom a col·laborar. Tenim l'oportunitat de muntar projectes que es poden fer de municipi a municipi, a ONG, ...”

Des del Fons, en Joan va celebrar aquesta intervenció reconeixent que va estar gratificant perquè no sempre és evident el interès d'un alcalde per evitar aquests fluxos de sortida, perquè de vegades ho veuen com remeses.

A l'Ajuntament de Girona, segons va explicar la seva representant, tenen un programa d'intercanvi de professors que fa 2 anys que dura, en el que es parla moltes vegades de la cooperació d'anada i tornada i això ha ajudat als professors a entendre els països d'origen. Han vinculat sobretot mitjançant entitats del Marroc. Però sembla que no sempre és possible fer-ho així amb altres països com Gàmbia, ja que són diferents nivells i necessitats. Van tenir una iniciativa de convidar a totes les associacions d'immigrants i va ser un desastre perquè els nivells i necessitats són molt diferents. Al Marroc tenen més tradició i entenen millor tot l'entorn administratiu català.

Cloenda de la Jornada

Joan Solà, Fons Català de Cooperació al Desenvolupament

Per fer la cloenda de l'acte, el representant del Fons Català de Cooperació, en Joan Solà, va agrair la participació dels amics vinguts del Marroc, Senegal i Gàmbia i va recordar als presents que aquest havia estat el primer pas i va expressar la seva sincera voluntat de que això ajudi els agents a ser més eficients i eficaços en el tema del codesenvolupament.

Igualment va agrair la participació dels i les represen-

tants dels ajuntaments que van venir i van participar fins el final.

En nom de l'Agència i el Fons Català va emfatitzar que d'aquesta jornada sortiran coses; que aquesta no ha estat una trobada per cobrir expedients. I que s'editarà un llibre on es recolliran les experiències compartides en aquesta jornada.

Document complementari sobre codesenvolupament

1. Introducció

Aquest document és un complement als resultats de la Primera Jornada de Codesenvolupament a l'Àfrica, realitzada a Barcelona el 5 de maig de 2010, organitzada pel Fons Català de Cooperació al Desenvolupament en el marc de l'estratègia de codesenvolupament de l'Agència Catalana de Cooperació Internacional i de la feina que des de fa anys estan portant a terme una trentena d'ajuntaments de Catalunya en codesenvolupament amb el Senegal, Marroc i Gàmbia.

En la jornada es pretenia arribar al intercanvi d'experiències i d'anàlisi de les estratègies establertes per diferents nivells de l'administració catalana per tal de millorar les pràctiques realitzades fins al moment, i facilitar la possibilitat de coordinació entre els diferents actors de la cooperació al desenvolupament i el treball en xarxa.

En la jornada es va comptar per una banda amb la participació de representants de l'Agència per parlar de l'estratègia de codesenvolupament d'aquesta institució:

Andrea Costafreda Tècnica de Planificació de l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament. Presentació de l'estratègia de Codesenvolupament de la Generalitat de Catalunya

Artur Colom Jaén Docent del Departament d'Economia Aplicada de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB) i de d'Agrupament de Recerca i Docència d'Àfrica (ARDA). Ponència: La cooperació al desenvolupament. Compassió o drets de ciutadania?

I per l'altre amb representants de les administracions del tres països referits, amb experiències de codesenvolupament amb el suport del Fons.

SENEGAL: Direcció General de la Cooperació Descendralitzada. **Khady Dieng GAYE**, Cap de la Divisió d'Acords et Partenariats i **Imma Ortiz Montegordo**, Consellera Tècnica.

MARROC: **Nouzha Maknin**, Responsable de cooperació a Chefchaouen del Programa ART_GOLD Marroc. PNUD

Mohamed Sefiani, Alcalde de Chefchaouen i **Mohamed Saadoun**, Alcalde de la comuna rural de Bab Taza.

GÀMBIA: **Juan Antonio del Moral Vizcaíno**, Cònsol Honorari de Gàmbia a Barcelona.

D'aquesta jornada, Tecum Consultoria en Programes de Desenvolupament, va fer un recull de les diferents ponències e intervencions així com dels debat generats per les mateixes al llarg de la jornada.

Malauradament les taules de treball Senegal, Marroc i Gàmbia d'experiències d'Ajuntaments catalans en treball de codesenvolupament als països esmentats, no es varen dur a terme per la qual cosa els responsables de codesenvolupament del Fons i de l'Agència, varen considerar oportú fer aquesta petita recerca complementaria per donar una visió més àmplia sobre iniciatives concretes i sobre els avanços i dificultats en la implementació de l'estratègia de codesenvolupament de l'agència.

Resultat d'aquest procés de recerca és aquest document elaborat per Tecum Consultoria en Programes de Desenvolupament, en el que més que arribar a cap tipus de conclusió, es pretén donar als actors que treballen en codesenvolupament informació concreta sobre algunes experiència, que puguin servir com a punt de partida per una debat, estudi i avaluació dels processos de codesenvolupament engegats en el territori català en un futur proper.

2. Metodologia

En el procés de recerca s'han consultat diferents fons d'informació:

Informació documental: llibre verd del codesenvolupament; estratègia de codesenvolupament de l'agència; publicacions del FCCF sobre iniciatives de codesenvolupament.

Revisió de dades estadístiques, resultat de les enques-

tes realitzades per el FCCD als ajuntaments socis. Sobre les iniciatives de codesenvolupament.

Entrevistes:

⊕ Rafael Grasa: Autor del llibre verd i de l'estratègia de codesenvolupament de l'ACCD

⊕ Oussama Saadoun: CODENAF-Catalunya (Marroc)

⊕ Buba Jammeh: Associació Solidària the Gambian River Union (Gambia)

⊕ Idrissa Djiba: Associació Planeta (Senegal)

Amb la informació obtinguda es complementa la visió del que s'està fent en codesenvolupament que es va donar a la jornada, i es planteja la necessitat d'avançar més en aquest anàlisi, fent una valoració més completa i complexa de les iniciatives existents

La informació s'estructura des de la visió més genèrica i estratègica, a la més concreta i operativa:

3. El Marc conceptual des de les administracions

3.1 L'estratègia de codesenvolupament de Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament

El Llibre Verd del codesenvolupament elaborat per Rafael Grasa (UAB), per encàrrec de la Direcció General de Cooperació al Desenvolupament i Acció Humanitària (DGCAH)/Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament (ACCD), en el marc de l'elaboració de l'Estratègia catalana de codesenvolupament, és el inici d'un procés de debat i discussions amb l'objectiu final de definir l'Estratègia de Codesenvolupament d'aquesta institució.

El debat al voltant de la relació existent entre les migracions i els processos de desenvolupament, ha assumit un creixent protagonisme els darrers anys i ha situat el concepte de codesenvolupament en el centre de moltes reflexions sobre els reptes de la cooperació internacional al desenvolupament,

De manera concreta a Catalunya la arribada els últims anys d'un milió nou-centes mil persones de tot el món,

ha comportat un canvi a l'estructura social del país. Un canvi on, comunitats de població d'origen molt divers, al costat de la població autòctona, han anat construint una nova societat en la qual la diversitat és un factor clau.

En paraules del Sr. Minoves Director de l'Agència en la primera jornada de codesenvolupament a l'Àfrica celebrada el més de maig del 2010, "en la construcció d'aquesta nova societat, el compromís de la societat catalana envers la cooperació al desenvolupament i la solidaritat internacional, (un comprimís que ve de lluny, especialment en l'àmbit local), s'ha hagut de refermar justament cap aquests col·lectius de persones migrades"

El Llibre Verd és un esforç de concreció d'un procés que es va iniciar al 2004, i que ha estat una eina per facilitar la participació dels agents en un debat en torn de la forma en que la cooperació catalana pot respondre a aquest nou repte.

Definició operativa de codesenvolupament:

Qualsevol intent o qualsevol instrument orientat a aprofitar tot el potencial dels fluxos migratoris amb l'objectiu del desenvolupament. Altrament dit, qualsevol intent d'activar positivament la relació entre migració i desenvolupament, fent de la primera un factor o motor del segon.

Durant els darrers anys el codesenvolupament ha anat evolucionant tant en la seva conceptualització com en experiències i reflexions. En el Pla Director 2007-2010 de l'agència es contempla el codesenvolupament com una eina per assolir els objectius prioritaris, i de manera concreta en el Pla anual 2008 es va concretar a partir del debat del Llibre a l'estratègia.

L'estratègia de codesenvolupament elaborada, de la mateixa manera que el Llibre Verd, per Rafael Grasa l'any 2008 té com objectiu posicionar-se sobre com la societat s'ha anat construint per poder definir prioritats i concretar actuacions a emprendre en l'àmbit del codesenvolupament, tenint en compte la potencialitat de la migració a Catalunya.

Aquesta Estratègia és fruit d'un llarg procés de debat i discussió entre la Generalitat de Catalunya i la resta d'actors, tant públics com privats, que mantenen una especial vinculació amb el codesenvolupament i les migracions.

El document liderat per al Direcció General de Cooperació al Desenvolupament i Acció Humanitària, ha suposat un procés d'un any de durada, iniciat al maig 2008 i que va finalitzar al juny de 2009 amb la seva aprovació i dictamen al Consell de Cooperació de la Generalitat de Catalunya".

Aquesta estratègia té diferents contribucions respecte al que s'estableix en el Pla Director de Cooperació 2007-2010 com a mínim en 3 sentits:

Per una banda perquè considera el Codesenvolupament com una interacció entre 2 fenòmens i que va una mica més enllà de la concepció estrictament d'instrument, com una modalitat més de cooperació. Per tant supera aquesta concepció instrumental del codesenvolupament per a una construcció més integral entre 2 fenòmens.

Per una altra banda perquè recorden que el codesenvolupament no aplica només a la política de cooperació al desenvolupament sinó que aplica a diferents polítiques; a la política d'integració, a la construcció de ciutadania, cohesió social,... i per tant hem de fer un esforç per delimitar quins són els àmbits de treball que interactuen en cada una d'aquestes polítiques i delimitar el mandat.

I en tercer lloc, perquè reivindica la importància de l'àmbit local com un espai privilegiat i un espai natural de treballar les experiències de codesenvolupament i per tant hem d'entendre el paper de la generalitat més com un rol de acompanyament i de facilitació d'experiències que bàsicament s'estan desenvolupant en l'àmbit local.

En aquest document estratègic¹, es recullen, entre altres, els consensos bàsics sobre què s'ha d'entendre per codesenvolupament així com els objectius i línies d'acció en aquesta matèria per a la política pública de cooperació al desenvolupament, a partir dels següents objectius:

Objectiu estratègic	Aprofitar el potencial de les migracions com a motor de desenvolupament humà sostenible als països socis, amb un paper actiu de les persones migrades que contribueixi a la integració social a Catalunya.
Objectiu específic 1:	Incorporar la dimensió migracions i desenvolupament en les prioritats geogràfiques i sectorials de la cooperació al desenvolupament del Govern de Catalunya.
Objectiu específic 2:	Facilitar espais i enfortir capacitats dels actors de la cooperació catalana per treballar el codesenvolupament, amb una incorporació activa de les persones migrades i reforçant els seus vincles amb la societat d'origen.
Objectiu específic 3:	Vetllar per la coherència de les actuacions del Govern de la Generalitat que afecten aquesta vinculació positiva entre migracions i desenvolupament.

Font: Document de l'estratègia de codesenvolupament

¹ Per a més informació consultar el document de l'estratègia de codesenvolupament i el document de relatoria de la primera jornada de codesenvolupament a Àfrica

Avançant en el procés de implementació, en el nou Pla Director 2011-2014, quan es parla del desplegament dels instruments de la Cooperació Catalana, es preveu un desplegament efectiu de l'estratègia de codesenvolupament de la cooperació al desenvolupament de la Generalitat de Catalunya, orientat a aprofitar el potencial de les migracions com a motor del desenvolupament humà sostenible als països socis i com a factor de l'Educació per al Desenvolupament a Catalunya.

Desplegar els instruments de la cooperació catalana

Objectiu 4: Aprofitar el potencial de les migracions com a motor del desenvolupament humà sostenible als països socis, amb un paper actiu de les persones migrades que contribueixi a la integració social a Catalunya.

En coherència amb l'anterior Pla director, el codesenvolupament es continua considerant un instrument de què disposa la cooperació catalana per al desenvolupament, i implica una agenda de treball en quant a la coherència de polítiques per al desenvolupament; la incorporació d'aquest enfocament en les línies de desenvolupament i també EpD, i el reforç de capacitats d'articulació i tècniques entre els diferents col·lectius implicats, especialment els col·lectius de persones migrades.

Els resultats esperats que es presenten en aquest Pla Director corresponen amb els objectius específics que es contemplen a l'estratègia de Codesenvolupament, de manera que en el PD:

- Es transversalitza l'anàlisi de l'impacte i el potencial de les migracions en la cooperació al desenvolupament de la Generalitat. En treballar les diferents prioritats geogràfiques o sectorials, s'haurà de considerar l'impacte que els moviments migratoris estan tenint en el desenvolupament, per impulsar els elements que actuen positivament, i minimitzar els que ho fan en sentit negatiu. Al seu torn, caldrà potenciar el paper dels migrants en l'EpD.
- Es treballa per enfortir les capacitats dels actors de la cooperació catalana que treballin en codesenvolupament en un triple sentit:
 - a) potenciant la participació activa de les persones migrades en cooperació al desenvolupament;
 - b) afavorint la implicació i el treball en xarxa en codesenvolupament entre els diferents actors de la cooperació catalana i;
 - c) concentrar esforços en el treball en codesenvolupament des de l'àmbit local.

3.2. El codesenvolupament al Fons Català de Cooperació al Desenvolupament

El Fons és una institució pionera en temes de codesenvolupament. Des de 1996, s'ha iniciat al si de l'organisme un model de col·laboració basat en la implicació dels immigrants en el procés de desenvolupament amb les seves comunitats d'origen i augmentar la sensibilització de la societat d'acolliment sobre les causes profundes de les migracions actuals. La implicació dels col·lectius d'immigrants en aquest procés significa una voluntat de gestió conjunta dels problemes de desenvolupament. Des de 1995 cada vegada més s'organitzen grups d'immigrants amb la voluntat de cooperar amb les seves comunitats d'origen a través de projectes de desenvolupament comunitari. Aquests projectes intervenen en diversos sectors de la vida social, cultural i econòmica de les comunitats de base i constitueixen referències importants a l'hora de definir prioritats per a les entitats que demanen la col·laboració del Fons Català.

Aquest enllaç entre migracions i cooperació al desenvolupament s'explica pel fet que les causes profundes dels moviments actuals resideixen en l'augment de la pobresa i de la manca d'horitzons en els països d'origen. L'altre aspecte no menys important és la necessitat d'associar els països d'origen i els propis immigrants en la gestió de la immigració. Perquè les mesures preses pels països d'acollida no són suficients per a canviar el curs dels moviments migratoris actuals.

És en 1996 que el Fons Català comença a participar en iniciatives promogudes per associacions d'immigrants, en direcció a les seves comunitats d'origen. El seu nombre ha augmentat i també les zones geogràfiques d'intervenció. Es treballa a Senegal, Gambia, al Marroc i a Guinea equatorial i altres associacions formades per immigrants de Mali i Mauritània es preparen igualment per comprometre's amb el Fons a accions comunitàries de codesenvolupament en els seus països respectius.

El Fons Català desenvolupa, des de l'any 1998, un procés d'acompanyament de col·lectius estables d'immigrants provinents de l'Àfrica amb informació i formació, i donant suport a la realització de projectes de desenvolupament en benefici de les seves comunitats d'origen. La novetat d'aquest tipus de cooperació fa que sovint sigui complicat el treball conjunt entre els diferents actors, tant del Nord com del Sud (comunitat local, organització del Sud, col·lectiu d'immigrants, entitat del Nord, ajuntament i Fons Català).

Cal destacar que el nivell de formació i d'organització dels col·lectius immigrants és encara dèbil a Catalunya. Les accions del Fons es concentren al nivell de les asso-

ciacions de base i de les iniciatives que proposen, per tal motiu la col·laboració entre el Fons i les associacions es fa sempre sobre la base de l'acceptació de la part del grup, de seguir col·lectivament un procés de formació dels representants dels diferents ens locals. El contingut d'aquesta formació s'estableix en funció de les necessitats del grup, però també tenint en compte altres factors pel que fa al coneixement de la zona o país d'origen dels immigrants.

Aquest procés és important perquè permet per una banda l'apropiació del projecte pels actors doncs ells mateixos participen en la tasca de discussió sobre la base de la informació que donen els immigrants de la situació cultural, econòmica i política del seu país i de la seva comunitat en particular; i per altre banda permet crear una sinergia positiva entre càrrecs electes locals, ciutadans d'origen immigrant i representants de les organitzacions i grups locals que obren la via a una possible participació de l'estranger en la vida i els afers de la municipalitat. És un canal d'integració, de visualització de l'immigrant i d'intercanvi cultural.

El Fons com organització municipalista té com objectiu que els municipis del territori catalanes, socis del Fons, s'integrin més en la cooperació Nord-Sud amb els països d'origen dels immigrants i que puguin mobilitzar les diàspores instal·lades sobre el seu territori i promoure mecanismes de codesenvolupament.

Participant en la vida associativa del país d'acollida, els expatriats i els membres de la seva família s'inscriuen en un procés d'intercanvi de riquesa inter-ètnica i d'integració ciutadana.

Per altre banda, cada cop que s'associen per contribuir al desenvolupament del seu país d'origen, manifesten una voluntat de conservar amb aquests dels enllaços socials i culturals, tot contribuint almenys a partir de les remeses que envien i els projectes col·lectius que organitzen, a millorar la salut financera i econòmica del seu país i de les seves comunitats.

Fins aquí les intervencions en les que participa el Fons es funden sobre prioritats expressades i acordades entre les comunitats de base d'origen i les associacions d'immigrants, i tenen a veure bàsicament amb la salut, l'agricultura, la seguretat alimentària, les petites unitats de transformació, etc.

La prioritat, no obstant això, són els projectes generadors d'ingressos i d'ocupació, les micro-projectes, els projectes de millora de la producció agrícola, els projectes que recolzen i revaloritzen el paper de la dona en àmbit rural i finalment, i possiblement com a més important el Fons dona suport a la creació, al nivell de les

comunitats d'origen, d'estructures aptes a gestionar el desenvolupament, és a dir dels grups locals organitzats com les cooperatives de productors, les associacions, els grups de dones, etc.

Algunes intervencions s'efectuen amb la col·laboració d'ONG locals, que serveixen en ocasions per la posada en marxa de iniciatives concretes. La seva mobilització al costat de les associacions comunitàries de base, en enllaç amb les organitzacions dels immigrants, fan pensar en projectes més ambiciosos susceptibles d'inscriure's més en el desenvolupament dels països del qual són procedents els migrants.

La mobilització també de la elit de la diàspora, al Nord, pot conduir a projectes molt més ambiciosos orientats cap al desenvolupament econòmic i social del país d'origen en el seu conjunt, però és una altra dimensió del codesenvolupament, que està als seus inicis i que depèn de les condicions i la naturalesa de la immigració.

3.3. De l'estratègia a la operativitat:

Des de el punt de vista de Rafael Grasa, responsable de la definició teòrica d'aquet marc d'intervenció (Llibre verd del codesenvolupament i estratègia de Codesenvolupament), la implementació de l'estratègia és un repte per les administracions, i és fonamental el paper a desenvolupar per el Fons Català i per els ajuntaments socis.

Catalunya ha avançat en els darrer anys cap a una visió més integradora del codesenvolupament, inicialment molt vinculat a la idea del retorn. Tant en el Llibre verd com en la estratègia de codesenvolupament, no es parla només de la política de cooperació, si no que s'implica en la definició d'altres polítiques públiques, relacionades amb la integració dels immigrants.

Hi ha hagut certament una evolució en quan a les característiques de les associacions d'immigrants que passant del seu rol inicial d'acolliment, a contemplar la possibilitat "d'ajudar als altres", el que a portat a algunes iniciatives per dur a terme accions concretes en els països d'origen per a resoldre algunes mancances concretes, amb poca relació amb les autoritats, i que han servit si més no, per què la gent se n'adoni de que cal fer cooperació al desenvolupament, però no hi ha hagut certament encara iniciatives de codesenvolupament com acció empoderadora.

Mostra n'és que no hi ha hagut pressió forta per part del col·lectiu d'immigrant, ni d'altres actors per dura a terme iniciatives del tipus 3 x 1² (aquí a Catalunya el Sr. Grasa pensa inclús en un 4x1), i no per un tema de manca de

recursos, si no de capacitats en el sentit de que les associacions d'immigrants no estan en un grau de maduresa prou avançar per entrar en aquest altre tipus de codesenvolupament.

Si a més es te en compte que segons el Sr. Grasa, les ONG's principalment les grans (les federades) no tenen el codesenvolupament com una de les seves prioritats (certa competència), això ha portat a que dels camins que planteja el llibre verd s'estiguin utilitzant els més senzills, bàsicament alliberar fons de cara al municipis (convocatòries conjuntes per a les ONG's i entitats d'immigrants) perquè els municipis puguin fer coses. Aquest aspecte és important en la basen més de política de integració que te el codesenvolupament, la cooperació ha de passar per el municipi, donat que també és el municipi el que treballa en la pròpia organització dels col·lectius immigrants i tenint en compte que la situació laboral dels immigrants no els permet anar més enllà.

Per altre banda, en opinió del Sr. Grasa, l'avantatge de l'estratègia de codesenvolupament és que pot durar molts anys i que no cal tenir presa per canviar-la, per què es poden anar creant instruments per a la seva implementació, però creu que hi hauria d'haver un plantejament nou que hauria de partir d'una avaluació seriosa de les experiències amb tradició com la del Fons, que han estat experiències "paraigües" on s'ha acceptat gaire bé tot.

El Sr. Grasa insisteix en que es tenen poques dades, i que si realment es volen fer polítiques de codesenvolupament agosarades, es te que saber més sobre les xarxes transnacionals, en casos com els marroquins, senegalesos, en tota l'Àfrica occidental, doncs hi ha hagut alguns casos especialment dels llatinoamericans en que les remeses servien per blanquejar diners.

Cal doncs plantejar-se estratègies de codesenvolupament serioses amb impactes als països d'origen, amb un canvi emancipador i transformadors, i per això cal saber més

També és molt important, i això depèn dels municipis, que aquest facin un plantejament més general per demanar, encara que la situació de crisis no ajuda, tant al Govern de la Generalitat, com al Govern Central, un paquet de recursos complementaris per atendre tots els déficits socials que afronten els municipis e incloure integració, drets humans, perquè d'alguna manera tot això acaba revertint en el municipi.

En tot aquest ventall, en opinió personal del Sr. Grasa, un element fonamental si es vol avançar en codesenvolupament és la formació. En general, tant en els tècnics

2 Iniciativa de codesenvolupament desenvolupada a Mèxic on les accions en els països d'origen es financien amb la participació del col·lectiu migrants i de les administracions, locals, federals i nacionals d'origen i destí

municipals, en el col·lectius immigrants, les ONG's, les administracions, les universitats hi ha una bona formació, però molt clàssica. Han fet els "màsters" molt bàsics on es parla del marc lògic amb totes les limitacions que te aquesta eina en quan a la seva aplicació en programes plurianuals o la valoració dels impactes, inexistent o si més no difícilment mesurables (indicadors) amb una periodicitat anual.

En aquest tipus de formació que es dona, encara no s'ha fer el canvi cap a aquest nou tipus de cooperació al desenvolupament i concretament de codesenvolupament,

Els col·lectius d'immigrants per la seva situació requereixen de formacions prèvies doncs hi ha un profund desconeixement que s'evidencia en els directius de les ONG's, de manera que caldria formacions focalitzades i a mida per a cada realitat: directius, organitzacions de migrants als que cal fer una "alfabetització bàsica" en temes de desenvolupament i codesenvolupament; per tècnic municipals perquè sovint tenen multiplicitat d'àmbits de treball, també per els tècnics de les universitats i inclús a les pròpies administracions, e inclús en opinió del Sr. Grasa aquest tipus de formacions bàsiques tindrien que incloure'ls en els cursos bàsics de formació que reben els immigrants a la seva arribada, per afavorir la seva integració a partir del coneixement del context i de la realitat a la que s'incorpora.

Aquesta és una línia en la que hi hauria d'haver col·laboració i on l'Agència podria treballar amb el Fons, La federació de municipis, les ONG's, etc perquè tothom s'hi trobi inclòs, doncs si no és així en paraules del Sr. Grasa "el salt no es farà".

Per altre banda reiterar els desconeixement que hi ha sobre les experiències iniciades, per exemple la de la unió de Pagesos, que entre dins del paraigües del codesenvolupament però no és certament el que s'entén i defineix com codesenvolupament; és un intent de fer una migració regulada i aprofitar perquè els qui venen aquí i es sap que tornaran, rebin una formació complementaria, forma part del desenvolupament en quan al desenvolupament de capacitats.

Hi ha dos grans riscos amb el codesenvolupament que cal evitar per no deslligar-nos de la realitat que viuen els col·lectius immigrants:

- **Sobrecarregar als col·lectius d'immigrants** que ja viuen en una situació difícil de integració, adaptació, crisis: Si bé és cert que poden contribuir, tenint en compte que molta de la migració que arriba aquí és de la més preparada en els països d'origen, i poden utilitzar-se inclús com tècnics en

aquí, als que no és cal afegir una responsabilitat addicional com "agents de desenvolupament del seu país", cal esperar la seva evolució en el procés de integració i de adaptació.

- **Veure el codesenvolupament com un mecanisme de cofinançament a partir de les remeses**, que en certs moments i països han superat i en molt els recursos de l'AOD. El Sr. Grasa considera que aquest és un tema molt important, en el que ha plantejat que s'hi hauria de intervenir invertint recursos per disminuir el cost de la transferència de la remesa., utilitzant diners públic per això, sempre arribant a un pacta entre tots els actors, en un tema que es molt atractiu que tothom se'n aprofita, però en el que caldria intervenir des de les administracions.

El codesenvolupament és una tendència interessant, cal estudiar-la però amb cura doncs també s'ha demostrat que el comportament del migrant respecte dels recursos que guanya canvia, seguin un cicle de tres etapes. Primer un projecte de subsistència, les remeses per subsistir; segona etapa consumisme millora de les condicions de vida, i una tercera fase en la que es comença a pensar en una activitat emprenedora que és la que pot tenir impacte en el codesenvolupament.

En resum per a fer polítiques de cooperació agosarades que impliquin canvi cal:

1. Que els col·lectius de immigrants estiguin format i tinguin les necessitats cobertes.
2. Que les ONG's treballin a la zona tinguin relació amb les autoritats i la societat civil.
3. Tenir dades i temps; A Catalunya hi ha encara una comunitat de desenvolupament i codesenvolupament molt poc formada que desconex les experiències que es realitzen a l'exterior i que no te dades, i per altre banda cal poder assegurar que hi ha un termini per fer la valoració de les intervencions, que en desenvolupament no poden ésser menys de 10 anys. Cal doncs canviar les inèrcies, i això es difícil, per que aquí la gent treballa amb convocatòries anuals.

El problema principal avui, en opinió del Sr. Grasa és el grau de desconeixement de part de les associacions d'immigrants, del que representa el codesenvolupament i entrar en el mon de la cooperació al desenvolupament, la qual cosa també ha estat molt positiva en aquest sector on realment les ONG's, especialment les grans, com ja s'ha comentat tenen un gran desconeixement i no han apostat fins ara per el codesenvolupament.

4. Les iniciatives de codesenvolupament en el marc del Fons Català de cooperació al desenvolupament

El Fons disposa de dades sobre les experiències de codesenvolupament dels diversos ajuntaments socis, però aquest estudi es redueix a la informació dels darrers cinc anys sobre els projectes finançats per el Fons a tres països concretament, Senegal, Gambia i Marroc on històricament, el Fons a portat a terme iniciatives de codesenvolupament (Senegal programa MIDEL 1995)

Per facilitar la classificació dels projectes segons els sectors d'intervenció s'han concentrat en quatre grups:

DSB	PROD	DDHH	CP
Drets Socials Bàsics (Salut, Educació)	Capacitats productives, comercials, ocupació	Drets Humans, Governança democràtica, teixit social, gènere, sostenibilitat ambiental	Construcció de Pau

L'anàlisi dels sectors, recursos, àrees geogràfiques es fa de manera comparativa per els tres països en el següent apartat i de manera específica per cadascun d'ells posteriorment.

De manera conjunta en opinió dels responsables del Fons de l'àmbit del codesenvolupament, en quan a la qualitat de les intervencions i corroborant la visió d'en Rafael Grasa en quan a la manca de maduresa de les organitzacions d'immigrant i la necessitat més genèrica de formació en desenvolupament per a tots els actors implicats, en aquestes experiències s'ha constatat que, excepte al Marroc on existeix una tradició més antiga d'un cert associacionisme, tant al Senegal com a Gàmbia s'han detectat els mateixos problemes pel que fa a l'execució dels projectes: una feblesa crònica de capacitats a l'hora d'executar el projecte i de fer-ne el seguiment per part de la contrapart locals o de la mateixa associació.

4.1. Dades comparatives

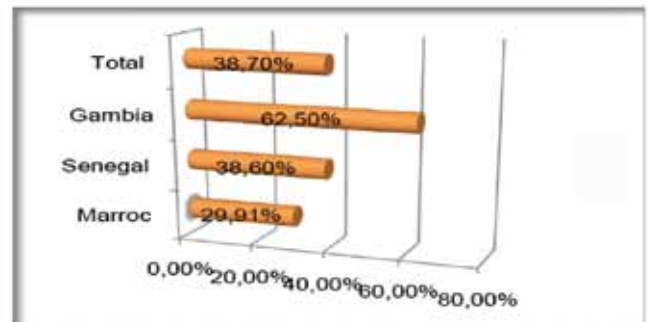
Per a tots els països. Les dades s'han extret del 4t Estudi de la Cooperació Descentralitzada Catalana i de les dades dels projectes del propi FCCD dels darrers 5 anys.

En aquest estudi comparatiu s'ha tingut en compte la totalitat de projectes realitzat a cadascun d'aquest països i les seves característiques, en relació al projectes específic de codesenvolupament per fer una valoració comparativa del tipus de projectes que es financen específicament en aquest àmbit de la cooperació al desenvolupament

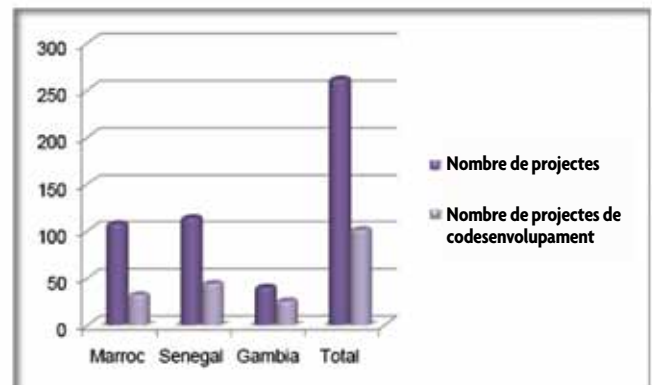
Inicialment s'observa que hi ha diferències importants

segons el país en quan al nombre de projectes de codesenvolupament, en el cas de Senegal i Marroc inferior al 40% i només en el cas de Gambia superior al 60%, com s'observa en els següents gràfics.

Percentatge de projectes de codesenvolupament

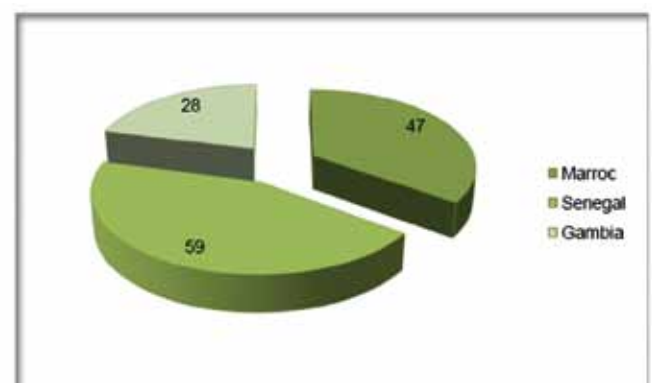
Comparativa entre de projectes de desenvolupament i de codesenvolupament per països

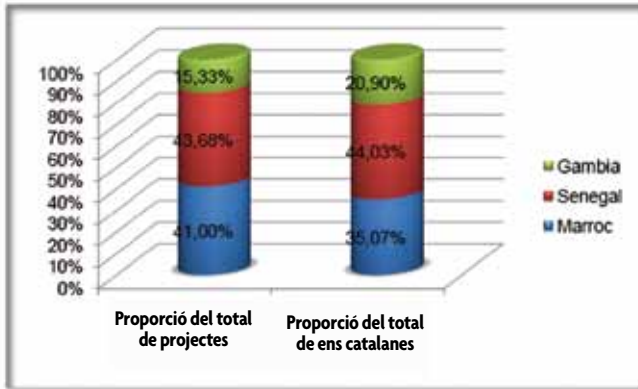
En la realització d'aquest projectes hi han participat 134 ens locals catalans, donant-se dons una major participació de manera comparativa en relació al nombre de projectes, en el cas de Gàmbia i menor, en el cas del Marroc.

La Cooperació descentralitzada catalana en els tres països objecte d'estudi, té una enorme dispersió **geogràfica**, doncs s'actua pràcticament en tot el territori: Tanmateix es donen unes regions concretes que reben més projectes, tant de cooperació al desenvolupament com de codesenvolupament.

Nombre d'entitats catalanes participants per cada país

Relació entre projectes i ens catalanes participants

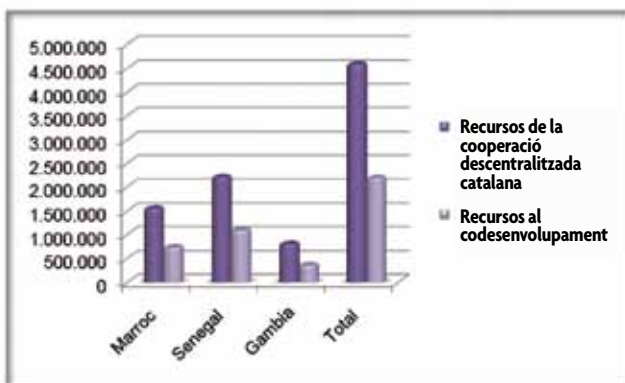

Són els casos de

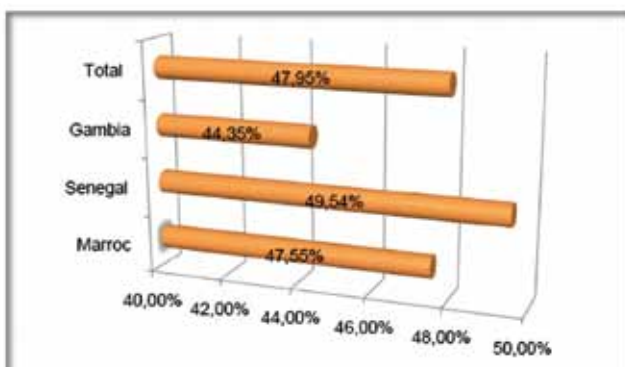
- Tànger-Tetuan al Marroc,
- Kolda a Senegal
- Upper River Region a Gàmbia

Coincidència o causa, es dona el fet que la majoria d'associacions d'immigrants organitzades a Catalunya d'aquests tres països, provenen d'aquestes regions, la qual cosa fa que es doni coincidència geogràfica entre cooperació al desenvolupament i codesenvolupament.

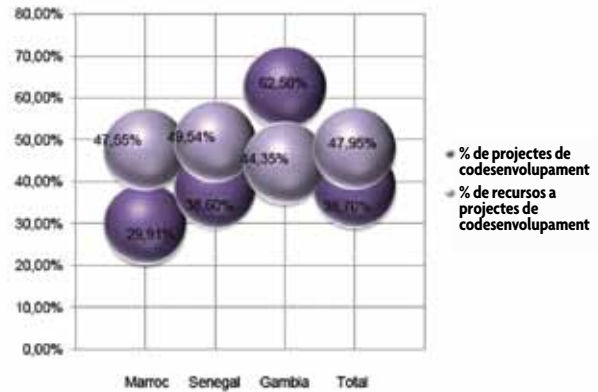
En quan al tema de **recursos**, del total que es destina de la cooperació descentralitzada catalana, en cap cas els projectes de codesenvolupament absorbeixen el 50% dels recursos, sense observar-se diferències significatives entre els tres països.

Percentatge de recursos del total de la cooperació al desenvolupament destinant a projectes de codesenvolupament

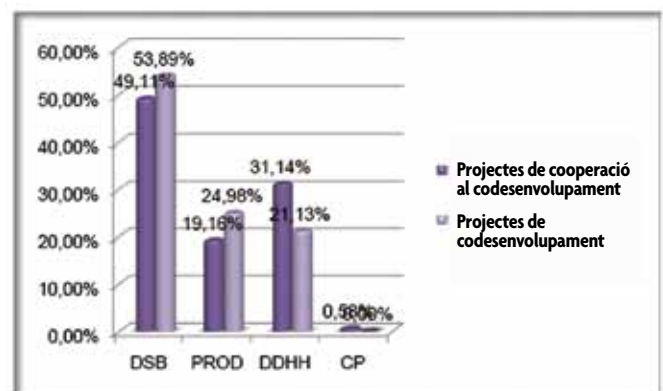

Tanmateix, quan es fa el compartiu entre percentatge de projectes de codesenvolupament i percentatge de recursos destinats a projectes de codesenvolupament, s'observen situacions inverses entre Marroc i Gàmbia, mentes en el cas del primer els projectes de codesenvolupament representen el 29% del total, utilitzant un 47,55% dels recursos, en el cas de Gàmbia es tracta del 62% de projectes amb el 44% dels recursos³.

En quan als sectors d'intervenció, segons la classificació feta per el Fons, la major part de projectes tant de desenvolupament com de codesenvolupament, estan en el sector DSB amb un 49,11%, i 53,89% respectivament, . Tanmateix en el cas del projectes relacionats amb la producció, en codesenvolupament ocupen el segon lloc, quan en el cas del desenvolupament ocupen el tercer, i al invés per el projectes de drets humans, i només hi ha un 0,58 % de projectes de CP (corresponent a Senegal amb 2 projectes de desenvolupament).

Percentatge de projectes de desenvolupament i codesenvolupament en el conjunt dels tres països

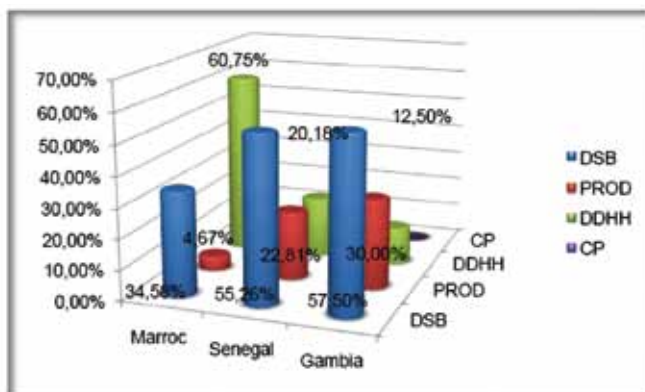

S'observen però diferències importants per països, especialment en els projectes productius que en el cas de Gàmbia representen el 30% i en el cas de Marroc no arriben al 4,67%, augmentant la diferència quan es parla

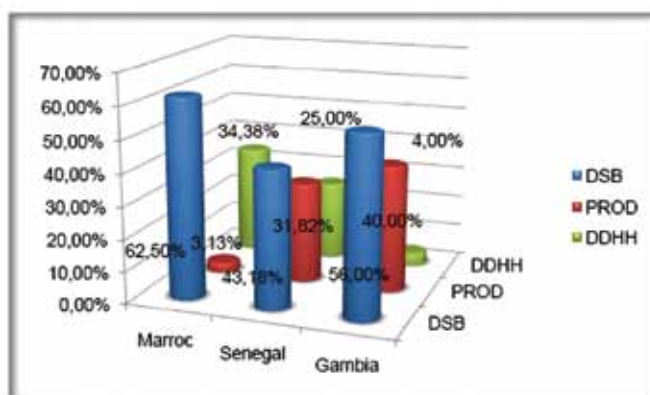
³ Fora molt interessant poder valorar adequadament aquestes dades per la qual cosa es necessària més informació sobre el tipus de projectes finançats, i les estratègies de cofinançament aplicades, doncs si no hia ha el risc de caure en la valoració simpliste pensant en projectes més petits a Gàmbia, i projectes més gran i amb més abast al Marroc

exclusivament de codesenvolupament , amb un 40% en front d'un 3,13%.

Percentatges de projectes de desenvolupament per sectors i país

Percentatges de projectes de codesenvolupament per sectors i país

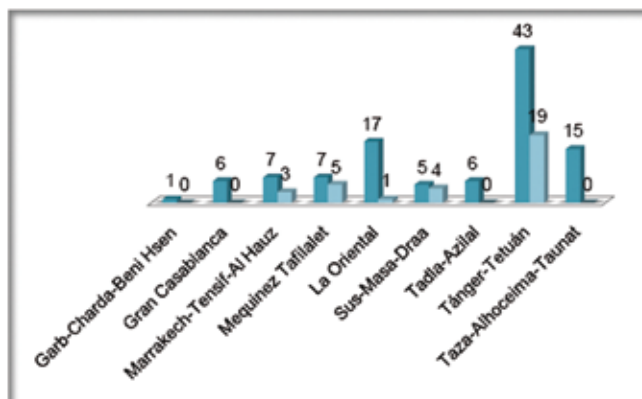
Com en el cas dels recursos, no es poden extraure conclusions d'aquestes dades per què per a fer una valoració més correcta dels motius per els quals hi ha variacions tant importants entre sectors per països és important disposar de més dades a partir d'una avaluació en profunditat.

4.2. Marroc

A més del que ja s'ha dit en l'apartat anterior, comentar que la cooperació descentralitzada catalana està present a una majoria de les regions del Marroc (9 de 16), tot i que la principal concentració es dona a la Regió de Tànger-Tetuán amb 43 projectes finançats per 29 Ens locals catalans. Les dues següents regions amb més volum de projectes són La Oriental i Taza-Alhociema-Taunat, amb Tànger-Tetuán, les tres situades al Nord del Marroc.

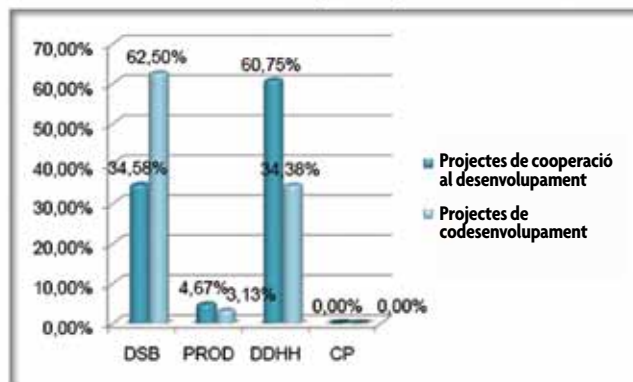
Però en aquestes dues últimes regions no hi ha pràcticament projectes de codesenvolupament, aquests es concentren només a cinc regions del Marroc: estant les de major nombre Meknés-Tafilalet, Sus-Masa-Draa i Tànger-Tetuán. Coincideix la Regió de Tànger-Tetuán com a principal receptora de projectes, tant de cooperació al desenvolupament com de codesenvolupament.

Distribució de projectes de desenvolupament i codesenvolupament per regió

En el cas del Marroc destacar que en projectes de desenvolupament, el projectes de DDHH superen en molt als de codesenvolupament on la major part son de DSB, com s'observa en la següent gràfica:

Distribució de projectes de desenvolupament i codesenvolupament per sectors

La qüestió de gènere, malgrat estar present transversalment en molts projectes de cooperació executats per ONG catalanes, no és freqüent entre els projectes de codesenvolupament, on només dues associacions han executat projectes específics de gènere.

Al Marroc, a diferència dels altres dos països, sí que es realitzen projectes transregionals, que tenen un impacte més acusat, tot i que no són de codesenvolupament.

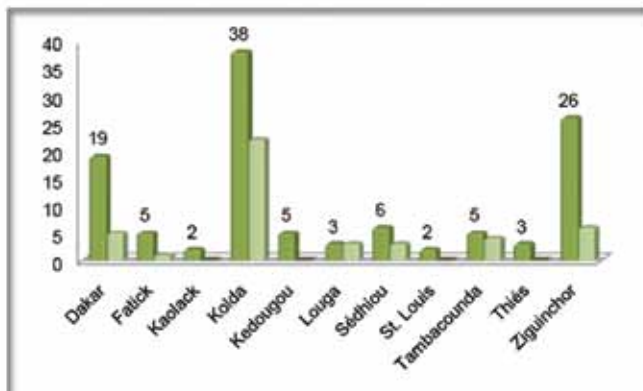
4.3. Senegal

La cooperació descentralitzada catalana està present a 11 de les 14 regions del país, tot i que la principal concentració es dona a la Regió de Kolda amb 38 projectes finançats per 21 Ens locals catalans.

Les dues següents regions amb més concentració de projectes són Ziguinchor amb 26 i la Regió de Dakar amb 19. Ziguinchor i Kolda tenen continuïtat geogràfica i les dues pertanyen al Sud del país, a la regió natural de la Casamance. Origen d'una gran part dels immigrants se-

negalesos a Catalunya. La Regió de Dakar concentra un terç del total de la població del Senegal.

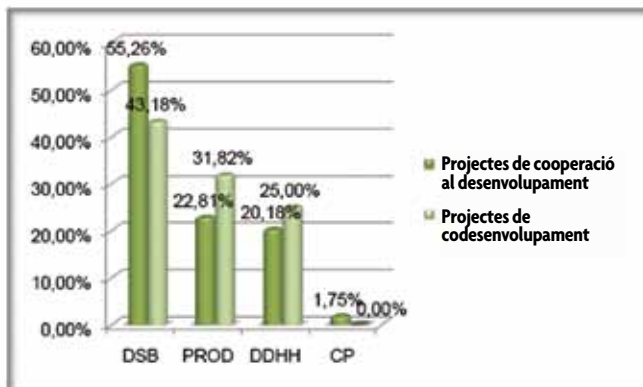
Distribució de projectes de desenvolupament i codesenvolupament per regió

Pel que fa als projectes de codesenvolupament, com s'observa en la gràfica anterior, aquests es concentren a només 7 regions, destacant altre cop la Regió de Kolda, amb 22 projectes sobre 44 (50%). Li segueix Ziguinchor amb 6 i la resta de les regions on s'hi intervé (Dakar, Fatick, Louga, Sédhiou i Tambacounda) no arriben a 5 projectes.

En quan als sectors El sector principal dels projectes de desenvolupament i codesenvolupament és l'accés als drets socials de base (Educació, salut..), en segon lloc els projectes de reforç de les capacitats productives amb i en tercer defensa dels drets humans, Governança democràtica, etc.

Distribució de projectes de desenvolupament i codesenvolupament per sectors

Segons les dades del FCCD, no hi ha cap projecte de gènere entre els projectes de codesenvolupament al Senegal.

Totes les intervencions que es realitzen al Senegal han estat dirigides cap a petites col·lectivitats locals, i no hi ha cap projecte que englobi una zona més àmplia (Departament o Regió).

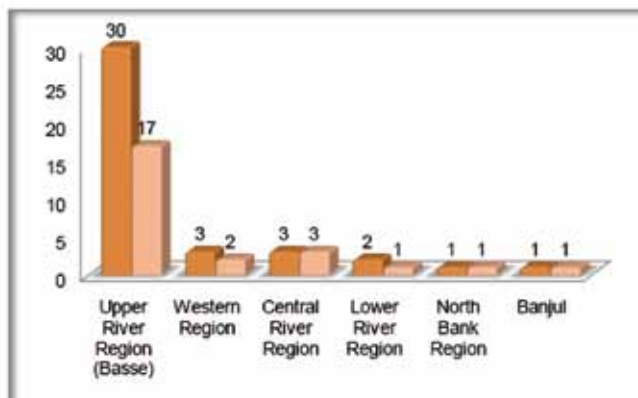
4.4. Gambia

La cooperació descentralitzada catalana està present a 6 de les 7 regions del país, tot i que la principal concentració es dona a la Regió de Upper River Region (Basse) amb 30 projectes finançats per 20 Ens locals catalans.

No hi ha cap altra regió on es produeixi una situació similar, ja que el màxim de projectes en altres regions és de 3.

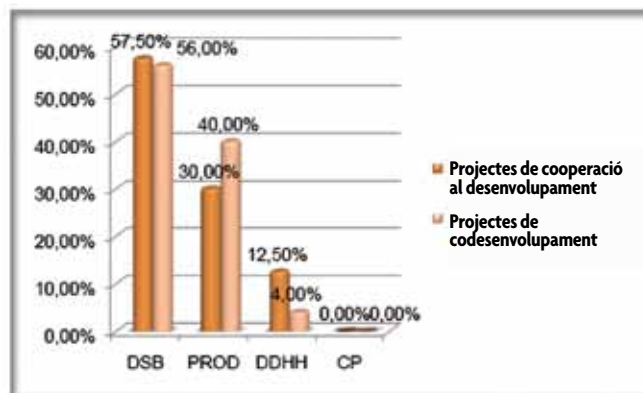
Pel que fa als projectes de codesenvolupament, aquests es concentren a les mateixes regions, destacant altre cop la Regió de Upper River Region amb 17 projectes sobre un total de 25 (68%) i a la resta de les regions on s'hi intervé (Banjul, Central River Region, Lower River Region, North Bank Region i western Region) només Central River arriba a 3 projectes.

Distribució de projectes de desenvolupament i codesenvolupament per regió

El principal eix d'intervenció en desenvolupament és el de l'accés als serveis socials de base, de la mateixa manera que en els projectes de codesenvolupament seguit de projectes de reforç de les capacitats productives amb 10 i només 1 de defensa dels drets humans, Governança democràtica, etc.

Distribució de projectes de desenvolupament i codesenvolupament per sectors

Entre els projectes de codesenvolupament en hi ha només 4 amb el component gènere com a eix transversal. Al igual que al Senegal, tots els projectes a Gàmbia tenen una dimensió local amb impacte reduït.

5. Experiències concretes de codesenvolupament des de les associacions d'immigrants

En aquest apartat donada la poca informació disponible no es poden extreure conclusions sobre les associacions d'immigrants que treballen el codesenvolupament, dels resultats obtinguts o de les dificultats, només s'exposen les opinions de tres representants de tres associacions que treballen amb el Fons català alguns projectes de codesenvolupament per tal de compatir e intercanviar experiències.

El que es pot comentar de manera general és que, el nivell de desenvolupament tant de les associacions com dels tipus de projectes que duen a terme, són divergents i depenen del grau de maduresa del col·lectiu immigrant a Catalunya, resultat dels

anys d'experiència, de la trajectòria de les associacions tant a Catalunya com al país d'origen, i de la presència de les institucions catalanes als països d'origen.

Comentar que en cap cas, les associacions manifestar haver estat informades de la jornada de codesenvolupament celebrada en mes de maig i que és el preludi d'aquest estudi.

5.1. CODENAF Marroc

CODENAF Catalunya, és una organització que es va crear l'any 2004 com iniciativa d'un grup d'immigrants magrebins preocupats per la situació del seu país i de la dels seus compatriotes a territori català. Des deleshores realitzen diversos projectes amb el Fons Català de Cooperació directament en l'àmbit del codesenvolupament i amb altres juntament de Catalunya, tots a la regió de Tanger-Tetuan, i tots dins del sectors de DDHH.

CODENAF diferencia les maneres de treball del FCCD i l'ACCD, explica els principals projectes que estan executant, donant-li molta importància a dos programes, el primer sobre igualtat de gènere amb la xarxa "RADEF" Reseaux des Associations pour le Developement, en el que es tractava d'explicar per tot el nord del Marroc el paper de la dona en el desenvolupament, tenint en compte que parlar de la dona és un tema tabú allà, i amb la idea de implicar a les ONG's en aquest tema i de fomentar i parlar del paper de la dona, treballant en aquest projecte durant 15 mesos. I l'altre, centrat també en gènere, recolzant una iniciativa del Regne de Marroc que es diu Iniciativa Nacional del Desenvolupament Humà i Sostenible, han creat un centre de dones per temes de maltractament, per formar-les i buscar feina i s'ha construït un centre on manquen encara professors i que volen consolidar i fer-hi formació a dones en alfabetització, perruqueria, Informàtica i d'altres àmbits per què dona entri en el món empresarial. 650 dones han aprofitat durant un any aquest projecte per formar-se.

En quant a ajuntaments, han acompanyat al de Roses que està iniciant un intercanvi amb l'ajuntament de Chefchaouen (a través de l'ACCD i el FCCD), i també l'Ajuntament de Girona s'ha interessat per la feina de CODENAF a Chefchaouen. Al mateix temps gestionen un projecte d'intercanvi de mestres d'escola catalans on hi ha un alt nombre de nens originaris del Marroc, per conèixer el seu país d'origen, la cultura, i tenir contactes amb professors del Marroc. En aquest sentit ja s'han fet 4 viatges socioculturals de mestres d'escoles. També mantenen contactes amb la Fundació Pau i Solidaritat de Comissions Obreres, en la branca sectorial d'educació.

Ajuntament	Projecte	Import en euros	Regió	Sector
Roda de Ter	Suport al funcionament del centre de consolidació de les competències de les dones de Chefchaouen	6.000,00	Tànger Tetuan	DDHH
Roses	Suport al funcionament del centre de consolidació de les competències de les dones de Chefchaouen	6.900,00	Tànger Tetuan	DDHH
Sant Adrià de Besòs	Suport al funcionament del centre de consolidació de les competències de les dones de Chefchaouen	10.495,00	Tànger Tetuan	DDHH
Torroella de Montgrí	Suport al funcionament del centre de consolidació de les competències de les dones de Chefchaouen	9.270,00	Tànger Tetuan	DDHH
Masquefa	Suport al funcionament del centre de consolidació de les competències de les dones de Chefchaouen	6.335,00	Tànger Tetuan	DDHH

Han treballat en tema sindical, amb intercanvis entre el sindicat Comissions Obreres i sindicats del Marroc. Per altre banda CODENAF està treballant amb el Ministeri de Migració una acció de codesenvolupament al revés: el Marroc finança a les organitzacions marroquines de Catalunya per treballar amb immigrants marroquins a Catalunya. El projecte té com objectiu explicar el Codi Civil de la Família Marroquina aquí, que és el primer codi dels països àrabs que elimina el tema de la poligàmia, a més d'altres canvis en les relacions matrimonials en quant al divorci i el paper de la dona. S'està treballant amb dones de Barcelona i Girona en la difusió de la llei, als mercats o allà on hi ha més gent. El projecte ha estat molt ben acollit i 7 de les 10 ONG escollides són a Catalunya.

Altres feines que fa CODENAF es la intermediació, afavorint els contactes de l'Agència Catalana així com el Fons, al Marroc.

Per acabar, El Sr. Ossama, President de CODENAF, comenta la dificultat que es troben de vegades les associacions d'immigrants per complimentar determinats documents de les sol·licituds de subvenció per codesenvolupament, ja que creu que estan més aviat orientats cap a professionals de la cooperació i no cap els col·lectius d'immigrants. També es queixa del fet que en massa projectes, el personal expatriat s'enduu una part molt important de la subvenció i conclou que caldria confiar més en les ONG marroquines. També expressa la necessitat que els actors es puguin coordinar millor ja que es troben, de vegades, moltes associacions i ONG treballant en els mateixos sectors i en les mateixes zones sense estar coordinats, i per això proposa la creació d'una Xarxa d'Associacions magribines a Catalunya per substituir la Federació d'Entitats Catalanes d'Origen Marroquí, FECOM, que, segons el Sr. Ossama, no té futur doncs de les 45 associacions federades a l'inici només en queden 9. CODENAF treballa amb moltes de les associacions que van abandonar la FECOM en codesenvolupament, ja han celebrat el segon congrés (el tercer serà al abril-maig 2011), i han arribat a redactar un comunicat conjunt amb un codi ètic, i han fomentant la participació a les eleccions catalanes de tots els que són catalans, i també reclamen el vot per el immigrants que duguin mes de 5 anys aquí.

5.2. Associació Catalana de Gambia River Union. Gambia

El president de l'Associació Catalana "The Gambia River Union", Buba Jammeh, va explicar la trajectòria de la seva organització en l'àmbit del codesenvolupament, comentant que la primera experiència va ser gràcies a la

participació en un curs sobre desenvolupament organitzat per el Fons i l'ajuntament de Lleida. Després del curs es va formar un grup de treball amb membres d'organitzacions i representants de l'ajuntament de Lleida, es van fer reunions de formació i informació sobre codesenvolupament. El projecte que gestionen, finançat per el Fons, ha sofert algunes modificacions, tant de ubicació com de sector. Des de l'Ajuntament se'ls va convocar per fer un projecte i entre les idees que varen sorgir es va pensar en una escola de formació. Es va contactar amb una organització Gambiana anomenada NAWFA National Women Association i amb una escola de formació per desenvolupar el projecte. Un cop dissenyat però, al no tenir resposta per part del Ministeri d'Educació, van parlar amb NAWFA per si tenia algun altre projecte i es va proposar el canvi cap el sector productiu. El projecte actual és una processadora de productes agrícoles i es treballa amb grups de dones organitzats que ja existeixen dins l'estructura tradicional de treball rural a Gambia i que es dediquen al conreu del sèsam (Cafos).

En quan als col·lectius d'immigrants gambians a Catalunya, el Sr. Jammeh comenta que es va parlar de fer una federació però que no s'ha muntat. Creu que és la millor manera de donar més força als programes, però encara no s'ha pogut avançar.

Destaca que és molt positiu que l'Ajuntament de Lleida hagi escollit als immigrants com agents de cooperació, doncs per una part aquets aporten el seu coneixement de la realitat del seu país i del país d'acollida i això és una gran avantatge, i per l'altre l'ajuntament de Lleida l'experiència. En relació amb els actors local, considera que es fonamental integrar a les autoritats i que les organitzacions del país d'origen estiguin ben consolidades per poder donar resposta a les exigències de les justificacions i de l'execució que aquí marca la normativa.

Pel que fa a les dificultats, considera que la comunicació i el nivell de consolidació de l'associació local, són els punt crítics. Cal que l'organització local estigui consolidada i que aquí hi hagi una organització d'immigrants també motivada.

Considera que l'ACCD té una relació propera amb les associacions d'immigrants i que és important millorar la tasca de sensibilització cap a les associacions tant d'aquí com d'allà, i que cal una major i millor formació, concretament per les associacions locals, i insisteix en que cal millorar capacitats per poder donar resposta a les exigències d'aquí, i buscar que els projectes tinguin continuïtat, que puguin beneficiar durant molt de temps a la poblacions local, i per això és fonamental implicar a les autoritats local i els ministeris corresponents.

Ajuntament	Projecte	Import en euros	Regió	Sector
Lleida	Creació d'un centre multifuncional per a dones a les regions de Badibu i Siumi - Bantaba	46.600,00	Western Region	PROD

Si bé reconeix que per a ells des de la seva posició a l'exterior" és més fàcil apropar-se a les autoritats, també diu que aquesta situació es dona per què ells venen "oferint alguna cosa a les autoritats", la qual cosa no poden fer les organitzacions locals.

Considera que l'ajuntament de Lleida és pioner en el tema del codesenvolupament, en comptar amb els immigrants com agents de desenvolupament en el nostre país d'origen. De manera individual cadascun dels immigrants tenen projectes personals de millorar la seva família, la seva situació, però el codesenvolupament és per a ells una eina que els hi permet tenir una altra visió i pensar en un projecte col·lectiu.

5.3. Associació Planeta Senegal

El representant de la Associació Planeta, Sr. Idrissa Djiba comença explicant que la seva experiència en codesenvolupament és amb el Fons i en una sola zona de Senegal, i amb una associació local que ajuda als ramaders i agricultors anomenada "Associació de Joves Agricultors i Ramaders del Departament d'Oussouye" AJAEDO i que ha estat fins ara la seva única contrapart, sempre en el mateix sector, el productiu, i amb un projecte a mig llarg termini, i amb el mateix finançador, l'Ajuntament de Mataró a través del Fons.

Actualment i des de fa 2 anys l'associació té a un representant terreny, que pertany a una associació local i amb la que han signat un conveni per què doni seguiment al seu projecte. Fins fa dos anys a més del seguiment de la persona responsable de Senegal del Fons, també s'intentava fer un viatge al any de supervisió. És important saber, comenta Idrissa, que l'associació Planeta, creada l'any 1992 és una organització de cooperació internacional i que de fet el seu objectiu es vetllar per la integració de les cultures i el desenvolupament social dels pobles, i han treballat inicialment amb l'ajuntament de Mataró sobre la immigració. Arrel de la sol·licitud d'una persona catalana que treballava en aquesta zona del Senegal que es varen iniciar les accions de desenvolupament, ja que es demanava com a requisit que fos una organització de senegalesos qui demanes la subvenció.

El projecte presentat és el mateix que es segueix finançant ara casi 8 anys després; per a ells es un projecte de

desenvolupament "encara que se li pot dir d'una altra manera", comenta en Idrissa en relació a la classificació entre projectes de desenvolupament o codesenvolupament. Planeta no és com d'altres associacions d'immigrants on els projectes es presenten per recolzar els seus propis pobles d'origen. La idea de l'associació és ajudar a aquell que ho necessiti i varen creure en aquell moment que era un projecte i una zona que necessitava aquesta ajuda. Encara que actualment hi ha a Planeta una persona d'aquesta regió, això no és una condició per acceptar un projecte.

La dificultat més gran amb que s'han trobat i que els ha obligat a canviar la seva manera de fer el seguiment ha estat amb la contrapart, doncs amb aquest anys de projecte s'ha constatat que l'associació local encarregada de l'execució no desenvolupava el projecte com previst i hi havia canvis o modificacions substancials que no eren notificades a Planeta, i per això s'ha canviat el sistema i ara hi ha un representant de Planeta al Senegal, encarregat de fer el seguiment. Arrel de tot això s'estan pensant com canviar la relació amb la contrapart, o millor, canviar de contrapart per poder acabar correctament el projecte, doncs es beneficiarà a molts camperols de la zona.

En quan a la relació amb les administracions, en el marc d'aquest projecte no tenen relació amb les autoritats locals senegaleses, i creuen que aquesta manca d'implicació de les autoritats locals ha estat també una de les causes de la seva mala experiència, doncs no hi ha hagut un seguiment proper de part de les autoritats. Creuen que la administració local hauria d'implicar-se. És important ja que venen recursos de fora per contribuir al desenvolupament del seu país, i ells tenen els seus programes de desenvolupament, per la qual cosa és necessària una coordinació i una relació més directa entre ajuntaments i associacions locals.

De fet aquesta és una idea que tenen a Planeta i comparteixen amb altres associacions de immigrants senegalesos a Catalunya i per això l'11 de desembre tenen un seminari on participarà un representant de la cooperació descentralitzada senegalesa, per què estan buscant aquesta implicació de les autoritats en el desenvolupament.

Com associació d'immigrants, amb altres col·lectius de Catalunya han fet altres activitats en el marc de la Coor-

dinadora que varen crear l'any 2004-005, però aquesta acció serà la primera relacionada directament amb la cooperació descentralitzada.

Planeta no ha tingut contactes amb l'ACCD, però coneixen la seva feina a Senegal i a molts altres països a través de la Coordinadora. Els hi agradaria tenir si més no un contacte més directe amb ells perquè creuen que l'ideal seria que els projectes es facin en coordinació i amb implicació directa de les administracions, amb la participació dels tres agents: l'associació d'aquí, l'associació local de Senegal i la administració.

Seria fonamental que les administracions, tant d'aquí com d'allà s'impliquessin en vetllar per com s'estan invertint els recursos, que són en definitiva recursos públics i que fossin elles les que identifiquessin les necessitats de desenvolupament, doncs de fet hi ha un Pla Nacional de Desenvolupament al Senegal, i creuen que és en aquest marc en el que s'haurien de fer els projectes.

També es pretén aquesta implicació amb l'Ajuntament

de Mataró, ja que tenen la intenció de fer alguna visita però mai no s'ha arribat a concretar, i ja son molts anys de treball conjunt i de inversions a una zona. Creu el Sr. Djiba que cal una major implicació de les administracions catalanes en l'execució i el seguiment i des de Planeta estan insistint en aquesta necessitat d'implicació més directa. Destaquen que pràcticament només tenen relació amb el FCCD dins del marc de l'execució d'aquest projecte, però que mantenen contactes sovint.

Finalment en quant a la formació, el Sr. Djiba comenta que inicialment ells es varen formar en temes de gestió i d'associacionisme, però que caldria també que les organitzacions locals es formessin en aquest sentit, principalment en gestió. En els seus projectes han donat molta importància a la formació doncs creuen que és fonamental. El que es proposen ara es poder acabar el projecte iniciat i després ja es platejaran com associació com seguir treballant i que els agradaria treballar en temes de cohesió social.

Ajuntament	Projecte	Import en euros	Regió	Sector
Mataró	Suport al proveïment d'aigua potable i al relançament d'activitats agropastorals a Kassa	194.489,25	Ziguinchor	DSB
Esplugues de Llobregat	Suport al proveïment d'aigua potable i al relançament d'activitats agropastorals a Kassa	3.557,00	Ziguinchor	DSB

6. Consideracions finals

Com s'ha comentat al inici d'aquest document la finalitat del mateix no és arribar a conclusions sobre la situació en la que es troba el codesenvolupament a Catalunya, si no donar una sèrie de dades i exposar experiències i opinions d'alguns dels actors que estan implicats en aquest àmbit des de diferents posicions.

La idea de que cal avançar en aquest procés a partir del fet de disposar de més dades i de fer una avaluació del camí recorregut ha estat manifesta, així com la necessitat de engegar o seguir impulsant els processos de formació

de tots el col·lectius, entitats i institucions implicades.

S'ha evidenciat en l'anàlisi de les dades estadístiques del Fons, així com en les entrevistes als representants de les diferents associacions, que hi ha diferències entre els països en quan a la visió que tenen del codesenvolupament, el tipus de projecte, el nivell d'organització de les associacions d'immigrants a Catalunya, la relació amb les administracions del país d'origen, i la maduresa de les associacions locals. Caldria tenir més dades i més informació per poder parlar de les causes d'aquestes diferències i dels efectes que aquestes tenen en el projectes.

Dades tècniques dels països

Gàmbia

Geografia, relleu, hidrografia

Gàmbia és un país de l'Àfrica occidental amb la característica d'estar completament envoltat per el país veí, Senegal, excepte per la part oest, on el riu Gàmbia que transcorre al llarg de tot el país desemboca a l'oceà Atlàntic.

Amb una superfície total de 11.295 km², el país es caracteritza per ser una franja de no més de 50 quilòmetres d'ample al voltant del riu Gàmbia, que travessa el país d'est a oest (llargària aproximada de 475 quilòmetres). El riu Gàmbia, que dóna nom al país, neix a Guinea i domina la geografia del país.

El relleu de Gàmbia és pla, amb una altitud no superior als 300 metres.

La capital administrativa és Banjul (34.598 habitants), situada a la desembocadura del riu a la costa atlàntica.

Clima, vegetació

Clima tropical sec caracteritzat per dues estacions : una estació seca de novembre a juny i una estació de pluges de juliol a octubre.

Tres tipus de vegetació : predomini de sabana i zones pantanoses i d'aiguamolls a les ribes del riu i de la desembocadura.

Població

Població estimada (projecció 2010) : 1.824.158 habitants

Densitat de població : 150,4 habitants per km²

Govern i política

Gàmbia, antiga colònia britànica declarada independent el 18 de febrer de 1965, és una república presidencialista des de 1970 en què es va celebrar el Referèndum per a la proclamació de la República.

La llengua oficial de la República del Gàmbia és l'anglès. Les llengües nacionals principals són el Mandinga, el Fula, el Diola, el Wolof, el Serer i el Manjago.

La religió principal a Gàmbia és l'Islam (90%).

El President de la República de Gàmbia, Cap d'Estat i de Govern, és Alhaji Dr Yahya A.J.J. Jammeh, que va irrompre al poder el 1994 amb un cop d'estat militar i ha estat reelegit en sufragi universal cada 5 anys.

El Poder Executiu està en mans del President i el Gabinet de Ministres, el Poder Legislatiu està en mans de l'Assemblea Nacional (53 representants) i el Poder Judicial està regit per la Cort Suprema.

Organització administrativa

- 5 Regions: Lower River (capital Mansa Konko), Central River (capital Janjanbureh), North Bank (capital Kerewan), Upper River (capital Basse), Western (capital Brikama) i dues 2 Ciutats (Banjul i Kanifing), regides cada una per el Governador regional

- Segons la Decentralization ACT 2002 (Llei de Descentralització), 8 Àrees de Govern Local i 37 Districtes

Indicadors econòmics clau

PIB : 736 milions USD (estimació 2009)

PIB per càpita : 440 USD (estimació 2009)

Índex de creixement : 5,6% (2009)

Índex d'inflació : 5,1 % (2007)

Índex d'analfabetisme : 52,2 % homes / 67,5% dones (2007) .

Adreça Ambaixada de la república de Gàmbia a Espanya

C/ Calle Claudio Coello 28 2º derecha

CP 28001 Madrid

Telf.: +34 91 4 36 17 93

Fax: +34 91 4 36 17 94

GÀMBIA	
Salut: Esperança de vida al néixer (anys)	56,6
Educació: Anys d'educació promig (anys)	2,8
Ingressos: INB (Ingrés nacional brut) per càpita (2008 PPA US\$)	1.357,7
Desigualtat: IDH ajustat per la igualtat	0,238
Pobresa: Intensitat de la carència	53,6
Gènere: Índex desigualtat de gènere:	0,742
Sostenibilitat: Estalvi net ajustat (% de l'INB)	3,9
Seguretat de les persones: Refugiats per país d'origen (milers)	1,4
Índex compostos: Índex de desenvolupament Humà (IDH)	0,390
Índex de Desenvolupament Humà: Posició	151

Senegal

Geografia

Senegal es situa a la part més occidental del continent africà dins l'oceà Atlàntic.

D'una superfície de 196 722 km², limita al nord amb Mauritània, a l'est amb Malí, al sud amb Guinea Bissau i Guinea Conakry i a l'oest amb Gàmbia, inserida al mig del país i per l'oceà Atlàntic, sobre una façana marítima de 500 Km.

Dakar (550 km²), la capital, és una península situada a l'extrem oest.

Relleu, Hidrografia

País pla, de terres arenoses que no passen els 130 m d'altitud excepte a la frontera sud-est amb Guinea Conakry.

Tres rius travessen el país d'est a oest : El Senegal (1700 km) al nord, el Gàmbia (750 km) i el Casamance (300 km) al sud.

Clima, vegetació

Clima tropical sec caracteritzat per dues estacions : una estació seca de novembre a juny i una estació de pluges de juliol a octubre.

Tres tipus de vegetació : bosc al sud, sabana al centre et estepa al nord.

Població

■ Població estimada (projecció 2009) : 12 171 265

■ Densitat el 2009 : 61,9 habitants per km²

■ Població total de dones (projecció 2009) : 6 150 750

■ Població total d'homes (projecció 2009) : 6 020 515

Font. Govern Senegalès i PNUD

La República de Senegal és laica, democràtica i social. Assegura l'igualtat davant la llei de tots els ciutadans, sense distinció d'origen, raça, sexe o religió. Respecta totes les creences.

La llengua oficial de la República del Senegal és el francès. Les llengües nacionals són el Diola, el

Malinké, el Pular, el Serer, el Soninké, el Wolof i tota altra llengua nacional que estigui codificada.

Règim presidencial pluralista : el President de la República és elegit per sufragi universal i per set anys. L'actual President de la República, Abdoulaye Wade, va ser elegit per primera vegada el 19 de març 2000 i reelegit el 2007 per un segon mandat.

El Parlament : Les assemblees representatives de la República del Senegal són l'Assemblea nacional i el Senat. Els seus membres són diputats de l'Assemblea nacional i senadors.

Organització administrativa

Catorze regions quines capitals són les principals vil·les : Dakar, Diourbel, Fatick, Kaffrine, Kédougou, Kaolack, Kolda, Louga, Matam, Saint Louis, Sédhiou, Tambacounda, Thiès, Ziguinchor.

Indicadors claus

PIB : 5 944 mil milions FCFA (el 2008)

PIB per càpita : 501 978 FCFA (el 2008)

Índex de creixement : 3,3% (el 2008)

Índex de desenvolupament humà (IDH)(2010) (Informe PNUD) : 0,499

Índex d'inflació : 5,8 % (el 2008)

Índex d'analfabetisme : 59,2 % (2007)

Índex brut d'escolarització combinada : 86 % (2007).

Adreces d'interès:

Ministeri de la Cooperació Internacional, de l'ordenació territorial, dels transports aeris i infraestructures.

Direction de la Coopération Décentralisée

Immeuble Rue B Point E x Avenue Cheikh Anta Diop
5ème étage
BP 36008 Dakar
Tél. : 33 859 72 10
Fax : 33 825 77 65
Directeur de la Coopération Décentralisée
M. Mamadou Dior DIAW
<http://www.cooperationdecentralisee.sn/>

PNUD Senegal

19, rue Parchappe
BP 154 Dakar
Tel. 00 221 33 839 90 50
Fax. 00 221 33 823 55 00
ART GOLD Senegal
Sr. Johannes Krassnitzer. Conseller Principal
Immeuble SVTP, 4ème Etage. En face SENELEC
Avenue Bourguiba x Rue 14, Castors. BP 17340
Dakar Liberté
Tel. 00 221 77 263 58 32
Fax 00 221 33 825 18 45

SENEGAL	
Salut: Esperança de vida al néixer (anys)	56,2
Educació: Anys d'educació promig (anys)	3,5
Ingressos: INB (Ingrés nacional brut) per càpita (2008 PPA US\$)	1.815,8
Desigualtat: IDH ajustat per la igualtat	0,262
Pobresa: Intensitat de la carència	57,4
Gènere: Índex desigualtat de gènere:	0,727
Sostenibilitat: Estalvi net ajustat (% de l'INB)	12,2
Seguretat de les persones: Refugiats per país d'origen (milers)	16,0
Índex compostos: Índex de desenvolupament Humà (IDH)	0,411
Índex de Desenvolupament Humà: Posició	144

Marroc

Geografia, relleu, hidrografia

El Marroc és un país situat al Nord-Oest del continent africà, separat d'Europa per els 14 quilòmetres de l'Estret de Gibraltar. Amb dos fronts marítics, el Mediterrani al Nord, i l'Atlàntic a l'Oest, compta amb 3.500 quilòmetres de costa.

Amb una superfície total de 446.650 km², el país es caracteritza per un relleu divers, amb dues serralades importants (Atlas i Rif), zones costeres amb superfícies agrícoles importants i zones més àrides a proximitat del desert del Sàhara.

La geografia accidentada del país afavoreix els cursos d'aigua, amb dos rius principals, la Moulouya (450 km), desembocant al Mediterrani, el Sebou (500 km), i el Bouregreg, desembocant a l'Atlàntic.

La capital administrativa és Rabat (1.721.760 hab.) i la capital econòmica Casablanca (3.672.900 hab.), ambdues a la costa atlàntica.

Clima, vegetació

Clima mediterrani al Nord i semi-àrid o àrid al Sud amb una vegetació variada, des de boscos mediterranis al Nord, amb la presència particular del cedre de l'Atlas i avets, a les zones més àrides del Sud, amb presència de palmeres i arbusts com l'argània i la varietat d'arbres fruiters i llegums a planes agrícoles de l'Atlàntic.

Població

Població estimada (projecció 2009) : 32.381.300

Densitat de població : 72,5 hab/km²

Govern i política

Monarquia constitucional parlamentària, el Cap d'Estat del Marroc és el monarca Mohamed VI i el primer ministre, Abàs El Fasi, és el cap del govern d'un sistema multipartidista. El Marroc es regeix per la Constitució de 1996.

El Rei, de la dinastia Alaouita, és el símbol de la unitat del país i garanteix el respecte a l'Islam i a la Constitució. El Rei té poders per a nomenar, i

destituir, el primer ministre i els ministres del gabinet, és Comandant de les forces armades i Comandant dels Creients, i exerceix igualment altres poders com el nomenament d'ambaixadors.

El poder legislatiu s'atribueix al Parlament, format per dues cambres: La Cambra de Representants, elegida per sufragi universal, i la Cambra de Consellers, elegida per sufragi indirecte, amb representants de les col·lectivitats locals i dels col·legis professionals.

La llengua oficial al Marroc és l'àrab estàndard i el dialecte àrab del país és l'àrab marroquí. A més, s'estima que un 40% de la població parla la llengua berber (dialectes *tarifit*, *el tashelhiyt* i *el tamazight*). El francès té una presència molt important al conjunt del país, i a les regions del Nord, també es parla espanyol.

El Marroc és un Estat Musulmà Soberà i la religió majoritària és l'Islam (99,4%). Segons la constitució, el Monarca exerceix de líder religiós el Regne del Marroc, com a descendent del profeta Mohamed.

Organització administrativa

El Marroc es divideix en regions, que, al seu torn es subdivideixen en prefectures i províncies. Les regions compten amb una doble estructura administrativa: la Wilaya, en representació del nivell central, i els Consells Regionals, amb representants electes.

Les regions han estat creades com a part de la llei de descentralització/regionalització de 1997.

Indicadors econòmics clau

PIB : 92,7 milions USD (estimació 2009)

PIB per càpita : 440 USD (estimació 2009)

Índex de creixement : 4,7% (2009)

Índex d'inflació : 1,2 % (2007)

Contactes:

Programa ART GOLD Marroc:
 13 avenue Ahmed Balafrej, Souissi, Casier ONU,
 Poste Rabat –Chellah, 10000 Rabat, Maroc
 TEL: +212 (0)53.76.35.470
<http://www.pnud-gold.ma/>

Contacte directe municipis:

Mohamed Sefiani
 Alcalde Chefchaouen
 00212 539 986 362
c_u_chefchaouen@hotmail.fr

Mohamed Saadoun
 President de la Comuna Rural de Bab Taza
 Província de Chefchaouen
 00212 66 12 92 555
 00212 53 98 96 019
medsaadoun@gmail.com

MARROC	
Salut: Esperança de vida al néixer (anys)	71,8
Educació: Anys d'educació promig (anys)	4,4
Ingressos: INB (Ingrés nacional brut) per càpita (2008 PPA US\$)	4.627,6
Desigualtat: IDH ajustat per la igualtat	0,407
Pobresa: Intensitat de la carència	48,8
Gènere: Índex desigualtat de gènere:	0,693
Sostenibilitat: Estalvi net ajustat (% de l'INB)	19,8
Seguretat de les persones: Refugiats per país d'origen (milers)	3,5
Índex compostos: Índex de desenvolupament Humà (IDH)	0,567
Índex de Desenvolupament Humà: Posició	114

Anàlisi de dades

Les dades s'han extret del 4t Estudi de la Cooperació Descentralitzada Catalana i de les dades dels projectes del propi FCCD dels darrers 5 anys.

S'ha concentrat els sectors d'intervenció de la següent manera:

DSB	Drets Socials Bàsics (Salut, Educació)
PROD	Capacitats productives, comercials, ocupació.
DDHH	Drets Humans, Governança democràtica, teixit social, gènere, sostenibilitat ambiental
CP	Construcció de pau

La Cooperació descentralitzada catalana en els tres països objecte d'estudi, té una enorme dispersió geogràfica, ja que en general s'actua a tota la geografia dels tres països, però igualment es donen unes regions concretes que reben més projectes, tant de cooperació al desenvolupament com de codesenvolupament. Són els casos de Tànger-Tetuan al Marroc, Kolda a Senegal i Upper River Region a Gàmbia. Coincideix que, la majoria d'associacions d'immigrants organitzades a casa nostra d'aquests tres països provenen d'aquestes regions, la qual cosa fa que es doni coincidència geogràfica entre cooperació al desenvolupament i codesenvolupament.

Per sectors de cooperació, també hi ha coincidència en els sectors prioritaris d'intervenció, tant de la cooperació al desenvolupament com de codesenvolupament, essent la majoria dels projectes dels tres països dins del sector Drets socials Bàsics i conservant el mateix percentatge aproximat d'intervencions en aquest sector. Només en el cas del Marroc el percentatge de projectes de Drets Socials Bàsics en codesenvolupament és molt superior al de tot el país (62% a 34%).

També cal tenir en compte que, en els tres països la proporció entre l'import que es dedica a Codesenvolupament és més o menys la meitat del que es dedica al Cooperació al Desenvolupament (Gàmbia 44%, Marroc 47% i Senegal 49%), la qual cosa dóna una idea de la importància que estan cobrant els projectes de codesenvolupament en aquests darrers anys.

I per acabar, la constatació que, excepte al Marroc on existeix una tradició més antiga d'un cert associacionisme, tant al Senegal com a Gàmbia s'han detectat els mateixos problemes pel que fa a l'execució dels projectes: Una feblesa crònica de capacitats a l'hora d'executar el projecte i de fer-ne el seguiment per part de la contrapart o de la mateixa associació.

Marroc

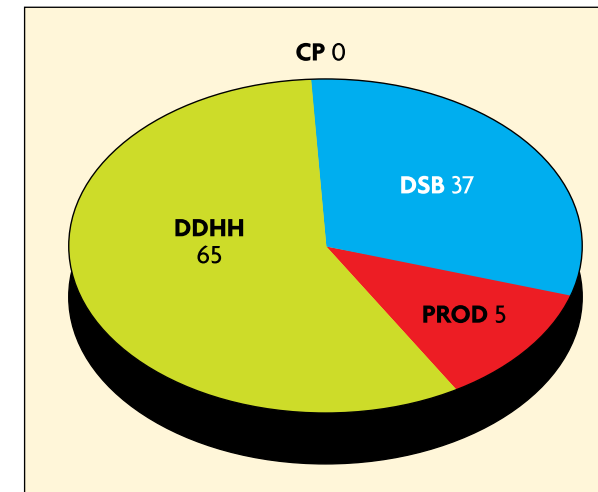
De l'estudi de les dades sortides del 4t Estudi de la Cooperació Descentralitzada Catalana i de les dades dels projectes propis del Fons Català, se'n poden extraure les següents conclusions:

1. S'han realitzat al Marroc 107 projectes de cooperació en els darrers 5 anys.
2. En aquests projectes hi han participat 47 ajuntament o entitats locals catalanes.
3. L'import total destinat al Marroc per la Cooperació descentralitzada catalana és d'1.558.723 euros.
4. D'aquest import, 741.122 euros s'han destinat a projectes de codesenvolupament, que representa el 47,5% del total.
5. La cooperació descentralitzada catalana està present a una majoria de les regions del Marroc (9 de 16), tot i que la principal concentració es dona a la Regió de Tànger-Tetuán amb 43 projectes finançats per 29 Ens locals catalans.
6. Les dues següents regions amb més volum de projectes són La Oriental (17) i Taza-Alhociema-Taunat (15), amb Tànger-Tetuán, les tres situades al Nord del Marroc.
7. El principal eix d'intervenció és el de defensa dels Drets Humans, Governança democràtica, teixit social, gènere i sostenibilitat ambiental amb 65 projectes (60,74%). També cal destacar que molts d'aquests projectes s'executen a l'hora a diverses regions.
8. Pel que fa als projectes de codesenvolupament, aquests es concentren només a cinc regions del Marroc: La Oriental (1), Marrakech (3), Meknés-Tafilalet (5), Sus-Masa-Draa (4) i Tànger-Tetuán (19). Coincideix la Regió de Tànger-Tetuán com a principal receptora de projectes, tant de cooperació al desenvolupament com de codesenvolupament.
9. Els projectes de codesenvolupament s'orienten més aviat cap als drets socials de base (accés a l'educació i a la salut), amb 20 projectes sobre 32, pel davant del reforç de els capacitats productives amb 1 i els 11 de defensa dels drets humans, Governança democràtica, etc.
10. La qüestió de gènere, malgrat estar present transversalment en molts projectes de cooperació executats per ONG catalanes, no és freqüent entre els projectes de codesenvolupament, on només dues associacions han executat projectes específics de gènere.
11. Al Marroc, a diferència dels altres dos països, sí que es realitzen projectes transregionals, que tenen un impacte més acusat, tot i que no són de codesenvolupament.

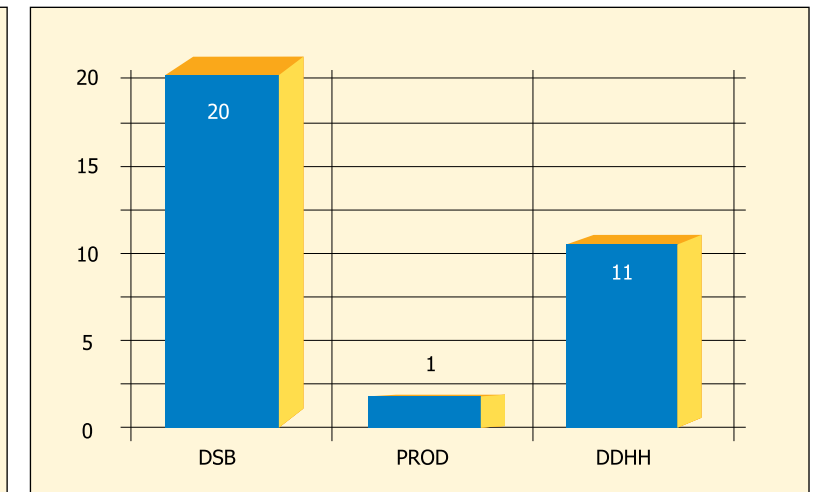
Institució	Títol del projecte	Entitat	Sector
Tànger-Tetouan			
80 Santa Coloma de Gramenet	Suport al centre de dones de F'NIDEQ. Reforçament capacitats dones i estudiants en drets, II fase	Entrepobles	DSB
81 Roda de Ter	Suport al funcionament del centre de consolidació de les competències de les dones de Chefchaouen	Codenaf-Catalunya	DDHH
82 Roses	Suport al funcionament del centre de consolidació de les competències de les dones de Chefchaouen	Codenaf-Catalunya	DDHH
83 Sant Adrià de Besòs	Suport al funcionament del centre de consolidació de les competències de les dones de Chefchaouen	Codenaf-Catalunya	DDHH
84 Torroella de Montgrí	Suport al funcionament del centre de consolidació de les competències de les dones de Chefchaouen	Codenaf-Catalunya	DDHH
85 Masquefa	Suport al funcionament del centre de consolidació de les competències de les dones de Chefchaouen	Codenaf-Catalunya	DDHH
86 Viladecans	Suport al procés de desenvolupament local comunitari del municipi rural de Bni Idder	Associació sociocultural Ibn Batuta	DDHH
87 Diputació de Barcelona	Suport al procés de desenvolupament local comunitari del municipi rural de Bni Idder	Associació sociocultural Ibn Batuta	DDHH
88 Terrassa	Suport escolar per a alumnes de primària, educació en el lleure i dinamització d'escoles tangerines	Associació Wafae	DSB
89 Badalona	Suport escolar per a alumnes de primària, educació en el lleure i dinamització d'escoles tangerines	Associació Wafae	DSB
90 Santa Coloma de Gramenet	Suport escolar per a alumnes de primària, educació en el lleure i dinamització d'escoles tangerines	Associació Wafae	DSB
91 Sabadell	Suport escolar per a alumnes de primària, educació en el lleure i dinamització d'escoles tangerines, 2ª fase	Associació Wafae	DSB
92 Vilafranca del Penedès	Conveni Fundació Josep Comaposada	Fundació Josep Comaposada	DDHH

Institució	Títol del projecte	Entitat	Sector
Taza-Al Hoceima-Taunat			
93 L'Hospitalet	Creació de la xarxa sindical de cooperatives al Nord del Marroc	Fundació Josep Comaposada	DDHH
94 Vilanova i la Geltrú	Creació de la Xarxa Sindical de Cooperatives del Nord de Marroc, 2a fase 2008-2009	Fundació Josep Comaposada	DDHH
95 Sabadell	Creació de la xarxa sindical de cooperatives del nord del Marroc 2a fase	Fundació Josep Comaposada	DDHH
96 Sant Boi de Llobregat	Creació de la xarxa sindical de cooperatives del nord del Marroc 2a fase: 2008-2009	Fundació Josep Comaposada	DDHH
97 Viladecans	Creació de la xarxa sindical de cooperatives del nord del Marroc, fase II 2008-2009	Fundació Josep Comaposada	DDHH
98 Terrassa	Creació d'una xarxa sindical de cooperatives a Tànger-Tetuan i nord del Marroc II Fase	Fundació Josep Comaposada	DDHH
99 Granollers	Creació xarxa sindical cooperatives	Fundació Josep Comaposada	DDHH
100 El Prat de Llobregat	Creació xarxa sindical cooperatives	Fundació Josep Comaposada	DDHH
101 Esplugues de Llobregat	Creació xarxa sindical de cooperatives del nord, 2a fase	Fundació Josep Comaposada	DDHH
102 Cornellà de Llobregat	Xarxa cooperatives del Nord del Marroc	Fundació Josep Comaposada	DDHH
103 Valls	Creant xarxa al Marroc: teixint relacions socials amb el Nord del Marroc per ajudar a impulsar les noves organitzacions ciutadanes arribades a Catalunya	Cooperació	PROD
104 Vilafranca del Penedès	Enfortiment de les capacitats de la societat civil organitzada d'Al Hoceima per impulsar polítiques de desenvolupament participatives i equitat de gènere	Cooperació	DSB
105 Sant Sadurn d'Anoia	Enfortiment de les capacitats de la societat civil organitzada d'Al Hoceima per impulsar polítiques de desenvolupament participatives i equitat de gènere	Cooperació	DSB
106 Diputació de Barcelona	Enfortiment de les capacitats de la societat civil organitzada d'Al Hoceima per impulsar polítiques de desenvolupament participatives	Cooperació	DSB
107 Badalona	Projecte de cooperació i solidaritat entre Badalona i Al Hoceima	Associació Juvenil La Rollana	DDHH

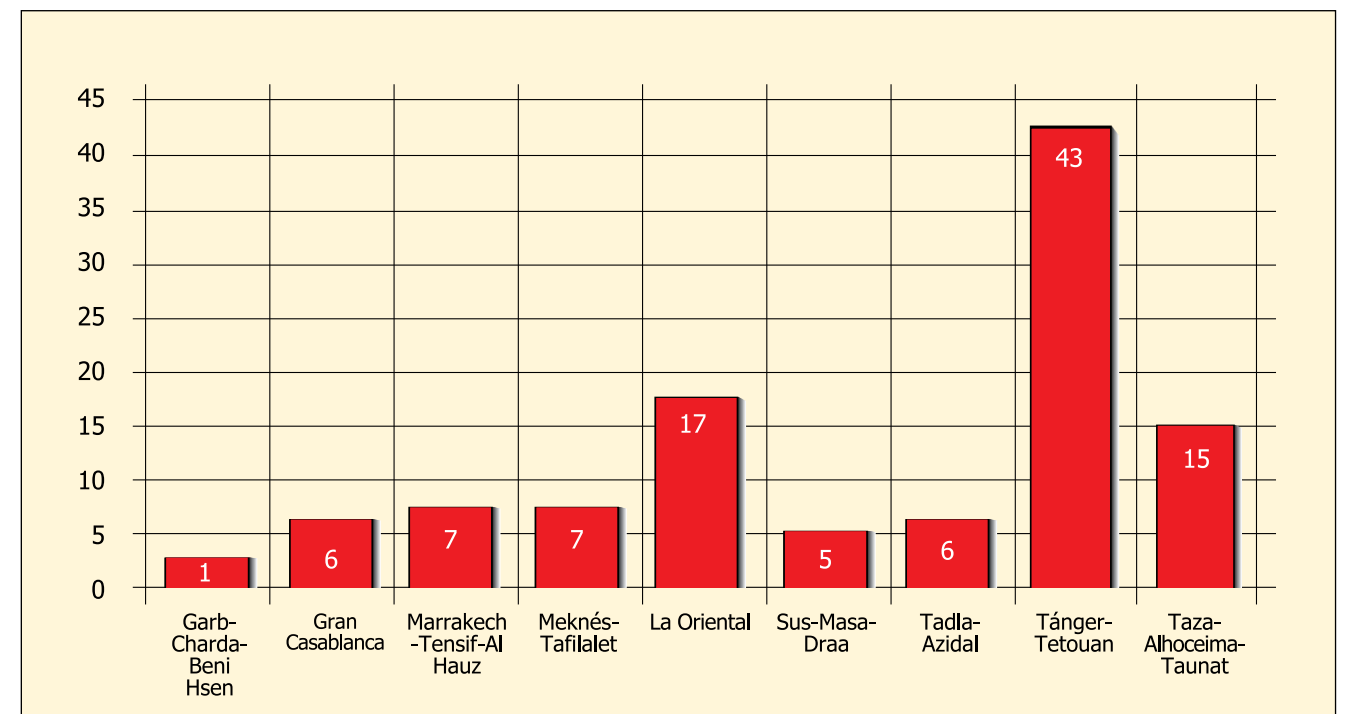
COOPERACIÓ PER SECTORS

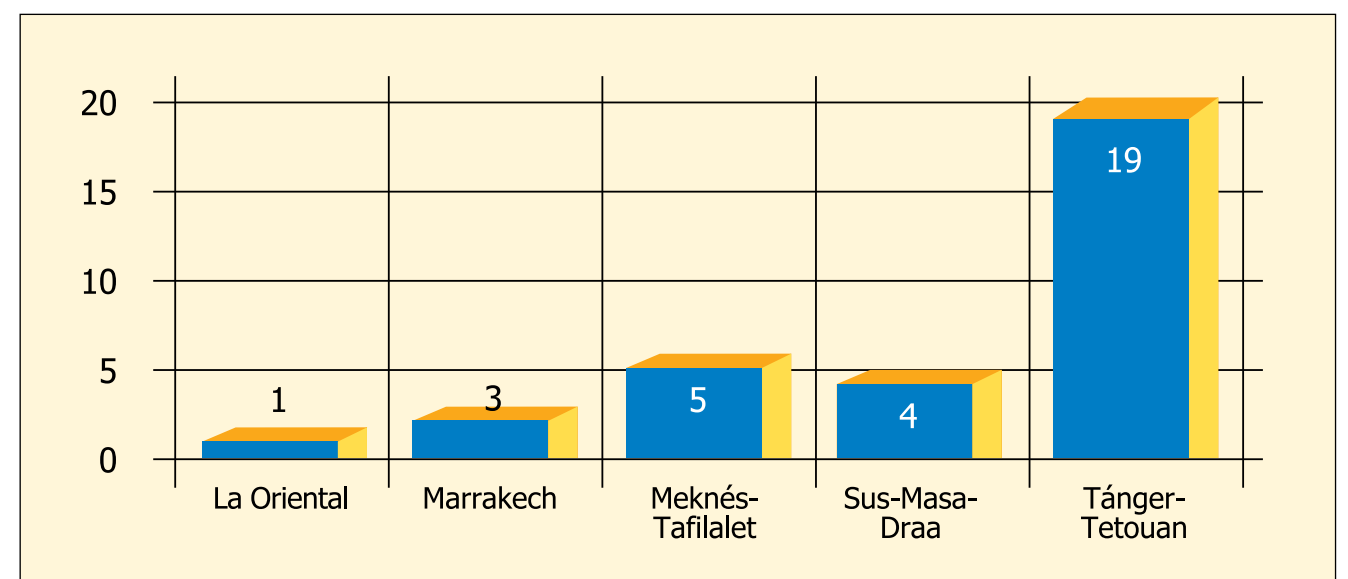
CODESDEVOLUPAMENT PER SECTORS

COOPERACIÓ PER REGIONS

CODESDEVOLUPAMENT PER REGIONS

MARROC

Institució	Títol del projecte	Entitat	Sector
Gharb-Chrarda-Béni Hssen			
1	Badalona	Biblioteca per a tothom a Kénitra	VOLS-Voluntariat Solidari DSB
Gran Casablanca			
2	Badalona	Facilitació de l'accés a la formació i a l'ocupació per a treballadores del tèxtil a Casablanca	Fundació Pau i Solidaritat DSB
3	Lleida	Facilitació de l'accés a la formació i l'ocupació per les dones treballadores del sector de la confecció i el tèxtil dels barris perifèrics de Casablanca	Fundació Pau i Solidaritat DSB
4	Abrera	Foment dels valors cívics entre els joves marroquins	Casal d'Infants del Raval DDHH
5	Vilanova i la Geltrú	Foment dels valors cívics entre els joves marroquins	Casal d'Infants del Raval DDHH
6	La Roca del Vallès	Foment dels valors cívics entre els joves marroquins	Casal d'Infants del Raval DDHH
7	Torrelles de Llobregat	Foment dels valors cívics entre els joves marroquins	Casal d'Infants del Raval DDHH

Institució	Títol del projecte	Entitat	Sector
La Oriental			
8	Cambriils	Integració de la dona rural en el entorn socioeconòmic de Aghbal, província de Berkane (Marroc)	Mediterrània, Centre d'Iniciatives Ecològiques PROD
9	Badalona	Millora condicions socioeducatives d'alumnes i professors de l'escola d'Imharchen i Afghani	ACPP-Assemblea de Cooperació per la Pau DSB
10	Santa Perpètua de Mogoda	Millora condicions socioeducatives d'alumnes i professors de l'escola Ibn Bassam a la comuna urbana de Zaio	ACPP-Assemblea de Cooperació per la Pau DSB
11	L'Hospitalet	Millora de l'abastiment aigua potable Duar, Marroc	ACPP-Assemblea de Cooperació per la Pau DSB
12	Diputació de Lleida	Millora de les condicions de vida de 3,030 habitants dels duars d'Aryman, Inhaddaden Chentre i Dhar, a la província de Nador	ACPP-Assemblea de Cooperació per la Pau DSB
13	Tarragona	Millora de les condicions socioeducatives de l'escola Imharchen	ACPP-Assemblea de Cooperació per la Pau DSB
14	L'Hospitalet	Millora de l'escolaritat a Talandoued	Associació CATALANDAQUID DSB
15	L'Hospitalet	Creació de la xarxa sindical de cooperatives al Nord del Marroc	Fundació Josep Comaposada DDHH
16	Vilanova i la Geltrú	Creació de la xarxa sindical de cooperatives del nord de Marroc, 2a fase: 2008-2009	Fundació Josep Comaposada DDHH
17	Sabadell	Creació de la xarxa sindical de cooperatives del nord del Marroc, 2a fase: 2008-2009	Fundació Josep Comaposada DDHH
18	Sant Boi de Llobregat	Creació de la xarxa sindical de cooperatives del nord del Marroc, 2a fase: 2008-2009	Fundació Josep Comaposada DDHH
19	Viladecans	Creació de la xarxa sindical de cooperatives del nord del Marroc, 2a fase: 2008-2009	Fundació Josep Comaposada DDHH
20	Terrassa	Creació d'una xarxa sindical de cooperatives a Tànger Tetuan i nord del Marroc, 2a fase	Fundació Josep Comaposada DDHH
21	Granollers	Creació xarxa sindical cooperatives	Fundació Josep Comaposada DDHH
22	El Prat de Llobregat	Creació xarxa sindical cooperatives	Fundació Josep Comaposada DDHH
23	Esplugues de Llobregat	Creació xarxa sindical de cooperatives del nord, 2a fase	Fundació Josep Comaposada DDHH
24	Cornellà de Llobregat	Xarxa cooperatives del Nord del Marroc	Fundació Josep Comaposada DDHH

Institució	Títol del projecte	Entitat	Sector
Marrakech			
25	Diputació de Barcelona	Creació d'un centre de formació sobre la gestió local al Marroc (IMADEL)	Associació ENNAKHIL per a la Dona i l'Infant PROD
26	Diputació de Barcelona	Estratègia de ciutat i reforç municipal a Marràqueix	Centre de Desenvolupament de la Regió de Tansit i Consell Municipal de la ciutat de Marràqueix DDHH
27	Diputació de Barcelona	Informatització, capaciació i treball en xarxa de l'IMADEL - Institut Marroquí de Desenvolupament Local, i cinc municipis de les regions de Marrakech i Tadla Azizal	Ajuntament de Cerdanyola del Vallès DSB
28	Cerdanyola del Vallès	Informatització, capaciació i treball en xarxa de l'IMADEL - Institut Marroquí de Desenvolupament Local, i cinc municipis de les regions de Marrakech i Tadla Azizal	Institut Marroquí de Desenvolupament Local (IMADEL) DSB
29	Sitges	Informatització, capaciació i treball en xarxa de l'IMADEL - Institut Marroquí de Desenvolupament Local, i cinc municipis de les regions de Marrakech i Tadla Azizal	Associació ENNAKHIL per a la Dona i l'Infant DSB
30	Diputació de Barcelona	Projectes pilot per al reforç del govern local a Marràqueix	Associació ENNAKHIL per a la Dona i l'Infant DDHH
31	Granollers	Informatització	Associació ENNAKHIL per a la Dona i l'Infant DSB
Meknès-Tafilalet			
32	Barberà del Vallès	Ampliació d'una escola al Ksar Mhriquia d'Erhoud	Commune rurale d'Arabes Sebbah Ziz-Arfoud DSB
33	Barberà del Vallès	Construcció de 2 llars d'infants i 2 aules per a dones al Kasar Oulad Ogba i al Kasar Oulad Maatalla	Commune rurale d'Arabes Sebbah Ziz-Arfoud DSB
34	Diputació de Barcelona	Construcció de dos equipaments educatius per als poblatos Kasar Oulad Ogba i Kasar Oulad Maatalla	Commune rurale d'Arabes Sebbah Ziz-Arfoud DSB
35	Barberà del Vallès	Perforació d'un Pou d'Aigua al Ksar Hbibat	Commune rurale d'Arabes Sebbah Ziz-Arfoud DSB
36	Barberà del Vallès	Perforació Pou d'Aigua Kasr Kasba Belahcen	Commune rurale d'Arabes Sebbah Ziz-Arfoud DSB
37	Diputació de Barcelona	Projecte Cornisa: impuls de processos de desenvolupament comunitari locals i socials al Marroc i Algèria	Fundació privada Desenvolupament Comunitari DDHH
38	Girona	Rehabilitació del patrimoni històric de desenvolupament rural de la població Merzouga, la Khetara Talabbast	Amics de la UNESCO DDHH
Sus-Masa-Dra			
39	Diputació de Barcelona	Enfortiment de les capacitats locals i del govern a la comuna rural d'Ouneine	Associació sociocultural Ibn Batuta DSB
40	Diputació de Lleida	Suport a la llar femenina de la d'Oumine, a l'Alt Atlas	Lleida Solidària MPDL DDHH
41	Llavorsí	Todra Espace: centre integral d'iniciatives socioculturals (CIIS)	Associació Amazon: Promoció Sociocultural i Desenvolupament DDHH
42	Roquetes	Todra Espace: centre integral d'iniciatives socioculturals (CIIS)	Associació Amazon: Promoció Sociocultural i Desenvolupament DDHH
43	Tortosa	Todra Espace: centre integral d'iniciatives socioculturals (CIIS)	Associació Amazon: Promoció Sociocultural i Desenvolupament DDHH
Tadla Azizal			
44	Diputació de Barcelona	Creació d'un Centre de Formació sobre la gestió local al Marroc (IMADEL)	Associació ENNAKHIL per a la Dona i l'Infant PROD
45	Diputació de Barcelona	Estratègia de ciutat i reforç municipal a Marràqueix	Centre de Desenvolupament de la Regió de Tansit i Consell Municipal de la ciutat de Marràqueix DDHH
46	Diputació de Barcelona	Informatització, capaciació i treball en xarxa de l'IMADEL - Institut Marroquí de Desenvolupament Local, i cinc municipis de les regions de Marrakech i Tadla Azizal	Ajuntament de Cerdanyola del Vallès DSB
47	Cerdanyola del Vallès	Informatització, capaciació i treball en xarxa de l'IMADEL - Institut Marroquí de Desenvolupament Local (IMADEL)	Institut Marroquí de Desenvolupament Local (IMADEL) DSB
48	Sitges	Informatització, capaciació i treball en xarxa de l'IMADEL - Institut Marroquí de Desenvolupament Local, i cinc municipis de les regions de Marrakech i Tadla Azizal	Associació ENNAKHIL per a la Dona i l'Infant DSB
49	Diputació de Barcelona	Projectes pilot per al reforç del govern local a Marràqueix	Associació ENNAKHIL per a la Dona i l'Infant DDHH

Total projectes	107
Total projectes de codesenvolupament	32
Ajuntaments o ens locals catalans participants	47
Import total projectes codesenvolupament	741.122,10 €
Import total projectes cooperació	1.558.723,55 €

Institució	Títol del projecte	Entitat	Sector
Tànger-Tetouan			
50	Abrera	Foment dels valors cívics entre els joves marroquins	Casal d'Infants del Raval DDHH
51	Vilanova i la Geltrú	Foment dels valors cívics entre els joves marroquins	Casal d'Infants del Raval DDHH
52	La Roca del Vallès	Foment dels valors cívics entre els joves marroquins	Casal d'Infants del Raval DDHH
53	Torrelles de Llobregat	Foment dels valors cívics entre els joves marroquins	Casal d'Infants del Raval DDHH
54	L'Hospitalet	Creació de la xarxa sindical de cooperatives al Nord del Marroc	Fundació Josep Comaposada DDHH
55	Vilanova i la Geltrú	Creació de la Xarxa Sindical de Cooperatives del Nord de Marroc, 2a fase 2008-2009	Fundació Josep Comaposada DDHH
56	Sabadell	Creació de la xarxa sindical de cooperatives del nord del Marroc 2a fase	Fundació Josep Comaposada DDHH
57	Sant Boi de Llobregat	Creació de la xarxa sindical de cooperatives del nord del Marroc 2a fase: 2008-2009	Fundació Josep Comaposada DDHH
58	Viladecans	Creació de la xarxa sindical de cooperatives del nord del Marroc, fase II 2008-2009	Fundació Josep Comaposada DDHH
59	Terrassa	Creació d'una xarxa sindical de cooperatives a Tànger-Tetuan i nord del Marroc II Fase	Fundació Josep Comaposada DDHH
60	Granollers	Creació xarxa sindical cooperatives	Fundació Josep Comaposada DDHH
61	El Prat de Llobregat	Creació xarxa sindical cooperatives	Fundació Josep Comaposada DDHH
62	Esplugues de Llobregat	Creació xarxa sindical de cooperatives del nord, 2a Fase	Fundació Josep Comaposada DDHH
63	Cornellà de Llobregat	Xarxa cooperatives del Nord del Marroc	Fundació Josep Comaposada DDHH
64	L'Hospitalet	Actuació a Chauer- 2a fase,	ASOMOBEL-Associació Solidària Montse Bernat DDHH
65	Polinyà	Construcció d'un centre de reeducació i rehabilitació per a discapacitats a Tànger-Tetuan	Associació Taarof Bi Salam DSB
66	Castelldefels	Construcció d'un centre de reeducació i rehabilitació per a discapacitats a Tànger-Tetuan	Associació Taarof Bi Salam DSB
67	Mollet del Vallès	Construcció d'un centre de reeducació i rehabilitació per a discapacitats a Tànger-Tetuan	Associació Taarof Bi Salam DSB
68	Montcada i Reixac	Construcció d'un centre de reeducació i rehabilitació per a discapacitats a Tànger-Tetuan	Associació Taarof Bi Salam DSB
69	Sabadell	Diagnòstic per la realització d'un pla de cooperació amb municipis del Marroc	Projecto Local DDHH
70	Mancomunitat de Municipis de l'Àrea Metropolitana de Barcelona	Drets humans de les dones, apoderament	Entrepobles DDHH
71	Diputació de Barcelona	Elaboració d'un pla de treball de cooperació al desenvolupament amb el Marroc	Projecto Local PROD
72	Cornellà de Llobregat	Espai femení de formació, participació i empoderament	Associació Wafae DSB
73	Barcelona	Espai femení de formació, participació i empoderament	Associació Wafae DSB
74	Barcelona	PROGOL-FORMACIÓ Formació per al bon govern i el desenvolupament local en el nord del Marroc	Projecto Local DDHH
75	Terrassa	Projecte d'informatització de l'Ajuntament de Tànger-Tetuan	Ajuntament de Tànger Tetuan DDHH
76	Montcada i Reixac	Projecte d'intercanvi amb Oued Laou	DDHH
77	Reus	Reforç de l'apoderament de la dona rural i de la societat civil local al servei d'un desenvolupament integral i sinèrgic a la comuna rural d'Ain Baida, província de Chefchaouen	Sodepau DDHH
78	Santa Coloma de Gramenet	Reforç de l'apoderament de la dona rural i la societat civil local al servei d'un desenvolupament integral i sinèrgic	Sodepau DDHH
79	L'Hospitalet	Reforç escolar d'alumnes de primària a Tànger	Associació Wafae DSB

Descripció sectors:

DSB = Drets Socials Bàsics (Salut, Educació)

PROD = Capacitats productives, comercials, ocupació

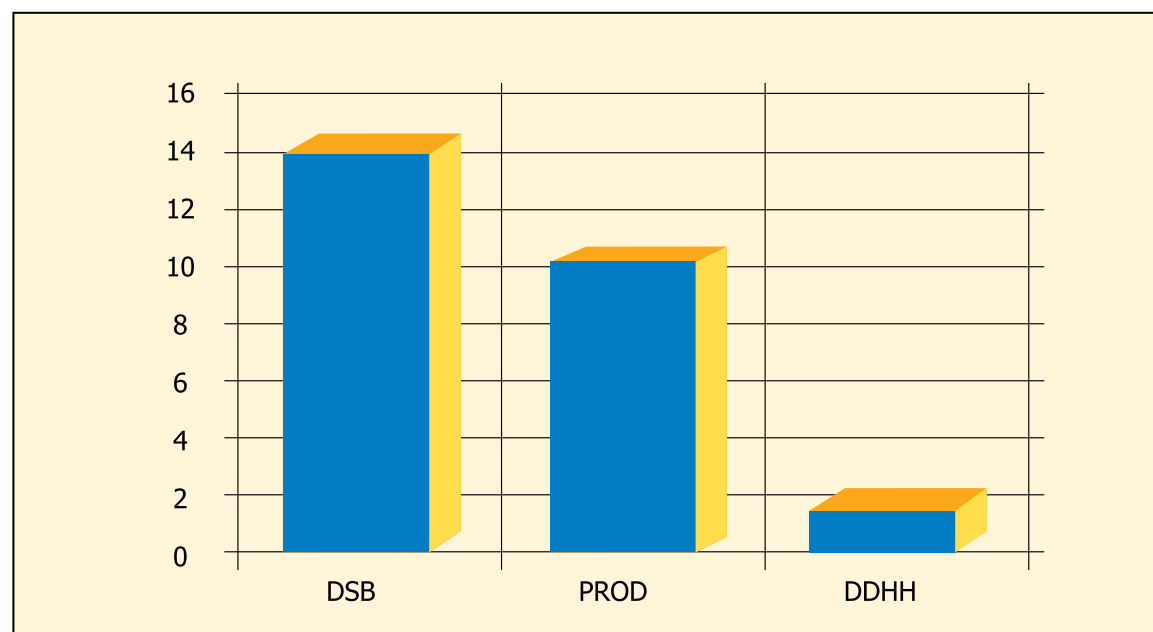
DDHH = Drets humans, governança democràtica, teixit social, dones, sostenibilitat ambiental

CP = Construcció de pau

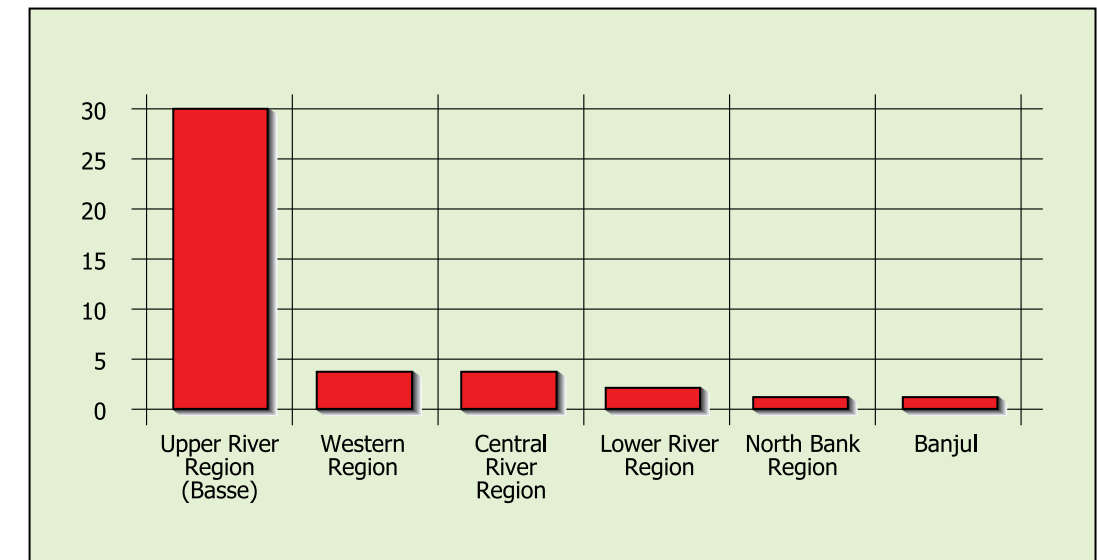
Gàmbia

1. S'han realitzat a Gàmbia un total de 40 projectes de cooperació en els darrers 5 anys.
2. 28 Ajuntaments o Ens locals catalans han participat en els projectes.
3. L'import destinat a Gàmbia per la Cooperació descentralitzada catalana és de 810.979 euros.
4. D'aquest import, 359.671 euros s'han destinat a projectes de codesenvolupament, que representa el 44,35% del total.
5. La cooperació descentralitzada catalana està present a 6 de les 7 regions del país, tot i que la principal concentració es dona a la Regió de Upper River Region (Basse) amb 30 projectes finançats per 20 Ens locals catalans.
6. No hi ha cap altra regió on es produeixi una situació similar, ja que el màxim de projectes en altres regions és de 3.
7. El principal eix d'intervenció és el de l'accés als serveis socials de base, amb 23 projectes (57,5%).
8. Pel que fa als projectes de codesenvolupament, aquests es concentren a les mateixes regions, destacant altre cop la Regió de Upper River Region amb 17 projectes sobre un total de 25 (68%) i a la resta de les regions on s'hi intervé (Banjul, Central River Region, Lower River Region, North Bank Region i Western Region) només Central River arriba a 3 projectes.
9. El sector principal dels projectes de codesenvolupament és l'accés als drets socials de base (Educació, salut..) amb 14, seguit de projectes de reforç de els capacitats productives amb 10 i només 1 de defensa dels drets humans, Governança democràtica, etc.
10. Entre els projectes de codesenvolupament en hi ha només 4 amb el component gènere com a eix transversal.
11. Al igual que al Senegal, tots els projectes a Gàmbia tenen una dimensió local amb impacte reduït.

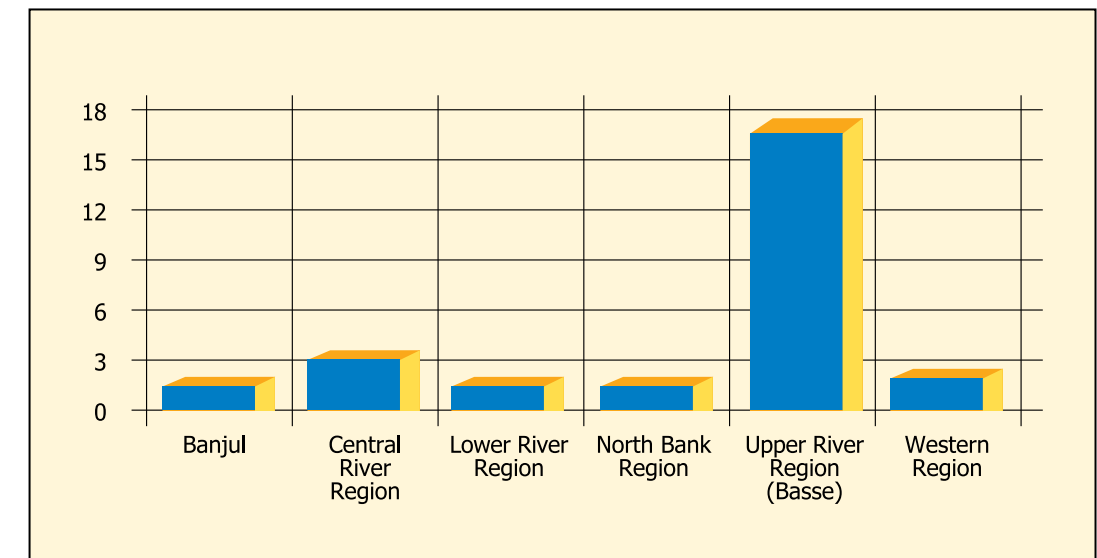
CODESENVOLUPAMENT PER SECTORS

COOPERACIÓ PER REGIONS

CODESENVOLUPAMENT PER REGIONS

Total projectes	40
Total projectes de codesenvolupament	25
Ajuntaments o ens locals catalans participants	28
Import total projectes codesenvolupament	359.671,87 €
Import total projectes cooperació	810.979,37 €

Descripció sectors:

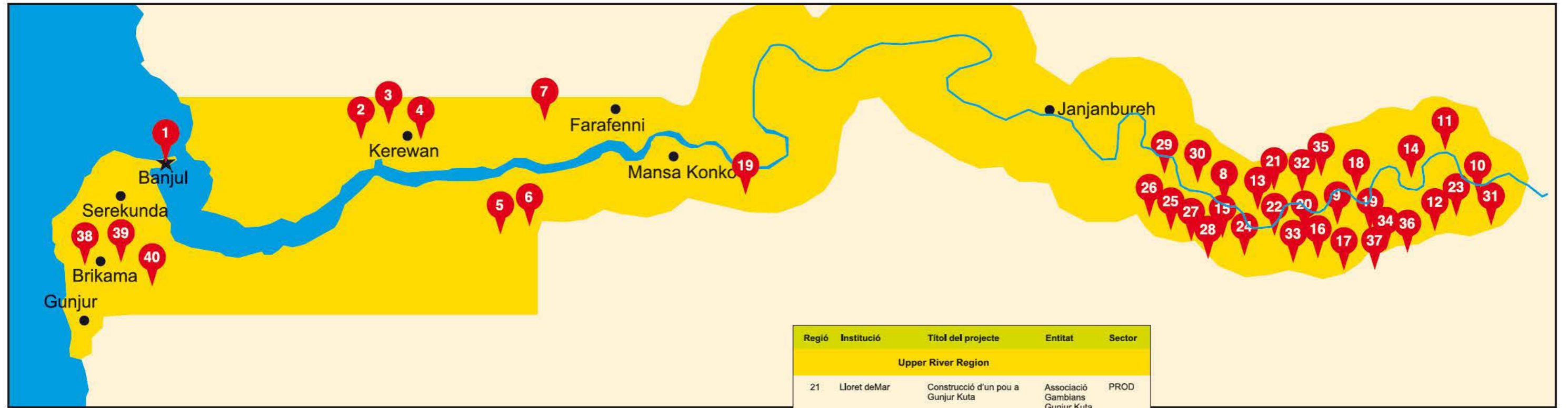
DSB = Drets Socials Bàsics (Salut, Educació)

PROD = Capacitats productives, comercials, ocupació

DDHH = Drets humans, governança democràtica, teixit social, dones, sostenibilitat ambiental

CP = Construcció de pau

GÀMBIA

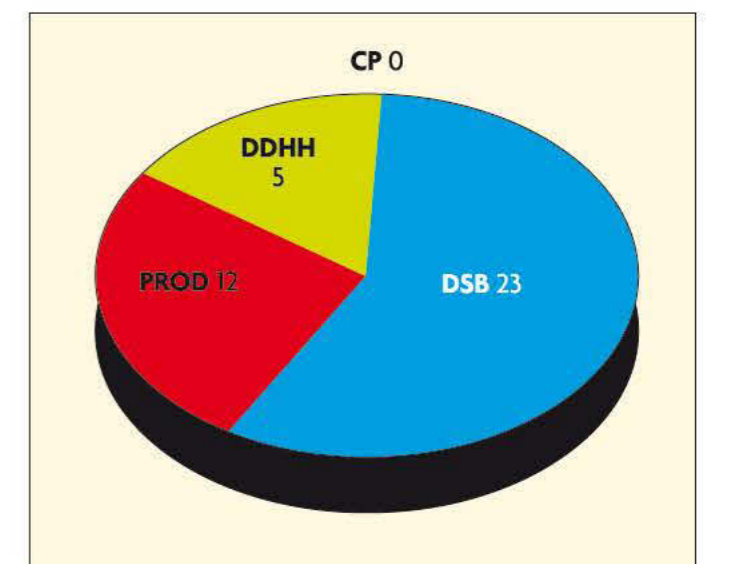
Regió	Institució	Títol del projecte	Entitat	Sector
Banjul				
1	Mataró	NAAFA-Equipament per a l'Hospital Victòria de Banjul	Associació Jama Kafo	DSB
Central River Region				
2	Sant Celoni	Millora de la producció agrícola i comercialització a la població de Jakhaly Madina	GRIMM – Ajuntament de St. Celoni	PROD
3	Sabadell	Projecte Ndiom horta i instal·lació hidràulica, Sare Babu, Sare Yewtu i Sare Futa	Associació de Veïns Sant Oleguer-Sol i Padrís	PROD
4	Girona	Desenvolupament rural de les terres comunitàries de les dones de Kerewan	Associació de Dones de Kerewan Samba Sira	PROD
Lower River Region				
5	Sant Celoni	Desenvolupament d'actuacions agrícoles generadores d'ingressos a Diarra Madina	GRIMM – Ajuntament de Sant Celoni	PROD
6	Santa Perpètua de Mogoda	Construcció d'un centre sanitari a Jalongberh	Sta. Perpètua Solidària	DSB
North Bank Region				
7	Girona	Desenvolupament de centre sociosanitari de Njaba-Kunda	Associació de ajuda mútua de Badibunkas de Gambia	DSB

Regió	Institució	Títol del projecte	Entitat	Sector
Upper River Region				
8	Alpicat	Escola i centre de salut a Bajakunda	Alpicat Solidari	DSB
9	Arenys de Mar	Enviament de bicicletes a Lamoi	Arenys Solidari	DSB
10	Blanes	Consolidació del projecte de recuperació nutricional al centre regional de Basse	Nutrició sense Fronteres	DSB
11	Blanes	Programa de desenvolupament integral a la regió de Basse	Ajuntament de Blanes	DDHH
12	Calella	Projecte hidroagrícola de Joulanghel	Associació Africana Moussa Molo	PROD
13	Castellbisbal	Suport a la rehabilitació i funcionament del centre de salut de Yorobawol	Associació d'Immigrants de Malgrat	DSB
14	Celrà	Equipament de l'hospital de Garawol	Associació de treballadors africans de Garawol	DSB
15	Diputació de Barcelona	Programa Educatiu del Pla de Desenvolupament Integral de Diabugu Batapa	Amics i amigues de Diabugu Batapa	DSB
16	Diputació de Girona	Chamoi Bunda 2008-Gàmbia	Ajuntament de Besalú	DSB
17	Diputació de Girona	Finalització del projecte llum i aigua per a l'hospital de Fatoto	Asociación para la Integración y el Desarrollo de Kantora	DSB
18	Diputació de Girona	Programa de desenvolupament integral a la regió de Basse	Ajuntament de Blanes	DDHH
19	Girona	Llum i aigua per a l'hospital de Fatoto	Asociación para la Integración y el Desarrollo de Kantora	DSB
20	Llagostera	Construcció d'un centre sanitari a Dingiri	Llagostera Solidària	DSB

Regió	Institució	Títol del projecte	Entitat	Sector
Upper River Region				
21	Lloret de Mar	Construcció d'un pou a Gunjur Kuta	Associació Gambians Gunjur Kuta	PROD
22	Malgrat de Mar	Suport a la rehabilitació i funcionament del centre de salut de Yorobawol	Associació d'Immigrants de Malgrat	DSB
23	Mataró	Construcció del Centre de Salut de Sabi	Asociación Cultural Sabusire	DSB
24	Mollet del Vallès	Suport a la rehabilitació i funcionament del centre de salut de Yorobawol	Associació d'Immigrants de Malgrat	DSB
25	Olot	Projecte Chamoi Bunda Salut	Associació Cultural Chamoi.cat	DSB
26	Olot	Dispensari Darsilane Kerkoro	Associació Cultural Soninkara Dars Lanie Kekoro	DSB
27	Olot	Sanitat i aigua Chamoi Bunda-Kussi	Associació Cultural Chamoi.cat	DSB
28	Olot	Suport a la creació d'una microempresa transformació agrícola per l'associació de dones de Gambissara	Yagaru, associació de dones subsaharianes de la Garotxa	PROD
29	Olot	Recuperació camps d'arròs a Chamoi Bunda	Associació Cultural Chamoi.cat	PROD
30	Polinyà	Suport a la rehabilitació i funcionament del centre de salut de Yorobawol	Associació d'Immigrants de Malgrat	DSB
31	Premià de Mar	Aigua per Sanunding	Associació San-Prem	PROD
32	Santa Coloma de Gramenet	Centre de desenvolupament Diabugu Batapa	Amics i amigues de Diabugu Batapa	DDHH
33	Santa Coloma de Gramenet	Projecte de pla educatiu i biblioteca a Diabugu Batapa	Amics i amigues de Diabugu Batapa	DSB
34	Santa Coloma de Gramenet	Construcció Casa de Cooperants a Diabugu Batapa	Associació Amics i Amigues de Diabugu	DDHH
35	Santa Coloma de Gramenet	Pla de desenvolupament integral	Associació Amics i Amigues de Diabugu	DDHH
36	Santa Coloma de Gramenet	Rehabilitació del consultori de Diabugu Batapa	Associació Amics i Amigues de Diabugu	DSB
37	Torroella de Montgrí	Consolidació del projecte de recuperació nutricional al centre regional de Basse	Nutrició sense Fronteres	DSB

Regió	Institució	Títol del projecte	Entitat	Sector
Western Region				
38	Lleida	Creació d'un centre multifuncional per a dones a les regions de Badibu i Siumi - Bantaba	Associació Solidària The Gambian River Union (fase I i II)	PROD
39	Torrelles de Llobregat	Millora de la qualitat de vida de les dones de Tujereng	Associació de Dones Pla de les Bruixes	DDHH
40	Vilanova i la Geltrú	Construcció d'un pou a la comunitat de Vellingara, departament de Kerewan	La Frontissa	PROD

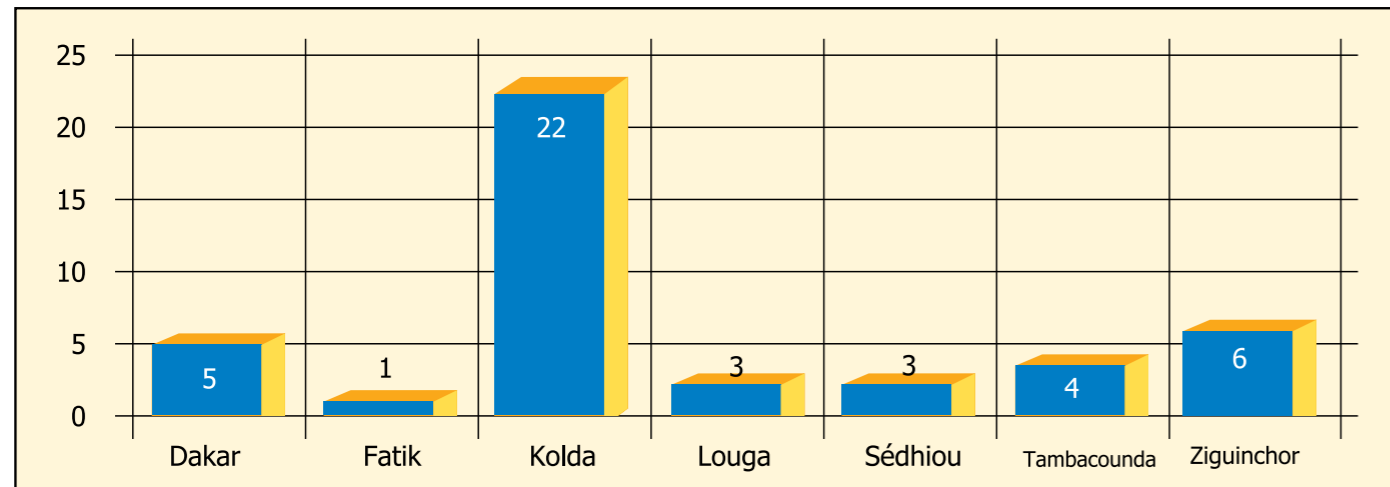
COOPERACIÓ PER SECTORS

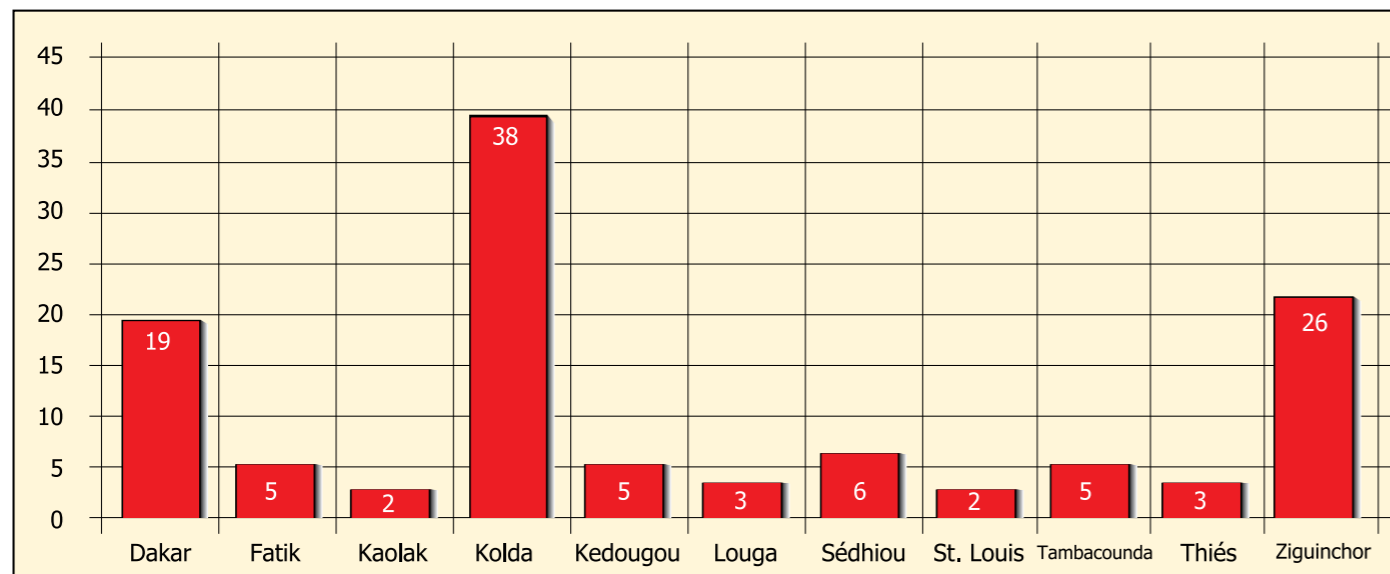
Senegal

- S'han realitzat al Senegal 114 projectes de cooperació en els darrers 5 anys.
- 59 Ajuntaments o Ens locals catalans han participat en els projectes.
- L'import destinat al Senegal per la Cooperació descentralitzada catalana és de 2.215.602 euros.
- D'aquest import, 1.097.697 euros s'han destinat a projectes de codesenvolupament, que representa el 49,54% del total.
- La cooperació descentralitzada catalana està present a 11 de les 14 regions del país, tot i que la principal concentració es dona a la Regió de Kolda amb 38 projectes finançats per 21 Ens locals catalans.
- Les dues següents regions amb més concentració de projectes són Ziguinchor amb 26 i la Regió de Dakar amb 19. Ziguinchor i Kolda tenen continuïtat geogràfica i les dues pertanyen al Sud del país, a al regió natural de la Casamance. Origen d'una gran part dels immigrants senegalesos a Catalunya. La Regió de Dakar concentra un terç del total de la població del Senegal.
- El principal eix d'intervenció és el de l'accés als serveis socials de base, amb 63 projectes (55,2%).
- Pel que fa als projectes de codesenvolupament, aquests es concentren a només 7 regions, destacant altre cop la Regió de Kolda, amb 22 projectes sobre 44 (50%). Li segueix Ziguinchor amb 6 i la resta de les regions on s'hi intervé (Dakar, Fatick, Louga, Sédhiou i Tambacounda) no arriben a 5 projectes.
- El sector principal dels projectes de codesenvolupament és l'accés als drets socials de base (Educació, salut..) amb 19, seguit de projectes de reforç de les capacitats productives amb 14 i els 11 de defensa dels drets humans, Governança democràtica, etc.
- Segons les nostres dades, no hi ha cap projecte de gènere entre els projectes de codesenvolupament al Senegal.
- Totes les intervencions que es realitzen al Senegal han estat dirigides cap a petites col·lectivitats locals, i no hi ha cap projecte que englobi una zona més àmplia (Departament o Regió).

CODESENVOLUPAMENT PER REGIONS

COOPERACIÓ PER REGIONS

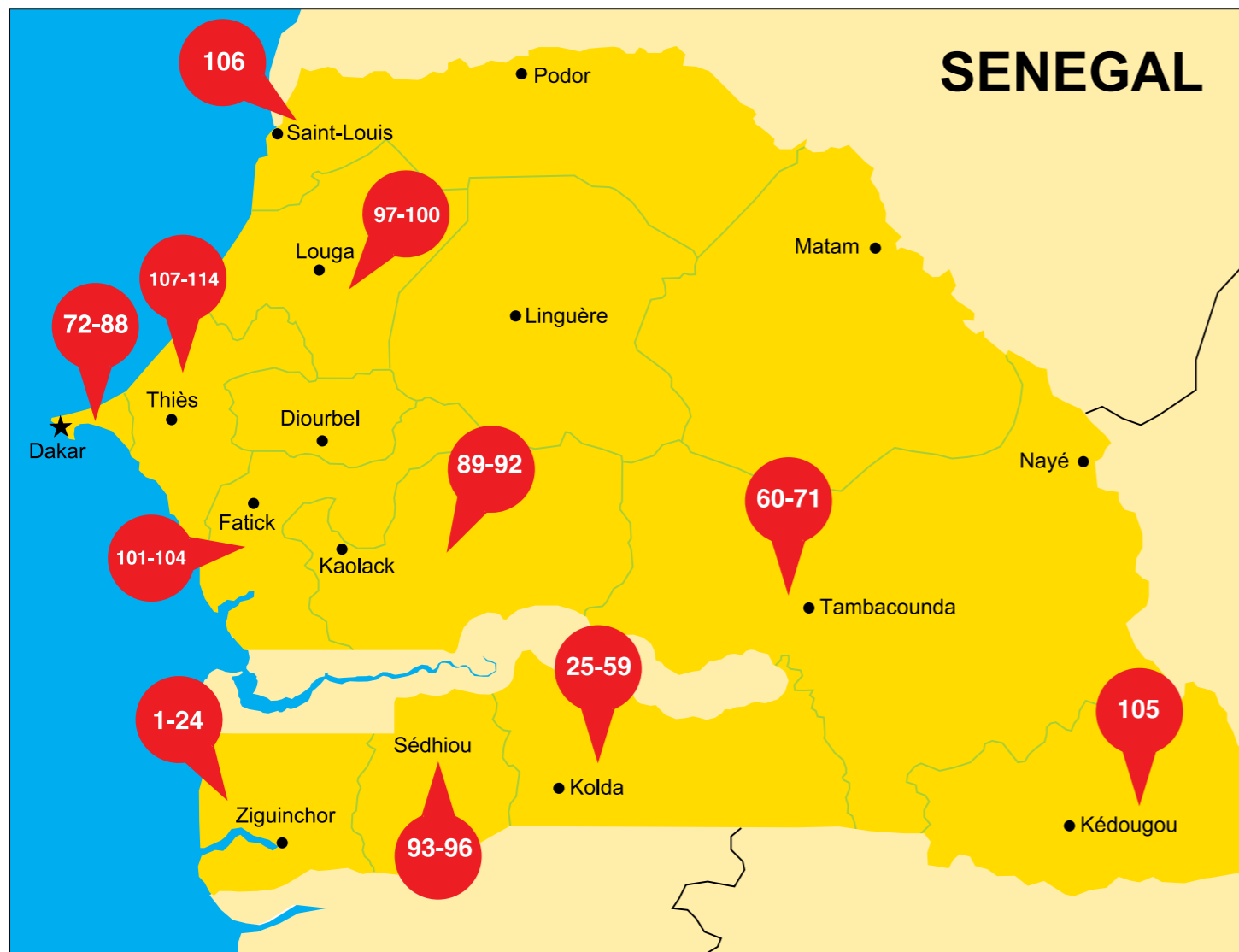

Institució	Títol del projecte	Entitat	Sector
Tambacounda			
60	Lloret de Mar	Associació per a la cooperació del poble Camboremou Diamkotoru	DDHH
61	Parets del Vallès	Celebració dia Independència de Senegal. Campionat de futbol	DDHH
62	Mollet del Vallès	Centre de formació de Tambacounda	DSB
63	Parets del Vallès	Festa solidària amb Gouta, Contrucció de pous a Gouta	DSB
64	Barcelona	La maison des mots (la casa de les paraules)	DDHH
65	Salt	Projecte de suport i col·laboració amb Boulembou	DDHH
66	Pallejà	Projecte sanitari per Dialacoto	DSB
67	FCCD	Reforç capacitat org com de base a Tambacounda	DDHH
68	Parets del Vallès	Ampliació Poste de Salut a Missirah	DSB
69	FCCD	Formació de càrrecs electorals a Tambacounda	ARD Tambacounda
70	FCCD	Enfortiment capacitats col·lectius locals	ARD Tambacounda
71	Dept. Presidència GC	Rehabilitació i equipament botiga comunitària	ADESC

Institució	Títol del projecte	Entitat	Sector
Dakar			
72	Mataró	Adquisició d'un grup electrògen i equipament per al centre 'Notre Dame d'Afrique'	DSB
73	Barcelona	CODEFES Centre d'Orientació i Documentació de la Fundació d'Emigrants Senegalesos/es	DDHH
74	Calella	Escolarització i formació de joves a Pikine	DSB
75	Torelló	Millora de les infraestructures dels pobles de Ndoyenne i Déni	DSB
76	Roquetes	Millora de les infraestructures dels pobles de Ndoyenne i Déni	DSB
77	La Roca del Vallès	Millora de les infraestructures dels pobles de Ndoyenne i Déni	DSB
78	Montgat	Projecte complementari de suport a iniciatives comunitàries de promoció socioeconòmica	PROD
79	La Roca del Vallès	Projecte complementari de suport a iniciatives comunitàries de promoció socioeconòmica	PROD
80	Cornellà del Terri	Projecte complementari de suport a iniciatives comunitàries de promoció socioeconòmica	PROD
81	Consell Comarcal del Maresme	Projecte de dinamització d'Ak Benn 2008	PROD
82	Cardedeu	Projecte de dinamització d'Ak Benn 2008. Dakar - Senegal	PROD
83	Caldes de Montbui	Promoció cultural, social i inserció de joves a Thiaroye	DDHH
84	La Sénia	Promoció cultural, social i inserció de joves a Thiaroye	DDHH
85	Cornellà de Llobregat	Promoció econòmica femenina a Sam Sam	PROD
86	Terrassa	Promoció social i inserció laboral per als joves de Thiaroye	DSB
87	Igualada	Suport a la millor de l'ensenyament de les llengües wolof i francesa	DSB
88	Molins de Rei	Ampliació Escola Keur Ndiade Lo II	DSB

Institució	Títol del projecte	Entitat	Sector
Kaolack			
89	Pineda de Mar	Assistència sanitària i distribució de medicaments a la regió de Kaolack	DSB
90	Badalona	Assistència sanitària i distribució de medicaments a les regions de Kaolack i Kolda	DSB
91	Vilanova i la Geltrú	Pla de Desenvolupament Local a Koutal	PROD
92	Mataró	Rehabilitació Escola primària Sokone	DSB
Sédhiou			
93	Polinyà	Construcció d'un centre de sanitat municipal	DSB
94	Granollers	Construcció d'un centre de sanitat municipal	DSB
95	Sant Esteve de Palautordera	Construcció d'un centre de sanitat municipal	DSB
96	La Garriga	Pou i subministrament d'aigua Maternitat de N'Diama Pakao	DSB
Louga			
97	Lleida	Desenvolupament, producció, conservació i comercialització de productes agrícoles i dinamització del departament de Podor	PROD
98	Vic	Formació de joves en gestió de centres socials i tècniques constructives a Gassane	DSB
99	ACCD	Revalorització peforació Ndioussy i Rodalia	DSB
100	Dept. Presidència GC	Desenvolupament comunitari a Thiamene Pass	DDHH
Fatick			
101	Calella	Instal·lació d'una font solar fotovoltaica	DSB
102	Reus	No ens oblidem dels nens: Cura de l'infantesa i millores per les mares a Guerlé	DSB
103	El Masnou	Suport a l'educació formal al departament de Niombato	DSB
104	Vilanova i la Geltrú	Suport a l'educació formal al departament de Niombato	DSB
Kédougou			
105	Tona	Projecte de millora del poble d'Ibel	DDHH
Saint Louis			
106	Manresa	Rehabilitació de l'escola de primària Goxumbac. (Barri de pescadors de Saint Louis. Senegal) Segona Fase	DSB
Thiés			
107	Molins de Rei	THIÉS, creació d'un centre social i de desenvolupament comunitari	DDHH
108	Molins de Rei	Creació centre social i desenvolupament comunitari a Thiés	DDHH
109	Barcelona	Construcció complex Baobab	DDHH
110	Molins de Rei	Espai de formació permanent per a la dona a Ngoumsane	DDHH
111	Borredà	Captació d'aigua	DSB
112	Artés	Mosqueteres contra la malària	DSB
113	Arbúcies	Projecte de Cooperació al poblat de Batantodicoy	PROD
114	Terrassa	Transport d'ambulàncies cedides per Ambulàncies Egara al Senegal	DSB

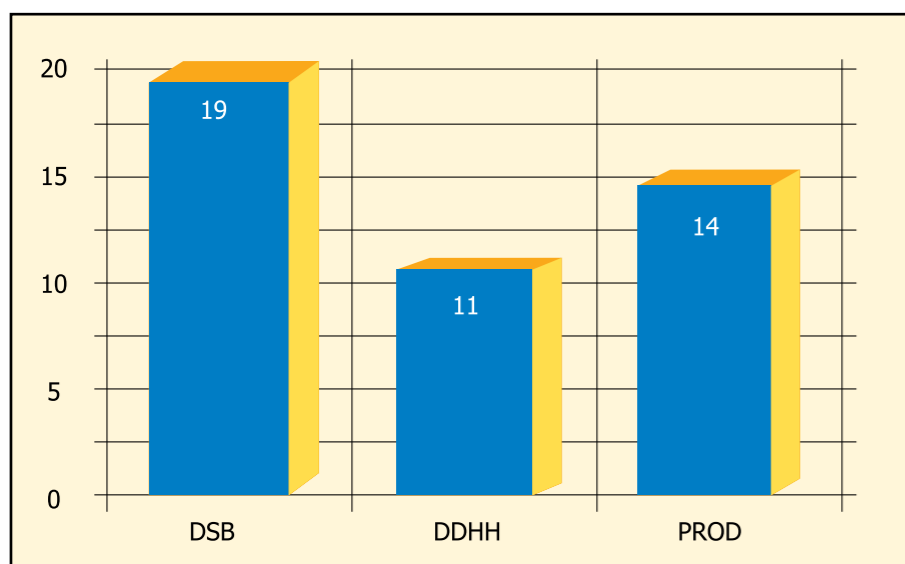
Total projectes	114
Total projectes de codesenvolupament	44
Ajuntaments o ens locals catalans participants	59
Import total projectes codesenvolupament	1.097.697,62 €
Import total projectes cooperació	2.215.602,29 €

Institució	Títol del projecte	Entitat	Sector
Ziguinchor			
1	El Masnou	ADACAT	Botiga natural PROD
2	Cabrera de Mar	Ampliació del projecte de reconstrucció de l'escola d'ensenyament primari d'Affiniam - Ziguinchor	ANAFa-Los amigos de Ziguinchor DSB
3	Consell Comarcal del Vallès Oriental	Centre M'Llop	Caldes Solidària DSB
4	Arenys de Mar	Construcció a Oukout (Senegal) de dos pous	Africània DSB
5	Porqueres	Construcció d'un pou	Projecte Xevi DSB
6	Lleida	Construcció i equipament d'un centre de formació per grups vulnerables d'Oussouye	Federació d'Associacions de Veïns de Lleida-FAVL DDHH
7	Diputació de Girona	Cooperació i el Desenvolupament al Senegal	ECODIADIA DSB
8	Mancomunitat de Municipis de l'Àrea Metropolitana de Barcelona	Desenvolupament de la dona a Thionk Essyl	Barcelona Acció Solidària DDHH
9	Cal·lella	Projecte de dinamització social i comunitària	Bafalay, Amics solidaris de la Casamance DDHH
10	Caldes de Montbui	Projecte de suport a la formació professional al centre de promoció agrària de M'LOMP.	Caldes Solidària DSB
11	Martorell	Projecte Doman 2008	Associació Cultural Projecte Doman DSB
12	El Masnou	Reconstrucció de l'escola pública d'ensenyament primari d'Affiniam	ANAFa-Los amigos de Ziguinchor DSB
13	Tàrraga	Rehabilitació d'escoles	Escolapis DSB
14	Mataró	Suport al proveïment d'aigua potable i al relleu d'activitats agropastorals a Kassa	Associació Planeta DSB
15	Esplugues de Llobregat	Suport al proveïment d'aigua potable i al relleu d'activitats agropastorals a Kassa	Associació Planeta DSB
16	FCCD	Construcció cantina municipal a Oussouye	Ajuntament d'Oussouye PROD
17	Vic	Promoció econòmica al poble de Tendouck	Associació Espais Humans PROD
18	Vic	Escola-Taller tèxtil a Diatock	Espais humans DSB
19	Mataró	Construcció i funcionament Centre comunitari kabrousse	Fundació Educació Solidària - Escola Pia DSB
20	Molins de Rei	Formació i Cooperació Sanitària a Thionk Essyl	Projecte Xevi DSB
21	Consell Comarcal del Maresme	Suport a la producció hortícola a Karabane, Sigamar, Diakene Diola	ACPP PROD
22	Granollers	Producció d'arròs per seguretat alimentària	AFDEC PROD
23	Cal·lella	Millora serveis bàsics d'Oukout	Associació BAFALAY DSB
24	Igualada	Suport a l'escolarització al departament d'Oussouye	Fundació Educació Solidària - Escola Pia DSB

Institució	Títol del projecte	Entitat	Sector
Kolda			
25	Olot	Baye Dieng, projecte de desenvolupament de N'Dieguné	Associació de Senegalesos de la Garrotxa DDHH
26	Granollers	Construcció casa de maternitat	Associació Cultural d'Amics d'Àfrica del Vallès Oriental DSB
27	Mataró	Construcció d'un pou, distribució d'aigua i producció hortícola a Sandaga	Associació d'Ajut Social i Cultural al Senegal "Sandaga" DSB
28	Sitges	Construcció d'un pou, distribució d'aigua i producció hortícola a Sandaga	Associació d'Ajut Social i Cultural al Senegal "Sandaga" DSB
29	Alcover	Construcció i equipament d'una aula a l'escola de Koukané	ADECK-Association pour le Développement de la Communauté rurale de Koukané DSB
30	Cornellà del Terri	Construcció i equipament d'una aula a l'escola de Koukané	ADECK DSB
31	La Bisbal d'Empordà	Construcció i equipament d'una aula a l'escola de Koukané	ADECK DSB
32	Mollet del Vallès	Construcció i equipament d'una aula a l'escola de Koukané	ADECK DSB
33	Diputació de Girona	Cooperació al Desenvolupament a Doubirou	Associació MERAGEMU DDHH
34	Diputació de Girona	Cooperació amb Pakour	Ajuntament de Ripoll DDHH
35	Lleida	Creació d'una granja de vaques de raça ndama i cultiu d'userda per a l'alimentació	Associació Sociocultural Fula PROD
36	Lleida	Creació d'una granja de vaques de raça ndama, Fase III	Associació Sociocultural Fula PROD
37	Girona	Desenvolupament agrícola de la comunitat rural de Sare Kole, II fase	Associació Tijane immigrants africans PROD
38	Consell Comarcal del Ripollès	Desenvolupament regió del Pakour	ONG SOM-HI PROD
39	Lleida	Dinamització del sector de la sanitat a la regió de Kolda, a través del reforç de les estructures sanitàries. La formació i reciclatge de professionals de salut i assistència tècnica	Fundació Ferreruela Santellu DSB
40	Diputació de Girona	Entitat sense finalitats lucratives	Ajuntament d'Anglès DDHH
41	Lloret de Mar	Grup Intercultural i Solidari Ndennden NgoMen	Grup Intercultural i Solidari Ndennden NgoMen DDHH
42	Parets del Vallès	Instal·lació d'una bomba d'aigua per general el doble de cabal	Associació Persones Immigrants Missirah DSB
43	Lleida	Maaje-ndendi Segre-Senegal, Fase II	Associació Cultural Fedde Bambaare Pulaar PROD
44	Granollers	Plaques fotovoltaïques per l'accés a l'aigua	Àfrica DSB
45	Cal·lella	Projecte agrícola a Sare su Kande	Associació Africana Moussa Molo PROD
46	Arbúcies	Projecte Educatiu i de Salut per combatre la malnutrició	Grup Intercultural i Solidari Ndennden NgoMen DSB
47	Diputació de Girona	Projecte educatiu i de salut per combatre la malnutrició	Grup Intercultural i Solidari Ndennden NgoMen DSB
48	La Bisbal d'Empordà	Projecte solidari i participatiu de cooperació al desenvolupament a Kedougou - fase 2	Grup Intercultural Jamia Kafo DDHH
49	Vidreres	Projecte solidari i participatiu de cooperació al desenvolupament a Kedougou - fase 2	Grup Intercultural Jamia Kafo DDHH
50	Polinyà	Projecte solidari i participatiu de cooperació al desenvolupament a Kedougou - fase 2	Grup Intercultural Jamia Kafo DDHH
51	La Celler de Ter	Projecte solidari i participatiu de cooperació al desenvolupament a Kedougou - fase 2	Grup Intercultural Jamia Kafo DDHH
52	Diputació de Girona	Projecte solidari i participatiu de cooperació per al desenvolupament a Kedougou	Grup Intercultural Jamia Kafo DDHH
53	Cal·lella	Projecte Vélingara 2008-2013	Eines sense fronteres DDHH
54		Millora estructures, serveis i material escola Sare Bourang	Associació MUSSIDAL DSB
55	Dept. Presidència GC	Promoció Ramaderia a Sare Coly Salle	ADESC PROD
56	Dept. Presidència GC	Centre social polivalent	APEC DDHH
57	Castellbisbal	Aigua potable a Kerewan	FODDE DSB
58	Lleida	Cria Bovins i molí cereals	GIE KAWRAL PROD
59	Dept. Presidència GC	Microprojectes comunitaris	Associació Kissal PROD

CODES ENVIOLUPAMENT PER SECTORS

Descripció sectors:

DSB = Drets Socials Bàsics (Salut, Educació)

PROD = Capacitats productives, comercials, ocupació

DDHH = Drets humans, governança democràtica, teixit social, dones, sostenibilitat ambiental

CP = Construcció de pau

COOPERACIÓ PER SECTORS

